Badanie i przygotowanie raportu współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Dotyczy projektu nr POKL 08.02.02-14-001/09-01 „Budowa systemu monitoringu i podstaw ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza”

ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU KOŃCOWEGO

“Analiza wpływu potencjału dużych firm na innowacyjność Mazowsza”

Projekt systemowy „Budowa systemu monitoringu i podstaw ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki, Działanie 8.2 Transfer wiedzy, Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji

CASE-Doradcy Sp. z o.o.

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Wykonawca:

CASE-Doradcy Sp. z o.o.

2014-05-16

Spis treści

1 Uzupełnienie do analizy danych zastanych 3

2. Profile najbardziej innowacyjnych dużych przedsiębiorstw z województwa mazowieckiego 11

3. Dokumenty źródłowe 53

4. Narzędzia badawcze 56

1 Uzupełnienie do analizy danych zastanych

Tabela 1. Wybrane dane o subregionach mazowieckich

	rok	wskaźnik	POLSKA	Subregion 25 - ciechanowsko-płocki	Subregion 26 - ostrołęcko-siedlecki	Subregion 27 - radomski	Subregion 28 - m. Warszawa	Subregion 29 - warszawski wschodni	Subregion 30 - warszawski zachodni
wynagrodzenia	2007	zł	2866,04	2818,42	2431,04	2469,94	4099,73	2612,71	3090,96
	2012	zł	3744,38	3706,93	3236,59	3352,95	5077,53	3481,64	3954,02
nominalna dynamika wynagrodzeń 2012/2007			130,65	131,53	133,14	135,75	123,85	133,26	127,92
przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	2007	%	100	98,3	84,8	86,2	143	91,2	107,8
	2012	%	100	99	86,4	89,5	135,6	93	105,6
stopa bezrobocia	2007	%	11,2	16,2	14,3	22,1	2,9	10,6	6,7
	2013	%	13,4	18,3	16,2	24,6	4,8	14,2	9,1
dynamika stopy bezrobocia 2013/2007			119,64	112,96	113,29	111,31	165,52	133,96	135,82
produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca, Polska = 100	2000	%	100	102,1	72,3	73,2	281,9	79,2	120,1
	2007	%	100	106,7	75,5	73,1	302	78,2	117,4
	2011	%	100	122	77,5	74,6	302,1	85,6	126,1
dynamika 2011/2000 PKB per capita				119,49	107,19	101,91	107,17	108,08	105,00
dynamika 2011/2007 per capita				114,34	102,65	102,05	100,03	109,46	107,41
produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca, województwo = 100	2000	%	0	66,8	47,3	47,9	184,4	51,8	78,5
	2007	%	0	66,7	47,2	45,7	188,9	48,9	73,4
	2011	%	0	74,7	47,4	45,7	184,9	52,4	77,2
nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	2008	zł	3518	4646	1658	1643	12024	2453	4935
	2009	zł	3122	2895	1677	1347	10534	2597	4220
	2010	zł	2961,7	3392,8	1775	1393,4	11563,7	2558,7	2993,1
	2011	zł	3392	3841	1811	1466	11798	2603	3672
	2012	zł	3324	3613	2544	1425	10508	2596	3458
Nakłady inwestycyjne na mieszkańca w stos do średniej krajowej 2012			100	132,06	47,13	46,70	341,79	69,73	140,28

Nakłady inwestycyjne na mieszkańca w stos do średniej krajowej 2009			100	108,69	76,53	42,87	316,13	78,10	104,03
wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	2008	zł	32314	43605	15801	20080	121051	16257	53647
	2012	zł	40020,7	48648,3	22644,6	21684,9	150085	22752,3	58860,7
wartość brutto środków trwałych na mieszkańca w stos. Do średniej krajowej 2008			100,00	134,94	48,90	62,14	374,61	50,31	166,02
wartość brutto środków trwałych na mieszkańca w stos. Do średniej krajowej 2011			100,00	121,56	56,58	54,18	375,02	56,85	147,08

Źródło: Obliczenia na podstawie BDL GUS

Tabela 2. Dynamika wybranych zmiennych dotyczących dużych przedsiębiorstw – internacjonalizacja

			A.Firmy razem				B. W tym wysoka i średniowysoka technika Razem (przemysł)				C. W tym usługi KIS high-tech			
			POLSKA		Mazowsze		POLSKA		Mazowsze		POLSKA		Mazowsze	
		Jedn.	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr
2011	Liczba firm	szt.	3 101	1 092	721	355	470	266	62	32	80	38	42	25
	Przychody netto ze sprzedaży	tys. zł.	1 540 912 918	722 347 150	570 679 513	257 160 409	254 939 504	193 230 491	40 551 129	31 509 155	60 523 124	33 655 025	52 262 012	30 479 769
	Sprzedaż na eksport	tys. zł.	387 108 926	247 444 011	98 629 356	45 684 624	166 437 637	141 081 485	22 313 531	18 068 651	4 644 114	3 588 029	3 298 214	3 022 695
	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży	%	25	34	17	18	65	73	55	57	8	11	6	10
	Wartość dodana	tys. zł.	411 747 112	168 011 295	150 356 633	62 394 169	49 747 786	33 432 474	7 483 783	5 156 455	31 905 242	19 866 629	27 176 655	17 908 796
	Wartość dodana na firmę	tys. zł.	132 779	153 856	208 539	175 758	105 846	125 686	120 706	161 139	398 816	522 806	647 063	716 352
	Przeciętna liczba zatrudnionych	etaty	2 556 813,55	989 904,04	816 584,78	350 111,87	358 347,32	236 166,32	45 767,57	28 523,20	85 719,69	47 768,11	59 053,44	39 378,41
	Wartość dodana na zatrudnionego	tys. zł.	161	170	184	178	139	142	164	181	372	416	460	455
	Nakłady na nowe środki trwałe	tys. zł.	44 640 825	19 716 249	14 133 126	6 338 498	7 691 629	5 822 917	864 341	632 416	4 150 524	#	3 724 692	2 135 568
	Import środków trwałych	tys. zł.	11 146 397	7 523 590	3 153 027	2 049 561	3 617 459	3 041 298	349 893	268 496	599 459	#	496 421	403 928
	Udział importu środków trwałych w nakładach na środki trwałe	%	25	38	22	32	47	52	40	42	14	bd	13	19
2009	Liczba firm	szt.	3 028	983	689	324	461	244	64	31	71	33	42	24
	Przychody netto ze sprzedaży	tys. zł.	1 239 265 480	575 045 458	476 870 167	221 682 244	208 010 360	160 911 968	36 455 135	29 033 099	56 476 998	30 836 378	50 305 336	29 182 959
	Sprzedaż na eksport	tys. zł.	276 848 324	186 812 191	70 108 362	37 355 065	132 288 140	115 496 073	20 968 846	17 972 038	2 418 587	1 732 297	1 625 459	1 391 106
	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży	%	22	32	15	17	64	72	58	62	4	6	3	5
	Wartość dodana	tys. zł.	340 446 416	147 980 668	124 122 042	56 733 899	44 094 501	31 456 484	8 485 356	6 273 931	29 496 439	18 570 569	26 154 029	17 743 136
	Wartość dodana na firmę	tys. zł.	112 433	150 540	180 148	175 105	95 650	128 920	132 584	202 385	415 443	562 745	622 715	739 297
	Przeciętna liczba zatrudnionych	etaty	2 490 338	884 722	811 854	335 195	354 635	218 904	48 450	29 397	85 116	48 818	67 088	44 480
	Wartość dodana na zatrudnionego	tys. zł.	137	167	153	169	124	144	175	213	347	380	390	399
	Nakłady na nowe środki trwałe	tys. zł.	41 487 452	17 960 988	14 441 403	6 655 955	5 994 940	4 386 308	877 906	702 714	4 886 811	2 715 560	4 496 752	2 543 702
	Import środków trwałych	tys. zł.	12 825 413	7 852 835	4 381 310	2 335 891	3 204 771	2 726 344	504 227	431 671	657 954	473 034	526 500	431 371
	Udział importu środków trwałych w nakładach na środki trwałe	%	31	44	30	35	53	62	57	61	13	17	12	17

			A.Firmy razem				B. W tym wysoka i średniowysoka technika Razem (przemysł)				C. W tym usługi KIS high-tech			
			POLSKA		Mazowsze		POLSKA		Mazowsze		POLSKA		Mazowsze	
		Jedn.	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr	Firmy razem	w tym Filie Zagr
2006	Liczba firm	szt.	3 013	872	664	267	480	221	76	38	93	16	54	8
	Przychody netto ze sprzedaży	tys. zł.	985 031 194	425 242 698	374 636 693	159 674 682	176 362 505	129 759 417	40 425 244	34 274 868	51 790 715	#	47 083 005	#
	Sprzedaż na eksport	tys. zł.	228 993 790	151 893 310	52 308 580	32 575 515	109 355 534	94 176 232	20 986 350	19 758 298	1 743 000	1 162 850	832 629	470 357
	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży	%	23	36	14	20	62	73	52	58	3	bd	2	bd
	Wartość dodana	tys. zł.	273 172 672	105 560 378	104 384 542	37 972 151	36 502 281	24 020 279	7 702 277	5 812 559	27 712 687	#	25 601 693	#
	Wartość dodana na firmę	tys. zł.	90 665	121 055	157 206	142 218	76 046	108 689	101 346	152 962	297 986	bd	474 105	bd
	Przeciętna liczba zatrudnionych	etaty	2 421 380	736 202	812 174	266 346	357 748	192 906	59 611	34 373	187 546	#	170 048	#
	Wartość dodana na zatrudnionego	tys. zł.	113	143	129	143	102	125	129	169	148	bd	151	bd
	Nakłady na nowe środki trwałe	tys. zł.	33 904 537	15 377 124	11 587 059	4 509 758	5 578 050	3 926 850	1 075 673	842 065	5 212 468	1 368 160	4 859 701	#
	Import środków trwałych	tys. zł.	11 111 439	6 362 077	3 600 644	998 520	2 185 018	1 773 505	257 384	231 205	#	#	#	#
	Udział importu środków trwałych w nakładach na środki trwałe	%	33	41	31	22	39	45	24	27	bd	bd	bd	bd
dynamika	Dynamika eksportu 2011/2009		139,8	132,5	140,7	122,3	125,8	122,2	106,4	100,5	192,0	207,1	202,9	217,3
	Dynamika eksportu 2009/2006		120,9	123,0	134,0	114,7	121,0	122,6	99,9	91,0	138,8	149,0	195,2	295,8
	Dynamika udziału eksportu w przychodach 2011/2006		112,5	105,4	117,6	105,4	102,7	101,7	95,7	92,6	179,2	189,8	195,3	208,0
	Dynamika wartości dodanej na firmę 2011/2009		118,1	102,2	115,8	100,4	110,7	97,5	91,0	79,6	96,0	92,9	103,9	96,9
	Dynamika wartości dodanej na firmę 2009/2006		124,0	124,4	114,6	123,1	125,8	118,6	130,8	132,3	139,4	bd	131,3	bd
	Dynamika przeciętnej liczby zatrudnionych 2011/2009		102,7	111,9	100,6	104,5	101,0	107,9	94,5	97,0	100,7	97,8	88,0	88,5
	Dynamika przeciętnej liczby zatrudnionych 2009/2006		102,8	120,2	100,0	125,8	99,1	113,5	81,3	85,5	45,4	bd	39,5	bd

Źródło: Dane GUS i obliczenia na ich podstawie

Tabela 3. Modele liniowe dla powiatów województwa mazowieckiego[1]

Zmienne niezależne	Współczynnik (p)	Współczynnik determinacji R^2
ZZ: Średnioroczne wynagrodzenia w stosunku do średniej krajowej 2007-2012 (KMNK)		
Liczba przedsiębiorstw z Listy 500 na 100 tys. mieszkańców	6,34 (0,000)	68%
Udział zatrudnienia w przedsiębiorstwach z Listy 500 w pracujących 2012	-0,3 (0,03)	
Średnioroczny udział pracujących w przemyśle 2005-2011	0,633 (0,0006)	
ZZ: Średnioroczne wynagrodzenia w stosunku do średniej krajowej 2007-2012 (KMNK)		
Liczba istotnych skupisk branż innowacyjnych wg liczby pracujących 2008 (LQ>1)	5,52 (0,00001)	54,3%
Przychody przedsiębiorstw z Listy 500 na mieszkańca w tys. zł w 2012	0,042 (0,0013)	

Źródło: Obliczenia własne w GRETL

Tabela 4. Modele przestrzenne dla powiatów województwa mazowieckiego

Zmienne niezależne	Współczynnik (p-value)	Współczynnik przestrzenny (p-value)/ Współczynnik determinacji R^2 / kryterium informacyjne Akaike	Testy dla modelu liniowego
Model opóźnienia przestrzennego, macierz drugiego rzędu, obejmująca też bezpośrednich sąsiadów ZZ: Średnioroczne wynagrodzenia w stosunku do średniej krajowej 2007-2012 (KMNK)[2]			
Liczba przedsiębiorstw z Listy 500 na 100 tys. mieszkańców (LQ>1)	6,23 (0,000)	Rho=0,43 (0,026)/72%/ AIC_{lag} = 301 AIC_{lm}=315,6	Indeks Morana'a I p=0,02; LM lag p=0,002, Robust LM lag p=0,01; LM error p=0,06 Robust LMerror p=0,6
Udział zatrudnienia w przedsiębiorstwach z Listy 500 w pracujących 2012	-0,3 (0,01)		
Średnioroczny udział pracujących w przemyśle 2005-2011	0,57 (0,0002)		
Model opóźnienia przestrzennego, macierz wspólnej granicy ZZ: : Model opóźnienia przestrzennego, macierz wspólnej granicy ZZ: Średnioroczne wynagrodzenia w stosunku do średniej krajowej 2007-2012 (KMNK)[3]			
Liczba przedsiębiorstw z Listy 500 na 100 tys. mieszkańców (LQ>1)	4,42 (0,000)	Rho=0,5 (0,00005)/66%/ AIC=311,7	j.w.

Źródło: Obliczenia własne w GeoDa

[1] Oprócz zmiennych niezależnych wymienionych w tabeli, w każdej regresji była jeszcze stała. Każda z przedstawionych regresji cechowała się właściwymi wartościami testów (p>0,1) specyfikacji RESET, na normalność rozkładu reszt i na heteroskedastyczność. (KMNK – Klasyczna Metoda Najmniejszych Kwadratów)

[2] Dla macierzy wspólnej granicy nieistotny statystycznie stawał się współczynnik przy zmiennej udział zatrudnienia w dużych przedsiębiorstwach w pracujących, a także, podobnie jak przy utrzymaniu zmiennej średnioroczny udział przemysłu w liczbie pracujących występowała heteroskedastyczność. Dla macierzy 3 rzędu brak statystycznie istotnej zależności przstrzennej.

[3] Dla macierzy wspólnej granicy i 3 zmiennych objaśniających występowała heteroskedastyczność, stąd oszacowany został dla tej macierzy jedynie model opóźnienia przestrzennego ze zmienną objaśniającą „Liczba przedsiębiorstw z Listy 500 na 100 tys. mieszkańców (LQ>1)".

Tabela 5. Potencjał dużych przedsiębiorstw w powiatach woj. mazowieckiego

Powiat	Liczba firm z listy 500 Polityki	Liczba dużych firm na 100 tys. mieszk.	Przychody ze sprzedaży w tys. zł 2012	Przychody ogółem w tys. zł 2012	Zysk brutto w tys. zł 2012	Zysk netto w tys. zł 2012	Zatrudnienie	Przychody ze sprzedaży w tys. zł na mieszkańca
Powiat garwoliński	1	0,92	2507684	b.d.	b.d.	b.d.	2126	23,12
Powiat grodziski	1	1,17	568173	593555	29176	19942	1006	6,66
Powiat grójecki	2	2,03	4148649	4194970	215049	204426	5564	42,09
Powiat m. st. Warszawa	188	11,06	357000000	284000000	12625652	10266507	470574	210,01
Powiat m.Ostrołęka	1	1,87	957044	974315	63054	51131	1704	17,85
Powiat m.Płock	7	5,61	106000000	108000000	3296150	2635383	9420	848,82
Powiat m.Radom	2	0,90	4211136	4238970	40530	32420	500	19,00
Powiat m.Siedlce	1	1,31	882755	b.d.	b.d.	b.d.	1623	11,57
Powiat miński	2	1,36	1337699	1522124	9403	5207	622	9,09
Powiat mławski	1	1,33	4332545	4352900	36265	19888	2727	57,81
Powiat ostrowski	1	1,32	559624	565724	38789	31873	1997	7,39
Powiat otwocki	1	0,83	527403	529836	14618	10843	1403	4,38
Powiat piaseczyński	4	2,45	9013498	2548012	-179166	-162966	3150	55,28
Powiat pruszkowski	6	3,90	10951818	11196017	53357	36655	8209	71,15
Powiat sochaczewski	2	2,35	6426975	4924638	114009	96849	8012	75,45
Powiat sokołowski	2	3,51	3350333	3376552	19138	15599	6532	58,76
Powiat żyrardowski	1	1,31	746143	747777	22350	16844	2504	9,75

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Listy 500 największych przedsiębiorstw Polityki 2012 i danych GUS

Tabela 6. Wybrane dane o powiatach województwa mazowieckiego

Powiat	wpływy gmin z PIT na mieszkańca w stosunku do średniej krajowej 2012	dynamika wpływów gmin z PIT na mieszk. w stos do średniej krajowej 2012/2007	średniorocz ne wpływy gmin z PIT na mieszkańca w stos. do śred. kraj. 2007-2012	stopa bezrobocia 2005-12	stopa bezrobocia 2012	wynagrodzenia w stos. do śred. kraj. 2012	średniorocz ne wynagrodzenia w stos. do śred. kraj. 2007-12	dynamika wynagrodzeń w stos. do śred. kraj. 2012/2007
Powiat białobrzeski	52,3	113,5	50,8	16,0	17,0	89,6	86,0	105,7
Powiat ciechanowski	85,7	110,1	81,1	16,4	17,3	90,4	89,9	102,8
Powiat garwoliński	71,7	114,6	66,5	13,6	14,5	87,5	85,7	108,0
Powiat gostyniński	62,3	108,7	60,1	21,3	23,2	78,1	79,0	102,8

Powiat grodziski	186,3	103,7	185,9	6,9	7,8	103,0	104,1	95,5
Powiat grójecki	79,2	104,7	76,2	7,6	8,6	95,9	94,9	102,1
Powiat kozienicki	79,9	101,4	90,1	17,4	19,1	113,2	109,2	108,7
Powiat legionowski	170,2	105,3	165,8	13,3	14,7	96,2	97,0	98,8
Powiat lipski	50,4	117,2	46,8	15,6	17,0	82,7	80,5	104,3
Powiat łosicki	46,6	109,2	43,7	12,6	12,4	80,8	79,9	104,1
Powiat m.Ostrołęka	109,4	103,1	109,2	3,7	4,3	135,6	138,8	94,8
Powiat m.Płock	140,7	96,0	145,6	16,8	15,7	100,8	99,4	100,7
Powiat m.Radom	96,5	97,5	97,6	13,0	12,8	123,3	121,7	99,8
Powiat m.Siedlce	129,3	107,3	123,9	23,0	22,6	91,1	90,2	102,1
Powiat m. st. Warszawa	263,8	88,1	284,2	11,0	11,5	92,7	92,1	101,5
Powiat makowski	52,0	115,2	49,4	22,6	25,6	80,4	78,9	107,9
Powiat miński	113,3	102,8	111,3	10,7	11,2	83,8	84,3	100,2
Powiat mławski	68,9	115,7	64,1	14,6	15,1	71,3	72,2	100,4
Powiat nowodworski	109,0	106,6	105,4	12,7	13,0	110,7	110,0	97,4
Powiat ostrołęcki	55,2	111,5	53,0	18,4	18,7	85,8	86,9	94,8
Powiat ostrowski	67,7	115,0	64,3	16,5	18,2	84,8	82,2	106,5
Powiat otwocki	145,6	109,2	139,9	9,7	9,9	93,2	93,5	102,4
Powiat piaseczyński	260,1	88,2	275,0	7,1	8,2	101,8	103,2	96,2
Powiat płocki	65,7	122,5	60,4	21,7	21,1	86,1	83,2	104,2
Powiat płoński	67,2	115,4	62,6	17,9	18,1	87,1	86,0	106,0
Powiat pruszkowski	212,3	94,7	220,9	7,3	8,0	117,6	120,7	96,6
Powiat przasnyski	57,4	108,6	54,0	16,3	16,8	85,6	83,7	106,1
Powiat przysuski	44,0	121,9	39,0	25,6	27,8	81,8	79,7	106,6
Powiat pułtuski	74,2	115,0	69,0	19,7	23,3	82,6	79,9	107,6
Powiat radomski	53,5	111,7	51,4	30,0	30,3	76,3	73,9	108,8
Powiat siedlecki	51,6	115,7	46,9	11,3	11,9	80,5	76,5	107,8
Powiat sierpecki	57,7	104,0	55,3	21,5	25,0	81,3	79,4	105,4
Powiat sochaczewski	88,6	103,2	89,1	10,8	11,5	99,9	96,7	100,6
Powiat sokołowski	77,7	122,1	67,4	10,5	11,6	79,4	80,6	95,2
Powiat szydłowiecki	51,5	120,2	46,5	35,9	38,0	78,8	75,3	108,7
Powiat warszawski zachodni	219,8	105,6	222,1	6,4	6,6	108,2	108,5	97,6
Powiat węgrowski	69,4	116,1	64,5	16,4	15,7	79,3	78,4	104,2
Powiat wołomiński	135,4	111,8	129,5	14,1	15,7	92,1	90,9	102,9
Powiat wyszkowski	75,3	117,3	70,6	17,0	15,1	83,3	79,9	106,0
Powiat zwoleński	45,3	113,7	42,3	19,3	21,9	83,2	80,0	106,8
Powiat żuromiński	46,3	117,4	42,5	22,5	23,3	78,1	75,2	110,5

Powiat żyrardowski	97,5	107,8	94,7	13,3	15,3	94,6	95,3	99,5

Źródło: Obliczenia własne na podstawie Listy 500 największych przedsiębiorstw Polityki 2012 i danych GUS

Tabela 7. Regresje logitowe dla badania MŚP – próba kontrolna[4]

Zmienna niezależna	Współczynnik (p)	Efekt krańcowy	R^2 McFaddena
ZZ: Oczekiwanie wzrostu przychodów z eksportu w najbliższych 3 latach			
Wzrost nakładów na B+R w ostatnich 2 latach	2,16901 (0,02)	0,411932	22%
Wdrożenie w ostatnich 3 latach innowacji produktowych nowych w skali świata	2,47995 (0,0003)	0,459216	
ZZ: Oczekiwanie wzrostu przychodów ogółem w najbliższych 3 latach			
Przedsiębiorstwo jest dostawcą/ świadczy usługi dla dużej firmy	1,08597 (0,016)	0,252062	11%
Wzrost rentowności w ostatnich 2 latach	1,12003 (0,018)	0,254331	
ZZ: Oczekiwanie wzrost przychodów ze sprzedaży innowacji w najbliższych 3 latach			
Przedsiębiorstwo jest dostawcą/ świadczy usługi dla dużej firmy	0,909372 (0,048)	0,208447	16%
Wdrożenie innowacji produktowych w ostatnich 3 latach	1,2104 (0,015)	0,264779	
Bardzo silna i silna pozycja konkurencyjna w zakresie działalności B+R	1,64493 (0,02)	0,389378	
ZZ: Wzrost rentowności w ostatnich 2 latach			
Przedsiębiorstwo jest dostawcą/ świadczy usługi dla dużej firmy	1,11188 (0,01)	0,259624	14%
Zatrudnienie 50-249 pracowników	2,01123 (0,004)	0,458889	

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych

[4] Ponadto w każdej regresji była jeszcze stała

2. Profile najbardziej innowacyjnych dużych przedsiębiorstw z województwa mazowieckiego

Poniżej przedstawiono profile najbardziej innowacyjnych dużych podmiotów gospodarczych posiadających siedziby w województwie mazowieckim. Prezentacja firm została przygotowane na podstawie dokumentów udostępnionych przez przedsiębiorstwa m.in. sprawozdania giełdowe, inne źródła danych udostępnione publicznie. Opisy obejmują swoim zakresem: dane ogólne i finansowe (przychody i ich zmiana w stosunku do poprzedniego roku, rentowność, zatrudnienie, podstawowa działalność, przychody z eksportu), sposób założenia i historia firmy, innowacyjne produkty/usługi i nagrody, działalność badawczo-rozwojowa, patenty, współpraca w procesie innowacyjnym (z ośrodkami naukowymi, innymi firmami), wsparcie działalności innowacyjnej (realizowane projekty np. z funduszy strukturalnych).

ABB SP. Z O.O. – WARSZAWA

1. **Dane ogólne i finansowe**

Firma ABB SP. Z O.O. zajmuje się produkcją transformatorów elektrycznych, montażem rozdzielni wysokiego napięcia, stacji transformatorowych, telekomunikacyjnych i radarowych. Międzynarodowy koncern ABB jest wiodącym światowym dostawcą technologii energetyki i automatyki.

Wartość rynkowa w marcu 2012 (w tys. PLN): 878 935

Wartość rynkowa w marcu 2013 (w tys. PLN): 1 060 657

Dynamika wartości rynkowej w okresie III 2012 - III 2013 - 21%

Przychody ogółem (w tys. PLN): 2 187 482 (2012r.), 1 940 451 (2011r.)

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 2 109 145 (2012r.), 1 896 716 (2011r.)

Zatrudnienie: 2 875 osób (2012r.), 2 638 (2011r.)

Połowa produkcji polskich fabryk ABB trafia do niemal wszystkich krajów świata. Stale rośnie udział eksportu. ABB jest uznana za jedną z najbardziej innowacyjnych firm w Polsce. Centrum Badawcze ABB znajduje się w Krakowie.

2. **Sposób założenia i historia firmy**

ABB rozpoczęła swoją działalność w 1992 roku. Spółka jest liderem w dziedzinie technologii energetyki i automatyki, dzięki którym klienci z sektora usług komunalnych i przemysłu mogą doskonalić poziom własnej działalności obniżając jednocześnie negatywny wpływ na środowisko naturalne. Firmy Grupy ABB działają w około 100 krajach i zatrudniają 124 tys. osób. Struktura ABB jest podzielona na pięć Dywizji działających w różnych obszarach (Produkty Energetyki, Systemy Energetyki, Napędy i Automatyzacja Produkcji, Produkty Niskich Napięć, Automatyka Procesowa).

Warszawska lokalizacja ABB jest historycznie związana z przedwojenną Fabryką Aparatury Elektroenergetycznej, która tuż przed drugą wojną światową rozpoczęła w tym miejscu produkcję aparatury wysokich napięć. ABB stała się właścicielem tej fabryki na początku 1998 roku w chwili przejęcia od Skarbu Państwa 80 % akcji ZWAR.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

ABB prowadzi prace badawczo-rozwojowe w dziedzinach energetyki i automatyki z użyciem

najnowocześniejszych technologii i narzędzi. Wiele projektów jest wykonywanych we współpracy z najlepszymi uczelniami w Polsce i na świecie.

- w 2012 roku firma otrzymała prestiżowe wyróżnienie w konkursie Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT) – brązowy Laur Innowacyjności za transformatory rozdzielcze o zwiększonej odporności na wyładowania atmosferyczne, wyposażone w przepusty SmartChoke.
- aktualnie prowadzone są badania w dziedzinie inżynierii materiałowej nad otrzymaniem nowoczesnych materiałów i struktur przewodzących prąd elektryczny, mających znaleźć zastosowanie w technologii wysokich napięć. W rozwiązaniach tego typu zagadnień wykorzystywane są struktury kompozytowe oraz warstwowe wykazujące unikalną kombinację właściwości niezbędną do zapewnienia poprawy funkcjonalności w stosunku do aktualnie stosowanych rozwiązań technologicznych. Innym przykładem są badania nad strukturą materiału i właściwościami akustycznymi wykorzystywane do tłumienia hałasu. Ponadto przedmiotem badań są własności termiczne materiałów przy wykorzystaniu symulacji z zakresu przepływu ciepła, dynamiki płynów, dyfuzji, czy przejścia fazowego
- flagowym produktem stworzonym jako rezultat projektu badawczego i rozwijanym przez firmę ABB, jest platforma diagnostyczna o nazwie DriverMonitor™, który w 2008 otrzymał nagrodę „Best practices award" przyznawanym przez globalnego giganta z branży doradczej Frost & Sullivan.

Nagrody:

- laureat rankingu „ Innowator 2013: w kategorii Energetyka" (Wprost)
- nagroda Institute of Engineering and Technology za system odzysku energii z pojazdów trakcyjnych „Enviline" - 2013
- nagroda na targach Railtex 2013 za System Odzysku Energii (Energy Recuperation System – ERS) ENVILINE przeznaczony dla aplikacji trakcyjnych prądu stałego (DC), który umożliwia zmniejszenie zużycia energii elektrycznej nawet o 30 proc., jak również pomaga zredukować wytwarzanie ciepła w tunelach metra
- trzecie miejsce w rankingu „Firma dla Inżyniera"
- brązowy Laur Innowacyjności 2012 dla ABB za transformatory z przepustem zmniejszającym wpływ wyładowań atmosferycznych
- tytuł Najwyższa Jakość QI 2012 (program prowadzony pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Klubu Polskie Forum ISO 9000)
- lider rankingu najbardziej innowacyjnych firm w Polsce w 2012 wg „Raportu o innowacyjności gospodarki Polski „ (Na liście 500 najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw w 2010 roku znalazły się firmy analizowane przez Sieć Naukową MSN oraz Instytut Nauk Ekonomicznych PAN pod względem innowacyjności rynkowej, procesowej, nakładów na innowacyjność, patentów
  i kontraktów europejskich)
- „złoty listek CSR" w rankingu POLITYKI
- złoty medal Międzynarodowych Targów Energetyki EXPOPOWER w Poznaniu za rozdzielnicę UniSec
- w 2012 ABB zdobyła zamówienie na instalację pierwszego na świecie rozwiązania opartego na technologii prądu stałego (DC) dla jednostek pływających. Pokładowa Sieć Prądu Stałego (Onboard DC Grid) umożliwi jednostkom obniżyć zużycie paliwa oraz emisję gazów cieplarnianych nawet do 20 proc.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

- ABB stworzyła pierwszy na świecie wyłącznik wysokiego napięcia prądu stałego (HVDC). Urządzenie łączy bardzo szybką mechanikę z energoelektroniką i będzie w stanie „przerywać" przepływ energii elektrycznej o wartości równej mocy dużej stacji energetycznej w ciągu 5 milisekund – to jest 30 razy szybciej niż mrugnięcie ludzkiego oka.
- ABB opracowała i przetestowała transformator przekształtnikowy prądu stałego ultrawysokiego

  napięcia (ang. ultrahigh-voltage direct current – UHVDC) na napięcie 1100 kV, pobijając rekord

  najwyższego poziomu napięcia prądu stałego oraz umożliwiając efektywne przesyłanie większej ilości energii do odleglejszych lokalizacji
- liczba 11 patentów krajowych, jakie spółka uzyskała w 2010 roku stawia ABB na pozycji lidera rankingu firm patentujących w Polsce (m.in. 3 patenty dotyczące technologii wtykowo- sprężynowej)
- ABB Sp. z o.o. zajęła pierwsze miejsce w rankingu firm, które uzyskały najwięcej patentów w Polsce w latach 2004-2008 oraz drugie miejsce za ilość uzyskanych patentów w 2009 roku. Łączna ilość uzyskanych patentów przez ABB w latach podlegających badaniu wyniosła 65, z czego 58 przypada na okres pierwszych pięciu lat oraz 7 patentów zostało przyznanych w 2009 roku.

Innowacyjność jest miarą sukcesu rynkowego ABB. W gronie siedmiu Centrów Badawczych Grupy ABB od 13 lat działa Centrum Badawcze w Krakowie. Powstają tu innowacyjne rozwiązania produktowe i systemowe w obszarze urządzeń elektroenergetycznych, energoelektroniki, automatyki, inżynierii materiałowej, mechaniki, jak i robotyki, diagnostyki oraz procesów wytwarzania. Efekty prac ośrodka znacznie wykraczają poza teoretyczne opracowania - pracownicy Centrum dostarczają nowatorskie rozwiązania dla firm ABB w Polsce i na całym świecie. To właśnie w tym Centrum powstała większość udzielonych patentów dla ABB Sp. z o. o. Należy także dodać, że również pracownicy z zakładów w Przasnyszu i Łodzi swoją twórczą pracą znacznie przyczynili się do uzyskania wielu patentów i wzorów użytkowych.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

W Korporacyjnym Centrum Badawczym ABB pracuje wielu doświadczonych naukowców, absolwentów czołowych polskich i zagranicznych uniwersytetów i szkół wyższych, reprezentujących wysoki poziom wiedzy specjalistycznej. Znajdują tu oni doskonałe warunki do rozwoju zawodowego oraz szeroki dostęp do pojawiających się technologii. Środowisko międzynarodowe umożliwia dzielenie się wiedzą i doświadczeniami z kolegami z innych Centrów na świecie.

Centrum Systemów Informatycznych ABB (ISDC) organizuje corocznie ogólnopolski konkurs dla studentów IT Challenge.

ABB organizuje Konkursy o Nagrodę ABB (dla absolwentów z polskich uczelni oraz zagranicznych). Nagroda ABB ułatwia laureatom dalszą pracę naukową, a nawet zastosowanie pewnych rozwiązań w przemyśle, nagrodę nadaje nie ośrodek naukowy, a przemysłowe centrum badawcze.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

- Rozwój Korporacyjnego Centrum Badawczego ABB w celu świadczenia kompleksowych usług B+R (projekt współfinansowany przez UE z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO)

ALCHEMIA S.A. (ALC) (DAWNIEJ: GARBARNIA BRZEG)

1. **Dane ogólne i finansowe**

Alchemia jest Grupą Kapitałową skupiającą firmy z branży hutniczej. Zajmuje się głównie produkcją stali. Działalność operacyjna jest skupiona w spółkach zależnych, spółka matka zajmuje się handlem krajowym i zagranicznym. Głównymi spółkami grupy są Huta Batory, Huta Bankowa i Kuźnia Batory. Koncentruje się on przede wszystkim na produkcji szerokiej gamy rur oraz innych wyrobów stalowych. Wyroby grupy są wykorzystywane w przemyśle naftowym, wydobywczym i gazownictwie.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 989 056 (2013r.), 1 139 072 (2012r.)

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży wyniosły w IV kw. 2013 r. 238,53 mln PLN, co stanowi wzrost o 6,5% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Zatrudnienie: 139 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Przedsiębiorstwo, dziś handlujące stalą, działało do niedawna w branży skórzanej. Powstało po II wojnie światowej na gruzach zakładu garbarskiego w Brzegu, założonego w 1811 przez Wilhelma Molla. Po wojnie i reorganizacji w 1952 powstały Nadodrzańskie Zakłady Garbarskie. W 1962 przedsiębiorstwo zostało włączone do Zakładów Przemysłu Skórzanego "Otmęt" i działało jako Zakład Garbarski w Brzegu. W 1990 wytwórnia stała się samodzielnym przedsiębiorstwem, w 1991 przekształconym w spółkę akcyjną. W 1995 skarb państwa wniósł jej akcje do narodowych funduszy inwestycyjnych, w 1998 Garbarnia Brzeg zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Do I kwartału 2004 wytwarzała skóry świńskie i bydlęce do produkcji obuwia, odzieży, wyrobów galanteryjnych a także artykułów technicznych. W 2004 przedsiębiorstwo zarzuciło dotychczasową działalność, związany z nią majątek wydzierżawiając Zakładowi Garbarskiemu "Skotan", a następnie zajęło się recyklingiem odpadów z tworzyw sztucznych. W 2004 otrzymało koncesję na obrót paliwami ciekłymi. W 2005 zmieniło nazwę na obecną. W 2005 "Alchemia" przejęła wszystkie udziały w chorzowskiej Hucie Batory, rozpoczynając budowę grupy kapitałowej w branży metalowej, nabyła spółkę remontową Batory Serwis, firmę serwisową "Hydromech", Laboratoria Badań Batory, Hutę Bankową, Kuźnię Batory, producenta rur bez szwu – częstochowski Rurexpol i Walcownię Rur.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: wyróżnienie Złotą Kartą Lidera Bezpiecznej Pracy, Lider Innowacji ® 2012 za innowacyjny projekt „Technologia wytapiania i odlewania stali wysokoniklowej przeznaczonej do pracy w temperaturze +121 do -196°C", Gazele Biznesu 2009 (3. miejsce wśród liderów w regionie mazowieckim), Perły Polskiej Gospodarki, 3 miejsce w rankingu Najbardziej Wartościowych Spółek Warszawskiej Giełdy (2007) i inne.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

W laboratoriach należących do Grupy Kapitałowej Alchemia oprócz rutynowo prowadzonych kontroli wyrobów, trwają badania nad modyfikowanymi gatunkami stali, które umożliwią poszerzenie oferty produktowej w kilku sektorach gospodarki. Spółka wyprodukowała nowy gatunek stali stopowej, który charakteryzuje się bardzo dużą czystością metalurgiczną, według specyfikacji ASTM (American Society for Testing and Materials - Amerykańskie Stowarzyszenie Badań i Materiałów). Wykonane z niego półprodukty posiadają wysokie własności mechaniczne.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Aby ograniczyć oddziaływanie zakładów na środowisko naturalne spółka w wyniku współpracy ze specjalistami wprowadza nowoczesne i innowacyjne technologie pokrywania rur powłokami

utwardzanymi promieniowaniem UV eliminując emisje lotnych związków organicznych (LZO) do powietrza, tworzy zamknięte obiegi wody przemysłowej, co pozwala racjonalizować zużycie wody pitnej a pośrednio zmniejszać zrzut ścieków, ogranicza emisję hałasu. Laboratoria należące do Grupy Kapitałowej Alchemia świadczą usługi w zakresie przygotowania prób do badań i obróbki cieplnej, badań metaloznawczych, nieniszczących, badań własności mechanicznych i wytrzymałościowych oraz badań składu chemicznego. Firma posiada na swoje wyroby wiele certyfikatów polskich i międzynarodowych. Wśród jednostek certyfikujących są m.in.: American Petroleum Institute, American Bureau of Shipping, Det Norske Veritas, Germanischer Lloyd, Polski Rejestr Statków i in.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Trwające w Alchemii inwestycje, których koszt w 2013 szacowany jest na ok. 23 mln zł mają na celu poprawę jakości produktów przy większej kontroli procesów produkcyjnych oraz zmniejszenie kosztów produkcji. Prowadzone inwestycje pozwolą na zwiększenie ilości i poprawę tolerancji wymiarowych produkowanych rur przy jednoczesnym zapewnieniu laserowego pomiaru grubości ścianki na całej długości walcowanej rury w temperaturze ok. 600 – 1000°C. Prowadzone w Grupie Kapitałowej Alchemia modernizacje pieców grzewczych wpływają na znaczące obniżenie zużycia gazu (nawet do 25% w skali roku) oraz energii elektrycznej (do ok. 15%). Inwestycje związane z odzyskiwaniem ciepła z kanałów spalinowych w Rurexpolu zaspokoją potrzeby zakładu na wodę ciepłą oraz CO. Poszczególnym spółkom przyznano dotacje przeznaczone na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia w przemyśle hutnictwa żelaza i stali.[5] [6]

[5] http://alchemiasa.pl/
[6] http://notowania.pb.pl/

APLISENS SPÓŁKA AKCYJNA

1. **Dane ogólne i finansowe**

Sektor - Przemysł elektromaszynowy

Podstawową działalnością Grupy Aplisens jest produkcja aparatury kontrolno-pomiarowej i elementów automatyki, a także kompleksowe doradztwo w zakresie projektowania oraz opracowania zastosowań produktów znajdujących się w ofercie Grupy. Grupę Kapitałową tworzą spółki o profilu projektowo - wykonawczym i dystrybucyjnym.Grupa Aplisens sprzedaje swoje produkty w kraju i za granicą. Sprzedaż prowadzona jest na rynkach o wysokich wymaganiach technologicznych, w tym głównie w krajach Unii Europejskiej oraz w krajach WNP (głównie Rosja, Białoruś, Ukraina,) i Azji. Eksport stanowi około 58% przychodów spółki (2012). Największym rynkiem eksportowym jest Rosja. Zaplecze produkcyjne Grupy obejmuje 5 zakładów w Polsce oraz jeden na Białorusi. Aplisens posiada własne biura projektowe, prowadzi prace o charakterze badawczo-rozwojowym. W latach 2006-2010 sprzedaż Grupy Aplisens rosła w tempie ok. 13% średniorocznie . Sprzedaż krajowa (stanowiąca w 2010 roku średnio ok. 52% obrotów Grupy) wykazywała 10 %-owy wzrost w skali roku. Dynamika obrotów na rynkach zagranicznych w latach 2006 - 2010 osiągała 18% średniorocznie. Grupa Aplisens osiągnęła wynik operacyjny na poziomie 12,0 mln zł, przy przychodach w wysokości 59,8 mln zł. Marża operacyjna wyniosła 20,1%, znacznie powyżej średniej dla branży. Na koniec 2010 r. Grupa zanotowała zysk netto w wysokości 9,7 mln zł i rentowność netto na poziomie 16,2%.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 80 103 (2013r.), 82 049 (2012r.)[7]

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 11,71(Q3 2012)[8]

Rentowność operacyjna: 22,02%

Rentowność netto: 17,50%

Wartość rynkowa: 183.2 mln PLN

Zatrudnienie: 291 osób (przewidywany wzrost)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Firma istnieje od 1992 roku. Sześciu pracowników z Oddziału Badań i Rozwoju Aparatury Pomiarowej Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów "PIAP" założyło firmę Aplisens s. c. Spółka ta odkupiła od Instytutu technologie, produkcję w toku i materiały, w roku 1997 zmiana w Aplisens sp. z o.o., 2006 przekształcenie Aplisens sp z o.o. w spółkę akcyjną Aplisens SA. Od maja 2009 roku Spółka Aplisens SA notowana jest na GPW - Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Centrala firmy i główny zakład produkcyjny mieści się w Warszawie. Firma posiada oddziały i przedstawicielstwa techniczno-handlowe w Polsce, w UE, na terenie WNP i w wielu innych krajach.

Oddziały produkcyjne firmy APLISENS S.A: Witebsk na Białorusi (produkcja analogowych przetworników ciśnienia), Ostrów Wielkopolski (produkcja sond do pomiaru poziomu paliwa, zasilaczy i separatorów), Kraków (produkcja czujników do pomiaru temperatury), Radom (produkcja przetworników ciśnienia i sond głębokości).

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: produkt nagrodzony Złotym Medalem podczas targów Automaticon 2010 - Elektropneumatyczny ustawnik pozycyjny APIS, produkt nagrodzony Medalem Prezesa SEP - Przetworniki ciśnienia, różnicy ciśnień i hydrostatyczna sonda poziomu z protokołami komunikacji HART i PROFIBUS PA. Zdobycie tytułu DIAMENT FORBESA 2009, czyli przedsiębiorstwa, które w ostatnich trzech latach najbardziej dynamicznie zwiększyło swoją wartość.

[7] http://notowania.pb.pl
[8] http://www.polstock.pl

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Firma Aplisens ma swoje laboratorium ciśnień posiadające akredytację PCA, świadczy ono usługi wzorcowania przetworników ciśnienia i różnicy ciśnień własnej produkcji oraz innych producentów. Produkowane przez firmę wyroby posiadają wszystkie niezbędne dopuszczenia i certyfikaty między innymi: ATEX, PED, SIL, PZH, HART, PROFIBUS, NACE. Ponadto spółka posiada certyfikaty umożliwiające stosowania jej urządzeń w warunkach morskich. Firma posiada rozbudowany dział badawczo-rozwojowy i cały czas doskonali swoje produkty oraz rozszerza swoją ofertę o nowo opracowane wyroby m.in. przetworniki różnicy ciśnień, sondy, zasilacze.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Firma Aplisens prowadzi współpracę badawczą oraz certyfikacyjną z jednostkami badawczymi i instytutami naukowymi m.in. Fizyczno-Techniczny Instytut Doświadczalny Ostrava- Radvanice, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Nafty i Gazu.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

- Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego „Inwestujemy w waszą przyszłość dla rozwoju innowacyjnej gospodarki" o tytule „Targi branżowe i certyfikaty jako narzędzia rozwoju eksportu spółki Aplisens S.A."
- Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o tytule „Budowa przez wyspecjalizowaną firmę Planu Rozwoju Eksportu, wyznaczającego ścieżkę podboju rynków zagranicznych oraz możliwość zwiększenia sprzedaży eksportowej przez Aplisens S.A."[9]

[9] http://www.aplisens.com.pl/

BIOTON S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Grupa Bioton zajmuje się produkcją oraz dystrybucją produktów biotechnologicznych oraz leków generycznych (głównie antybiotyki). BIOTON S.A. prowadzi w Polsce sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i usług poprzez własną hurtownię farmaceutyczną oraz przez inne hurtownie farmaceutyczne i apteki.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 133 899 (2012r.), 142 281 (2011r.)

Koszty badań i rozwoju (w tys. PLN): 5 252 (2012r.), 7 370 (2011r.)[10]

Zatrudnienie: (spółka) 528 osób (2011r.), (grupa) 997 osób (2011r.)[11]

Rentowność operacyjna (%):4,41 (IV Q 2013)

Rentowność aktywów (ROA) (%) : -0,21(IV Q 2013)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Początki firmy BIOTON Sp. z o.o. sięgają roku 1989, kiedy to firma została wpisana do Rejestru Handlowego B. W 1996 udziały BIOTON Sp. z o.o. objęła spółka PROKOM Investments S.A. Dwa lata później z BIOTON Sp. z o.o. wydzielono działalność handlową poprzez powołanie spółki zależnej - BIOTON TRADE Sp. z o.o. w Macierzyszu. Następnie przejęto zakłady Produkcji Farmaceutycznej BIOLEK Sp. z o.o. w Duchnicach i przekształcono je w Zakład Produkcyjny BIOTON Sp. z o.o. W 2001 BIOTON Sp. z o.o. rozpoczęło sprzedaż insuliny ludzkiej w Polsce, po trzech latach od tego wydarzenia (w 2004) BIOTON Sp. z o.o. przekształciła się w spółkę akcyjną BIOTON S.A. W 2005 spółka weszła na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. BIOTON S.A. stała się pierwszą firmą biotechnologiczną na polskiej giełdzie.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

- Innowacyjny produkt: pierwszy w kraju lek biotechnologiczny wytwarzany z wykorzystaniem techniki rekombinacji genów i procesowania białka – rekombinowanej insuliny ludzkiej.
- Nagroda Agencji Techniki i Technologii Polski Produkt Przyszłości 2000 za pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej lek biotechnologiczny, wytworzony w oparciu o metodę rekombinacji genów.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Głównym zapleczem badawczym BIOTON S.A. jest od początku istnienia Spółki Instytut Biotechnologii i Antybiotyków. BIOTON wraz z Instytutem Biotechnologii i Antybiotyków prowadzą badania nad produktami biotechnologicznymi i nowymi formami leków oraz realizują program badawczy w następujących dziedzinach: Inżynieria genetyczna, Biotechnologia, Farmakologia. Bioton ma *patent* na produkcję insulin.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

W 2010 Bioton podpisał z firmą Actavis Group z siedzibą w Islandii list intencyjny, dotyczący uzgodnienia warunków przyszłej umowy o współpracy w zakresie wspólnego rozwoju, rejestracji, dystrybucji i sprzedaży insulin, w tym również insulin analogowych.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

BIOTON S.A. realizuje inwestycje pt. „Budowa bazy wytwórczej do produkcji leków biotechnologicznych", które w 25% finansują środki unijne - fundusze Sektorowego Programu Operacyjnego (Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, Priorytet 2 Bezpośrednie wsparcie

[10] http://www.bioton.pl/investor/investor/report_details/764
[11] http://www.bankier.pl/inwestowanie/spolki/BIOTON/ludzie.html

przedsiębiorstw, Działanie 2.2 Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw) bezzwrotne dofinansowanie w łącznej kwocie 24 648 117,00 zł[12]

BIOTON S.A. realizuje inwestycje pt. „Budowa bazy wytwórczej do produkcji leków biotechnologicznych", jednym z elementów tej inwestycji jest budowa dwustopniowej oczyszczalni ścieków, dofinansowanie z funduszy Sektorowego Programu Operacyjnego Działanie 2.4.2 bezzwrotne dofinansowanie w łącznej kwocie 4 050 000,00 zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotyczące projektu pt." Budowa Oczyszczalni umożliwiającej ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami". Inne projekty za pieniądze z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

[12] http://www.bioton.pl/about/article/show/93

BUMAR ELEKTRONIKA S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Bumar Elektronika S.A. opracowuje, produkuje i pełni funkcje wsparcia logistycznego dla systemów elektroniki profesjonalnej przeznaczonych dla wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych, głównie Sił Powietrznych i Wojsk Lądowych, tworzy innowacyjne rozwiązania w zakresie elektroniki, teleinformatyki oraz technologii informatycznych wspierających bezpieczeństwo ludzi i infrastruktury.

Przychody: 2,35 mld PLN (2011r.)

Zatrudnienie: 710 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Bumar Elektronika S.A. powstała w 2011 roku poprzez połączenie trzech firm działających od kilkudziesięciu lat w sektorze obronnym: Przemysłowego Instytutu Telekomunikacji S.A (PIT powstał w 1934)., Centrum Naukowo-Produkcyjnego Elektroniki Profesjonalnej RADWAR S.A., Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Podzespołów Elektronicznych „DOLAM" S.A. Do końca lutego 2012 roku spółka funkcjonowała pod nazwą Przemysłowego Instytutu Telekomunikacji S.A., dnia 5 marca przyjęła nazwę Bumar Elektronika S.A.

Rozwiązania i produkty spółek od wielu lat są elementem wyposażenia Polskich Sił Zbrojnych, Straży Granicznej i Policji, a wiele z nich odnosi sukcesy na rynku międzynarodowym.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Produkty innowacyjne: Radar artyleryjski RZRA LIWIEC.

Nagrody i wyróżnienia: Tytuł Rynkowego Lidera Innowacji 2012 – Jakość, Kreatywność, Efektywność, 2011 Certyfikat Innowacyjności, Symbol Polskich Innowacji 2011, „Super Defender" za Radar mobilny RM-100, „Defender" za Stację rozpoznania pokładowych systemów elektronicznych (2009) i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

W 2013 Bumar Elektronika na badania, innowacje przeznaczył 100 mln zł, były to prace nad różnymi elementami obrony powietrznej, unowocześnieniem systemów radarowych i programem "Tytan" (wyposażenie żołnierza XXI wieku) w programy modernizacji polskich sił zbrojnych. 2012 - Dyplom za zajęcie pierwszego miejsca za największą liczbę patentów w 2012 roku (24 patenty).

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

W dziedzinie robotyki podstawowym partnerem naukowym grupy jest Wojskowa Akademia Techniczna.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Spółka uczestniczy w kluczowych dla bezpieczeństwa Polski projektach wykorzystujących systemy elektroniczne.

- Projekt „Rodzina radarów półprzewodnikowych" współfinansowany jest przez NCBiR i realizowany jest w ramach przedsięwzięcia INITECH (umowa nr: ZPB/49/73576/IT2/10). Kwota dofinansowania z budżetu NCBiR to 14,3 mln zł, na prowadzone prace badawcze złożą się analizy teoretyczne i badania eksperymentalne.
- Przemysłowy Instytut Telekomunikacji SA (następca prawny Centrum Naukowo-Produkcyjne Elektroniki Profesjonalnej „RADWAR" S.A.) realizuje projekt inwestycyjny „Modernizacja Galwanizerni i Lakierni" współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego

Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 4.2 priorytetu IV Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.[13]

CIECH S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Grupę Kapitałową Ciech tworzy 7 firm produkcyjnych, jak również firmy handlowe oraz usługowe. Głównymi produktami Grupy są: soda kalcynowana (drugie miejsce w Europie), żywice poliestrowe i epoksydowe, środki ochrony roślin i produkty szklane oraz inne chemikalia, mające zastosowanie w przemysłach: szklarskim, meblowym, spożywczym, budownictwie i rolnictwie. Działalność realizowana jest z udziałem spółek krajowych i zagranicznych oraz zagranicznych przedstawicielstw Ciech SA.

Przychody roczne netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 1 764 413 (2013r.), 2 556 731 (2012r.)

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): -10,67 (Q1 2013r.)[14]

Zatrudnienie: 4 039 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Spółka powstała w 1945 r. jako państwowa „Centrala Importowo-Eksportowa Chemikalii i Aparatury Chemicznej" Sp. z o.o. W 1952 roku zmieniono nazwę na "Ciech" Centrala Importowo-Eksportowa Chemikalii Sp. z o.o., a w 1995 roku, po przekształceniu w spółkę akcyjną, zarejestrowano Ciech SA. Do lat 90. XX w., Ciech jako jedna z "central handlu zagranicznego" był praktycznie monopolistą w handlu surowcami chemicznymi. Dostarczał m.in. ok. 90% ropy do polskich rafinerii. Od lat 90. przedsiębiorstwo zaczęło przekształcać się w koncern chemiczny, przejmując kolejne firmy. W skład Grupy Ciech weszły wówczas m.in. : Soda Polska Ciech, Zakłady Chemiczne Alwernia SA Zakłady Chemiczne Zachem S.A, Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych Fosfory Sp. z o.o. W 2005 r. spółka weszła na Giełdę Papierów Wartościowych.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: obecność Ciech w składzie Respekct Indexu (2012), tytuł Perła Polskiej Gospodarki, certyfikat Dobra Firma 2011, Orzeł Polskiego Biznesu 2011

Innowacje: Inwestycje innowacyjne dotyczące optymalizacji procesu technologicznego produkcji epichlorohydryny(EPI) - wykorzystanie bio-gliceryny stanowiącej produkt uboczny przy produkcji bio-paliw, unowocześnione technologie w zakresie produkcji żywic epoksydowych oraz poliestrowych, nowoczesne rozwiązania technologiczne w zakresie produkcji substancji aktywnych dla środków ochrony roślin

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Działania w zakresie badań, innowacji i rozwoju realizowane są przez działy badań i rozwoju zlokalizowane w Spółkach Grupy we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, takimi jak branżowe uniwersytety, uczelnie wyższe z którymi Spółka nawiązała współpracę. Utrzymuje bliski kontakt z wybranymi uniwersytetami i instytucjami badawczymi o dobrej reputacji, które mają doświadczenie w tworzeniu produktów i technologii istotnych z punktu widzenia działalności Spółki. Do współpracujących instytutów badawczych należą między innymi Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia", Instytut Nawozów Sztucznych w tym oddział „IChN" w Gliwicach Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych, Instytut Przemysłu Organicznego

[13] http://www.bumar.com/elektronika/
[14] http://notowania.pb.pl

oraz Instytut Chemii Przemysłowej, a także uczelnie: Politechnika Warszawska, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Politechnika Wrocławska, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Politechnika Rzeszowska i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Inicjatywy podejmowane przez zespoły ds. badań, innowacji i rozwoju są ściśle powiązane z celami Spółki dotyczącymi ochrony środowiska. W ostatnim okresie Spółka wdrożyła eko-innowacyjne rozwiązania w elektrociepłowni w Janikowie, związane z modernizacją kotłów elektrycznych oraz budową instalacji odsiarczania spalin. Wymienione działania spowodują ograniczenie emisji gazów, zwiększenie wydajności energetycznej oraz zmniejszenie całkowitego poziomu zużycia węgla. Projekt został zrealizowany z końcem 2012 r. Spółka organizuje konkursy na najlepszą pracę doktorską oraz pracę dyplomową magisterską lub inżynierską" z zakresu technologii i techniki chemicznej z obszaru działalności produkcyjnej Grupy Ciech. Projektem tym zmierza do zacieśnienia współpracy nauki z przemysłem, w szczególności uczelniami wyższymi.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Spółka aktywnie poszukuje możliwości współfinansowania projektów w zakresie badań, innowacji i rozwoju z funduszy Unii Europejskiej, a także krajowych i regionalnych funduszy pomocowych. W razie konieczności w działaniach z zakresu badań, innowacji i rozwoju Spółkę wspierają zewnętrzni eksperci, służący fachową wiedzą z dziedziny polityki innowacji i rozwoju. Opiniują oni projekty dotyczące nowych lub udoskonalonych produktów i procesów, których wdrożenie planuje Spółka. Udzielają również doradztwa w zakresie nawiązywania współpracy partnerstwa pomiędzy Spółką a instytutami badawczymi, w tym uczelniami oraz podmiotami Instytutami ds. badań i rozwoju Polskiej Akademii Nauk. Głównym źródłem funduszy pomocowych w Polsce są obecnie dotacje unijne przeznaczone na lata 2007-2013. Są one dystrybuowane w ramach programów operacyjnych. Każdy z tych programów określa priorytety, a w ich obrębie – działania mające na celu wsparcie konkretnych obszarów działalności.[15]

[15] http://www.ciechgroup.com/PL

DELPHIA YACHTS KOT SPÓŁKA JAWNA

1. **Dane ogólne i finansowe**

Stocznia jachtowa Delphia Yachts jest największym producentem jachtów żaglowych w Polsce, oferującym modele o długościach od 7 do 15 m. 98% produkcji eksportowanej jest na rynki Europy Zachodniej, Stany Zjednoczone, Rosję, Japonię, Australię. Delphia Yachts jest już rozpoznawalną marką na całym świecie.

Przychody ze sprzedaży: 68 513 tys. PLN (2011r.)

Zatrudnienie: 560 osób (2013r.)[16]

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Delphia Yachts została założona w 1990 roku pod nazwą „Sportlake" przez dwóch braci - Piotra i Wojciecha Kot. Od 2003 roku firma jest członkiem Polskiej Izby Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych. W sierpniu 2003 stocznia zmieniła nazwę na Delphia Yachts. Zmiana podyktowana była rozwojem firmy głównie na rynkach zagranicznych oraz wprowadzeniem nowej linii jachtów typu „Delphia". Od 2005 roku produkcja łodzi motorowych odbywa się metodą taśmową. Na łącznej powierzchni 12 900 m2 odbywa się produkcja jachtów żaglowych typu Delphia, Sportina i Phila oraz łodzi motorowych Quicksilver i Uttern (wieloletnia współpraca z firmą Brunswick Marine in EMEA - wyłączność produkcji). Możliwości produkcyjne stoczni są ogromne, rocznie ponad 150 jachtów żaglowych i 1000 motorowych opuszcza zakład.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: Nagroda "Croation Boat of the Year 2014" dla Nautika 1080 Soley w kategorii "jacht motorowy do 40 stóp", Laur "Najlepszym z Najlepszych" dla Delphia Yachts - Nagroda Marszałka województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2013, Wojciech Kot laureatem Międzynarodowej Nagrody CONRADA -'Indywidualności Morskie 2013', 'Gwóźdź Targów' Wiatr i Woda 2013 dla Delphii NANO, Polish Yacht of the Year 2013 dla Nautiki 830, Polish Yacht of the Year 2013 - nominacja dla Delphii 31 i Nautiki 830, Certyfikat "Firma ROKU 2011" przyznawany przez Centralne Biuro Certyfikacji Krajowej, Nominacja "Dobry Wzór" Instytutu Wzornictwa Przemysłowego dla Nautiki 1300, "Croatian Boat of The Year 2012" dla jachtu Delphia 31, Gazele Biznesu 2005, Huzary Europy 2005, Złoty Medal na targach Boat Show 2005 w Łodzi w kategorii Jednostki Pływające za jacht Phila 880 i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Firma jest laureatem konkursu "POLSKA JAKOŚĆ 2012", którego ideą jest promocja polskich rozwiązań zarówno w sferze produktowej jak i eksponowanie polskich pomysłów, innowacji i patentów w sferze usług oraz organizacji firmy.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Stocznia stale współpracuje z Centrum Techniki Okrętowej, gdzie prototypy łodzi poddawane są szczegółowym badaniom oraz testom. Dbając o ochronę środowiska Delphia Yachts inwestuje znaczne środki w realizację projektów proekologicznych m.in. zainstalowano separatory redukujące problem pyłów w stolarni, przebudowano kotłownie z węglowych na olejowe. Stworzono stanowisko sortowania odpadów, które ma za zadanie przeznaczyć jak największą ich część do recyklingu. Od 2002 r. do produkcji używane są ekologiczne komponenty, np. żywice L.S.E. (Low Styren Emision). W 2007 roku wybudowano nowy, większy komin wentylacyjny.

[16] http://serwisy.gazetaprawna.pl

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

- Dofinansowanie projektu pt. "Udział w wystawie narodowej przy okazji Targów Jesiennych w Zagrzebiu". Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 6.5.2. Wsparcie udziału przedsiębiorców w programach promocji. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz publicznych środków krajowych.
- Dofinansowanie projektu pt. "Uczestnictwo w charakterze wystawcy w międzynarodowych targach w Dusseldorfie zakończone misją gospodarczą". Projekt zrealizowany w ramach RPO Woj. Maz. 2007 - 2013 (RPO WM) Działanie 1.7. Promocja gospodarcza. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Maz. 2007-2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego.
- Dofinansowanie projektu pt. "Zaprojektowanie i wdrożenie do produkcji nowej łodzi żaglowej Delphia 46". Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 4.2. Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego.[17]

[17] http://pl.delphiayachts.eu/

FABRYKI MEBLI FORTE S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Forte SA jest spółką przemysłu meblowego. Głównym przedmiotem jej działalności jest produkcja oraz hurtowy i detaliczny handel meblami. Znacząca część produkcji trafia na eksport. Głównymi zagranicznymi odbiorcami są między innymi: Niemcy, Holandia, Belgia, Czechy, Słowacja, Ukraina. Firma ma także spółki handlowo-produkcyjne w Rosji i na Ukrainie.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 666 365 (2013r.), 560 531 (2012r.)

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 8,17 (Q1 2013r.)

Rentowność sprzedaży netto: 8,7% (2013r.), 6,3% (2012r.)

Zatrudnienie: 2 163 osób (2013r.), 2 033 osób (2012r.)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Firma założona została przez Macieja Formanowicza. Działalność produkcyjną rozpoczęła w 1992 roku w Ostrowi Mazowieckiej. W roku 2013 firma posiadała cztery zakłady produkcyjne w Polsce (Białystok, Hajnówka, Ostrów Mazowiecka, Suwałki) oraz szereg spółek o profilu handlowym w kraju i za granicą. Notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie od 1996 roku.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: Wyróżnienie - najlepszy eksporter FORTE S.A. Złota Statuetka Lidera Polskiego Biznesu + 8 Diamentów, Złoty Laur w konkursie Teleinfo 100, FORTE S.A. filarem rozwoju woj. Mazowieckiego, „Gazele Biznesu 2005" – wyróżnienie, Best of European Business, Nagroda Prezesa Krajowej Izby Gospodarczej, „MEBLE PLUS - PRODUKT 2005" sypialnia FIORE, ZŁOTY STRUG nagroda za najlepszy system meblowy, "Diament Meblarstwa 2012" - Przestrzeń Jadalniana, "Meble Plus - Produkt 2012" – Wyróżnienie, "Meble Plus - Produkt roku 2013" – Wyróżnienie, FORTE laureatem konkursu "Byki i Niedźwiedzie" i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Zarząd Forte współpracuje z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu oraz z Wydziałem Technologii Drewna SGGW w Warszawie w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć, mogących przynieść nowe rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Spółka wraz z Fundacją AMF prowadzi innowacyjny projekt edukacyjny dla dzieci pracowników fabryki w Ostrowi Mazowieckiej pod nazwą Szkoła Języków Forte. Obejmuje on bezpłatną naukę języka angielskiego i niemieckiego dla dzieci w wieku szkolnym. Spółka oferuje udział w praktykach i stażach zawodowych dla studentów, aktywnie uczestniczy w procesie kształcenia zawodowego nauczycieli branży meblarskiej i drzewnej.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekty firmy finansowane są ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, projekty realizowane w ramach programu Innowacyjna Gospodarka.[18]

[18] http://www.forte.com.pl/pl

OPERATOR GAZOCIĄGÓW PRZESYŁOWYCH GAZ-SYSTEM S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Gaz-System S.A. to strategiczna spółka polskiej gospodarki, odpowiedzialna za transport paliw gazowych siecią przesyłową na terenie całego kraju, w celu ich dostarczenia do sieci dystrybucyjnych oraz do odbiorców końcowych podłączonych do systemu przesyłowego. Firma zarządza majątkiem o wartości ponad 5 miliardów złotych.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 1 630 980 (2012r.)

Wydatki na B+R: 552 tys. PLN (2012r.)

Zatrudnienie: 2 299 osób

Rentowność sprzedaży brutto 34% (2011r.), 23% (2012r.)

- rentowność sprzedaży netto 27% (2011r.), 19%(2012r.)
- rentowność netto kapitału własnego (ROE) 8% (2011r.), 6% (2012r.)
- rentowność aktywów (ROA) 7% (2011r.), 4,7% (2012r.)
- EBIT (mln PLN) 430 (2011r.) , 317 (2012r.)
- EBITDA (mln PLN) 798 (2011r.), 713 (2012r.)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

GAZ-SYSTEM S.A. powstał w 2004 r., jako PGNiG – Przesył Sp. z o.o., w 2005 r. PGNiG przekazał Skarbowi Państwa wszystkie udziały w GAZ-SYSTEM S.A. Wydzielenie działalności związanej z przesyłaniem gazu ziemnego wynikało z postanowień Dyrektywy Gazowej przyjętej w 2003 roku przez Radę i Parlament Europejski, która zobowiązywała przedsiębiorstwa gazownicze do rozdzielenia technicznego przesyłu gazu od obrotu i umożliwienia innym podmiotom korzystania z sieci przesyłowej na równych zasadach (zasada TPA – Third Party Access). W wyniku tego procesu GAZ-SYSTEM S.A, stał się jedną z pierwszych firm europejskich zapewniającą, zgodnie z europejskimi dyrektywami, rzeczywistą niezależność w obszarze przesyłu. W 2005 roku Zgromadzenie Wspólników zadecydowało o zmianie nazwy spółki z PGNiG – Przesył Sp. z o.o. na Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Sp. z o.o.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Uruchomienie laboratorium do wzorcowania gazomierzy przy tłoczni gazu w Hołowczycach. Gazomierze będą wzorcowane na innowacyjnym stanowisku, które będzie mogło pracować zarówno w trybie otwartym, jak i zamkniętym. Innowacyjne rozwiązania z zakresu sprzętu bhp, środków ochrony indywidualnej i odzieży.

Nagrody i wyróżnienia: Top Employers Polska 2014, Złota Statuetka Lidera Polskiego Biznesu 2013, Godło Inwestor w Kapitał Ludzki, srebrna nagroda w kategorii "Duże wdrożenia" w Regionie Europy Środkowej i Wschodniej w konkursie SAP Quality Awards 2012, Inwestor Roku Europy Środkowo-Wschodniej (2011), Certyfikat Innowacyjności (2011) i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Wśród projektów o znaczeniu wspólnotowym (PCI, „Project of Common Interest") znajduje się sześć inwestycji infrastrukturalnych GAZ-SYSTEM S.A., które mają szczególne znaczenie dla wzrostu bezpieczeństwa i stopnia dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego w Europie oraz budowy zintegrowanego i konkurencyjnego rynku.

Działania w zakresie badań i rozwoju technicznego zrealizowane w 2012: powołanie w GAZ-SYSTEM S.A. Zespołu ds. Badawczo-Rozwojowych, kontynuacja badań wielkości emisji gazu ziemnego oraz weryfikacja współczynników emisji z wybranych tłoczni gazu występujących w systemie przesyłowym GAZ-SYSTEM S.A., analiza możliwości wprowadzenia biogazu do sieci przesyłowej – opracowanie warunków technicznych wprowadzenia biogazu do sieci przesyłowej, analiza możliwości wykorzystania ekspanderów prądotwórczych na stacjach gazowych wysokiego

ciśnienia, badanie urządzeń korelacyjnych do wyznaczania wartości ciepła spalania, opublikowanie w Biuletynie Urzędu Patentowego dwóch zgłoszeń wniosków patentowych dotyczących stanowiska do wzorcowania gazomierzy przy ciśnieniu roboczym w powstającym w Hołowczycach Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Organizowanie konferencji i szkoleń dla firm z branży gazowniczej na temat „Innowacyjne metody poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy".[19]
Współpraca z operatorami systemów krajów ościennych, współpraca z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Gaz-System partnerem projektu Akademia Energii.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

GAZ-SYSTEM S.A. aktywnie monitoruje i analizuje informacje na temat wspólnotowych programów wsparcia dla projektów związanych z rozwojem infrastruktury przesyłowej. Inwestycje GAZ-SYSTEM S.A. są dofinansowywane z następujących programów:

- Programu Infrastruktura i Środowisko, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
- Programu Innowacyjna Gospodarka
- Europejski program energetyczny na rzecz naprawy gospodarczej
- Transeuropejska sieć energetyczna (TEN-E)[20]

[19] http://www.ciop.pl/30042.html
[20] http://www.gaz-system.pl

GRUPA INCO S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

GRUPA INCO S.A. reprezentuje wyłącznie polski kapitał prywatny. Zakłady spółki, zlokalizowane są na terenie całego kraju. GRUPA INCO S.A. prowadzi działalność produkcyjną, handlową, usługową i wydawniczą. Wdraża nowe technologie produkcji poprzez inwestycje rozwijające infrastrukturę, jak i poszerzające portfolio produktów. Rośnie eksport produktów do krajów Unii Europejskiej i krajów Europy Wschodniej. W 2012 roku spółka zwiększyła eksport na rynki zagraniczne o 37%, a w 2015 roku zamierza sprzedawać poza Polską 8-10% swojej produkcji.

Przychody firmy w 2011 roku wyniosły 244,8 mln zł przy 14, 2 mln zł zysku brutto. W pierwszych miesiącach 2012 roku, w porównaniu do I kwartału 2011 roku, przychody spółki wzrosły o 1,5 %, a zysk zwiększył się o 20 % i osiągnął kwotę 3 mln zł.

Zatrudnienie: ok. 800 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

W 1947 powstała Spółka Wydawnicza PAX, do której w 1949 dołączyło Towarzystwo do Handlu Międzynarodowego INCO. W 1958 firma przekształciła się w Zjednoczone Zespoły Gospodarcze INCO, w 1990 roku w Spółkę z o.o. INCO-VERITAS. Następnym krokiem było przekształcenie się w 1998 r. w Spółkę Akcyjną INCO-VERITAS. Od 2012 roku spółka staje się GRUPĄ INCO S.A.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: 2013 - Złote Godło Konsumencki Lider Jakości dla marki Ludwik, Złote Godło Europen Trusted Brands (Marka Godna Zaufania) dla marki Ludwik, "Hit handlu" nagroda dla Ludwika miętowego, Ludwik Marka Godna Zaufania, 2012: Złote Godło Marki Godnej Zaufania dla płynu do mycia naczyń Ludwik, wyróżnienie w konkursie Perły Polskiej Gospodarki dla Ludwika, wyróżnienie w konkursie Przeboje FMCG za tabletki do zmywarek Ludwik All in one, Medal Europejski dla nawozów marki Florovit i wiele innych

Innowacyjne produkty: Tabletki do zmywarek Ultimate Power na liście najbardziej innowacyjnych produktów zgłoszonych w 2013 r. przez przedsiębiorstwa w badaniu Sieci Naukowej MSN koordynowanej przez INE PAN. [21]

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Ludwik pojawił się w 1964 roku. Jego sposób wytwarzania został opatentowany pod nr 50169. Współtwórcami wynalazku są inż. Hanna Majchert, inż. Zbigniew Korda. Właścicielem Patentu zostały Zjednoczone Zespoły Gospodarcze INCO w Warszawie, obecnie GRUPA INCO S.A.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Firma prowadzi badania rozwojowe we własnych profesjonalnych laboratoriach, a także współpracuje z zewnętrznymi instytutami badawczymi w kraju i za granicą m.in. Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu, Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie (Fitoterapia), Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekt „Wdrożenie serii wielowarstwowych tabletek czyszczących Tab on Tab" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Celem projektu, w którym udział brała spółka, było opracowanie serii wzorniczej wieloskładnikowych tabletek czyszczących Tab on Tab i wdrożenie do przemysłowej produkcji. Receptury i skład opracowane zostały przez zespół badawczo-wdrożeniowy GRUPA INCO S.A. posiadający na swoim koncie kilkanaście projektów

[21] http://tabela24.home.pl

wzorniczych wdrożonych do produkcji. Inwestycja związana z zakupem maszyn i urządzeń do produkcji nowych wyrobów. W wyniku realizacji projektu powstały nowe miejsca pracy w gminie Góra Kalwaria.[22]

IMPEXMETAL S A

1. **Dane ogólne i finansowe**

Sektor - Przemysł Metalowy

Impexmetal SA jest spółką działającą głównie w branży metali nieżelaznych. Ma doświadczenie w handlu zagranicznym tymi metalami, ich półfabrykatami oraz łożyskami. Działalność handlowa prowadzona jest na rynku krajowym i w ponad 50 krajach świata. Najważniejsze rynki zagraniczne to: kraje Unii Europejskiej, Szwajcaria, Singapur, USA. Firma przeprowadza transakcje na Londyńskiej Giełdzie Metali. Strategia Zarządu polega na restrukturyzacji posiadanych aktywów, przeprowadzaniu programów modernizacyjnych i alokacji środków głównie w branżach miedziowej i aluminiowej. Impexmetal SA zbudował Grupę Kapitałową, w skład której wchodzą krajowe i zagraniczne firmy, operujące przede wszystkim w sektorze metali nieżelaznych.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN) (Roczne skonsol.): 2 728 671 (2013r.), 2 596 293 (2012r.)[23]

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 2,66 - Q1 2013[24]

Wartość rynkowa: 570.0 mln PLN

Zatrudnienie: 145 osób (Grupa Kapitałowa Impexmetal zatrudnia prawie 2 000 osób)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

IMPEXMETAL został założony w 1951 roku jako państwowe przedsiębiorstwo handlu zagranicznego, W dniu 1 lipca 1995 roku firma została przekształcona w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą IMPEXMETAL S.A. Od czerwca 1997 roku Spółka Impexmetal SA notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW). Obecnie IMPEXMETAL jest jedną z największych w Polsce organizacji o strukturze holdingu produkcyjno-handlowego. W 2005 roku IMPEXMETAL S.A. stał się spółką Grupy Kapitałowej Boryszew.

Firma prowadzi działalność na wszystkich kontynentach, utrzymując kontakty handlowe z około 270 partnerami zagranicznymi, jak również z około 1120 firmami polskimi. IMPEXMETAL S.A. prowadzi działalność handlową na rynkach zagranicznych poprzez zorganizowaną sieć agentów oraz spółki handlowe. Główna siedziba firmy zlokalizowana jest w Warszawie, przy ulicy Łuckiej nr 7/9, blisko centrum miasta.

IMPEXMETAL S.A. jest właścicielem lub głównym udziałowcem w 28 spółkach, w tym 5 zakładów produkcyjnych.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

W 2011 roku Grupa Kapitałowa Impexmetal została sklasyfikowana na 95 miejscu w rankingu 500 największych polskich firm tygodnika „Polityka". W dotyczącym przemysłu metalowego zestawieniu branżowym tego rankingu firma uplasowała się na 4 pozycji. W rankingu „Lista 500" dziennika Rzeczpospolita opublikowanym w 2005 roku w oparciu o dane za 2004 rok Grupa Impexmetal S.A. zajęła 57 pozycję oraz 16 pozycję na liście największych eksporterów w Polsce. 2002 r - tytuł "Tego, który zmienia polski przemysł" przyznanym przez Polskie Towarzystwo

[22] http://www.inco.pl/
[23] http://notowania.pb.pl
[24] http://www.polstock.pl

Wspierania Przedsiębiorczości.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Spółka prowadziła następujące prace rozwojowe:

- badanie wpływu warunków topienia i odlewania na jakość wlewków w celu optymalizacji doboru wlewnic oraz parametrów topienia i odlewania
- poszerzenie asortymentu o nowe wyroby w postaci dziesięciu nowych kształtowników MA56, dwóch w gatunku PA38 i sześć produkowanych w gatunkach CW614N i CW617N
- próby z nowymi gatunkami stopów oraz nowymi kształtami, przeprowadzono próby z nowymi gatunkami stopów CW510L, CW511L - wyroby z w/w gatunków zostały wprowadzone do oferty handlowej
- prowadzone były prace związane z poszerzeniem asortymentu poprzez próby z nowymi gatunkami stopów z zawartością krzemu wykorzystywanych w przemyśle motoryzacyjnym. Prace zostały podjęte w związku z zapotrzebowaniem rynku na wyroby ze stopów z niską zawartością ołowiu i stopów miedzi alternatywnych tradycyjnym mosiądzom ołowiowym.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Spółka współpracuje z ośrodkami naukowymi, m.in. z Instytutem Metali Nieżelaznych, w ramach wewnętrznych prac badawczo-rozwojowych udoskonalono technologię produkcji wybranych wyrobów dla branży motoryzacyjnej, elektrotechnicznej i opakowaniowej. W wyniku wspólnych prac poprawione zostały parametry użytkowe oferowanych wyrobów a w wielu przypadkach wdrożono wyroby dla nowych klientów.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

W roku 2012 zakończono realizację projektu "Opracowanie technologii produkcji taśm ze stopów aluminium o specjalnych właściwościach użytkowych", który realizowany był w ramach konsorcjum naukowo-przemysłowego: Instytut Metali Nieżelaznych, Oddział Metali Lekkich w Skawinie oraz Impexmetal S.A.- Huta Aluminium Konin. Zadania realizowane w ramach tego projektu były dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach przedsięwzięcia Initech. W wyniku realizacji projektu opracowana została grupa nowych stopów aluminium przeznaczonych do produkcji elementów samochodowych wymienników ciepła dla branży automotive. Poza tym w ramach wewnętrznych prac badawczo-rozwojowych udoskonalono technologię produkcji wybranych wyrobów dla branży motoryzacyjnej, elektrotechnicznej i opakowaniowej. W ramach wspólnych prac poprawione zostały parametry użytkowe oferowanych wyrobów a w wielu przypadkach wdrożono wyroby dla nowych klientów. [25] [26]

[25] http://raportroczny2012.impexmetal.com.pl/
[26] http://www.impexmetal.com.pl/

KUBARA INVESTMENT HOUSE S.A., DAWNIEJ ZAKŁADY ELEKTRONOWE „LAMINA" S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja przyrządów, podzespołów i układów półprzewodnikowych oraz wyrobów próżniowych, w tym lamp mikrofalowych. Spółka świadczy również usługi produkcyjne oraz usługi wynajmu wolnych powierzchni produkcyjno-magazynowo-biurowych. W procesie produkcji półprzewodników stosuje technologie, takie jak: fotolitografia, dyfuzja, lutowanie, obróbka chemiczna, napylanie aluminium na struktury i montaż gotowych produktów.

Przychody ze sprzedaży w 2012 r. przekroczyły 30 mln PLN, a zysk netto - ponad 1,5 mln PLN

Zatrudnienie - 160 osób, w tym 130 na stanowiskach produkcyjnych[27]

2. **Sposób założenia i historia firmy**

ZE LAMINA S.A. działa od 1957 r. Jest spółką akcyjną od 1994 roku. Aktualnie właścicielem większościowego pakietu akcji jest spółka Kubara Investment House S.A. ZE LAMINA S.A. jest polskim producentem lamp mikrofalowych i półprzewodników mocy. Odbiorcami produktów Spółki jest wojsko oraz odbiorcy cywilni – krajowi i zagraniczni. Przesłaniem firmy jest poprawa konkurencyjności wyrobów próżniowych i półprzewodnikowych przyrządów mocy oraz rozwój polskiej elektroniki z wykorzystaniem innowacyjnych technologii.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

W latach 2009 - 2012 Instytut Elektrotechniki we współpracy z ZE LAMINA S.A. opracował, zaprojektował, wykonał, zbadał i wdrożył do produkcji seryjnej nową generację typoszeregu diodowych bloków modułowych dla wielkoprądowych zespołów prostownikowych do zasilania sieci trakcyjnej kolejowej i komunikacji miejskiej (głównie metra) oraz w wielkoprądowych układach prądu stałego w procesach: rafinacji metali kolorowych, galwanizacyjnych, wytwarzania elektrod węglowych elektrolizy chemicznej itp. Z analizy parametrów diod opracowanych w ramach tej współpracy, wynika że są one porównywalne z odpowiednimi parametrami przyrządów półprzewodnikowych oferowanymi przez czołowe firmy światowe. [28]

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

W oparciu o posiadane doświadczenie, zaplecze techniczne, kadrę wysoko wykwalifikowanych pracowników w zakresie obróbki mechanicznej i prowadzenia procesów technologicznych oraz kontakty z ośrodkami naukowymi zakład jest w stanie kontynuować i rozwijać prace badawcze w zakresie produkcji źródeł mikrofalowych dużej mocy a także innych urządzeń wymagających wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie stosowana technologii próżniowych. Oferta Zakładu obejmuje kilkanaście typów lamp o różnych parametrach technicznych w szerokim zakresie mocy wyjściowych i pracujących w kilku pasmach zakresu mikrofalowego. Wynalazek opatentowany: "Wielkoprądowe diodowe bloki modułowe o prądach 3500 A do 8200 A i napięciach 1200 ÷ 5500 V dla zespołów prostownikowych wielkich mocy".

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

ZE LAMINA S.A. od początku swojej działalności ściśle współpracuje z uczelniami technicznymi i instytutami naukowymi oraz realizuje z nimi wspólne projekty w zakresie badań, rozwoju i nowych wdrożeń. Partnerami są: Instytut Elektrotechniki w Międzylesiu, Instytut Elektroenergetyki w Poznaniu, Instytut Elektroniki w Łodzi, Instytut Problemów Jądrowych im. Andrzeja Sołtana,

[27] http://www.industrial-monitor.pl
[28] http://portaltechniczny.pl

Otwock-Świerk, Przemysłowy Instytut Telekomunikacji w Warszawie, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Instytut Technologii Elektronowej w Warszawie.[29]

MNI CENTRUM USŁUG S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

MNI S.A. jako fundusz inwestycyjny kontroluje firmy z segmentu telekomunikacyjnego, medialnego, zaawansowanych technologii mobilnych oraz branży turystycznej. Obecnie MNI S.A. pełni funkcję Spółki holdingowej, która odpowiada za zarządzanie finansowe spółkami zależnymi oraz nadzór strategiczny nad ich rozwojem. Działalność operacyjna jest umiejscowiona w całości w spółkach zależnych. Jest największym akcjonariuszem także w dwóch innych podmiotach notowanych na GPW w Warszawie - MIT Mobile Internet Technology S.A. oraz poprzez spółkę zależną MNI Telecom S.A. w Hyperion S.A.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 232 505 (2013r.), 303 243 (2012r.)[30]

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 0,58 (Q1 2013)

Zatrudnienie: 75 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Spółka powstała w 1992 roku jako jeden z pierwszych, niezależnych operatorów telekomunikacyjnych w Polsce, koncentrując się na rozwoju usług telekomunikacyjnych na terenie dawnego województwa łomżyńskiego. W kolejnych latach firma uzyskała koncesje i zezwolenia, które umożliwiły stworzenie własnej krajowej i międzynarodowej sieci transmisyjnej, transmisję danych w relacji krajowej i międzynarodowej oraz świadczenie usług internetowych.

W 1999 roku Spółka jako pierwsza z branży telekomunikacyjnej została wprowadzona na Warszawską Giełdę Papierów Wartościowych pod marką Szeptel S.A. W 2013 roku MNI Telecom S.A. zmieniła nazwę na MNI Centrum Usług S.A

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

MNI S.A. rozwija działalność w oparciu o własny kanał telewizyjny iTV. Stacja iTV jest platformą integrującą i stymulującą nowe projekty medialne realizowane w obszarze internetowym, wydawniczym, impresaryjnym oraz eventowym. Szczególną wagę Grupa MNI S.A. przykłada do rozwoju działalności na nowej, multimedialnej platformie komunikacyjnej najbardziej powszechnego zasięgu jaką jest telefonia mobilna, czyli technologicznie zaawansowane telefony komórkowe. Czołowy integrator mobilnych usług dodanych MNI Premium S.A. intensywnie rozwija działalność w obszarze mobilnej reklamy i promocji. Spółka oferuje użytkownikom telefonii komórkowej różnorodne usługi w tym m.in. o charakterze rozrywkowym, informacyjnym, poradnikowym. MNI Premium S.A. tworzy na rzecz swoich klientów dedykowane sieci wirtualnej telefonii komórkowej w oparciu o infrastrukturę Orange.

4. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Strategia rozwoju MNI SA zakłada budowę silnej grupy skupiającej dynamicznie rozwijające się spółki z dziedziny nowoczesnych mediów, telekomunikacji oraz zaawansowanych technologii mobilnych. Strategia Grupy zakłada zarówno rozwój organiczny, jak i przejęcia najbardziej interesujących podmiotów już obecnych na rynku. Grupa MNI S.A. rozszerza również działalność na nowe dziedziny, których rozwojowy potencjał zależy m.in. od zaimplementowania

[29] http://lamina.com.pl/
[30] http://notowania.pb.pl

najnowocześniejszych, mobilnych i multimedialnych form sprzedaży.

Spółka „wchodzi" w nowe rokujące obszary działalności, gwarantujące wykorzystanie efektu synergii z innymi dziedzinami działalności Spółki. W związku z powyższą inwestycją MNI za pośrednictwem spółek zależnych stanie się partnerem i inwestorem strategicznym Hal Cash. Naturalnymi obszarami synergii ze spółkami z Grupy MNI będą obszary aktywności typu mobile czy mobile micropayment, realizowane w Grupie przez spółkę MNI Premium S.A. z siedzibą w Warszawie.[31]

NOWA ERA SP. Z O.O.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Wydawnictwo Nowa Era – wydawnictwo publikujące podręczniki szkolne, zeszyty ćwiczeń oraz poradniki dla nauczycieli.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 213 396 (2011r.)

Zatrudnienie: 472 osoby

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Wydawnictwo Nowa Era powstało w 1992 roku w Krakowie (od 1993 w Warszawie), założone zostało przez Mariusza Kopera. Początkowo firma działała jako spółka cywilna, od 1997 roku – spółka z o.o., w której większościowe udziały miał Mariusz Koper. W 2005 r firma przejęła m.in. wydawnictwa: Arka należące do Romy Koper, siostry Mariusza i ofertę szkolną giełdowego PPWK, odkupiła też od wydawnictwa Prószyński i S-ka cykle podręczników do języka polskiego i matematyki. Od 2006 roku Grupę Kapitałową Nowej Ery tworzą też dwa inne wydawnictwa M. Rożak i Vulcan. W 2007 roku wydawnictwo zostało kupione przez fiński koncern mediowy SanomaWSOY. Wydawnictwo wydaje od 2005 roku znany tygodnik dla dzieci : Świerszczyk.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Projekt „Krok w przedsiębiorczość" innowacyjny program kształtowania postaw przedsiębiorczych, rozwijania kompetencji matematycznych i umiejętności komputerowych w szkołach ponadgimnazjalnych. Opracowany program kształcenia oparty będzie na koncepcji tworzenia przez uczniów wirtualnej firmy (zlokalizowanej na otwartej platformie edukacyjnej) i konkurowania na wirtualnym rynku. Program ten może być wykorzystany powszechnie w szkołach ponadgimnazjalnych jako wiodąca metoda kształcenia w realizacji zajęć pozalekcyjnych lub w ramach „podstaw przedsiębiorczości" i nowego fakultatywnego przedmiotu „ekonomia w praktyce". W ramach projektu przewiduje się wypracowanie szeregu pomocniczych materiałów edukacyjnych dla nauczycieli (scenariusze zajęć, poradnik) oraz uczniów. Projekt we współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Nagrody: prestiżowe wyróżnienia Targów Edukacyjnych wielu podręczników, atlasów, Pakiet „Entliczek, pentliczek" zdobył tytuł najlepszej europejskiej książki edukacyjnej roku i otrzymał nagrodę Best European Schoolbook Award, nagroda w kategorii: literatura dla dzieci i młodzieży, medal za podręczniki z płytami do przedmiotów matematyczno-przyrodniczych dla gimnazjum i inne.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Multibook to podręcznik multimedialny dla nauczyciela, który zawiera treści podręcznika z wybranego przedmiotu wzbogacone o materiały multimedialne dostosowane do wieku i

[31] http://www.mni.pl/

percepcji uczniów. Zebrane w jednym miejscu bogate zasoby edukacyjne ułatwiają zainteresowanie uczniów przedmiotem oraz osiąganie lepszych wyników.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Wydawnictwo organizuje konkurs „Projekt z klasą", jest to projekt edukacyjny z ufundowanymi przez Nową Erę grantami dla uczniów. Nowa Era zapewnia nauczycielom, dyrektorom oraz wychowawcom kompleksowe wsparcie w przygotowaniu oraz prowadzeniu projektów edukacyjnych.

Fundacja „Szkoła pod Żaglami" jest realizacją projektu "Dookoła Świata za Pomocną Dłoń", który krzewiąc wśród młodzieży ideę wolontariatu, nagradza najlepszych uczestnictwem w rejsie oceanicznym. Istotą uczestnictwa w rejsie jest połączenie nauki z pracą na pokładzie, innowacyjnym rozwiązaniem są wszelkie pomoce naukowe, dodatkowe multimedia oraz tablica interaktywna.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

- „Biznesplan krok po kroku" – Poradnik dla uczniów i uczennic. Publikacja powstała w ramach Projektu „Krok w przedsiębiorczość". Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- „Człowiek – najlepsza inwestycja" - Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. [32]

[32] http://www.nowaera.pl/

PCO S.A. (DAWNIEJ BUMAR ŻOŁNIERZ, WCZEŚNIEJ PRZEMYSŁOWE CENTRUM OPTYKI) NALEŻY DO POLSKIEGO HOLDINGU OBRONNEGO

1. **Dane ogólne i finansowe**

Działalność PCO S.A. obejmuje produkcję i sprzedaż wyrobów optoelektronicznych, przyrządów obserwacyjnych i celowniczych, wykorzystujących technikę laserową, termowizyjną i noktowizyjną, przeznaczonych dla wojska oraz innych służb mundurowych. Oferta spółki obejmuje, zarówno wyposażenie indywidualne żołnierza (w tym gogle i celowniki), jak i wozów bojowych (peryskopy, systemy obserwacyjne, systemy detekcyjne oraz kierowania ogniem). Ponadto przedsiębiorstwo prowadzi prace badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe. Poza działalnością produkcyjną, spółka świadczy usługi serwisowe, naprawcze i konserwacyjne.

Przychody ze sprzedaży : 424 138 tys. PLN

Wydatki na B+R: 15 358 tys. PLN

Zatrudnienie: ponad 500 osób

Obroty PCO w roku 2010 - 176.2 mln PLN, wzrosły one w stosunku do roku 2009 o 10.3%. Firma jest bardzo zyskowna – wynik operacyjny 37.5 mln PLN (21% rentowności operacyjnej).

2. **Sposób założenia i historia firmy**

PCO S.A. powstało w 1976 roku pod nazwą „Przemysłowe Centrum Optyki w budowie". W 1994 zostało przekształcone w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa „Przemysłowe Centrum Optyki Spółka Akcyjna". W 2002 r. Minister Skarbu Państwa dokonał przeniesienia własności 80% kapitału akcyjnego Spółki na rzecz Bumar sp. z o.o.(obecnie Polski Holding Obronny sp. z o.o.). PCO S.A. od początku swojego istnienia posiada status przedsiębiorstwa obronnego i realizuje zadania obronne dla potrzeb obrony i bezpieczeństwa państwa jako jedyny polski producent wyrobów optoelektronicznych.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody i wyróżnienia: 2014 - tytuł Jakość Roku - Złoto za monokular MU-3M, tytuł Przedsiębiorstwo Przyszłości, Trzeci Diament do Statuetki Lidera Polskiego Biznesu, 2013 - nagroda Ambasador Polskiej Gospodarki w kategorii Kreator Rozwiązań XXI, Defender 2013 za zminiaturyzowany monokular noktowizyjny MU-3M, laureat XXIV edycji Medalu Europejskiego przyznawanego przez Business Centre Club za zminiaturyzowane gogle noktowizyjne PNL-3M, Jakość Roku Srebro w kategorii Produkt za Monokular Noktowizyjny MU-3M, Nagroda Innowacyjny Produkt 2012 za gogle noktowizyjne MU-3M i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

PCO S.A. to przedsiębiorstwo innowacyjne. wdraża nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz dopasowuje je do zmieniającej się sytuacji rynkowej oraz potrzeb klientów. Działalność spółki służy zwiększeniu skuteczności działań oraz podniesieniu bezpieczeństwa polskich żołnierzy uczestniczących w misjach wojskowych, jak również budowaniu silnej pozycji krajowego przemysłu obronnego. Wśród patentów PCO znajduje się m.in. Miniaturowy monokular noktowzyjny MU-3M KOLIBER.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

W zakresie prowadzonych prac badawczo-rozwojowych spółka aktywnie współpracuje z uczelniami i ośrodkami badawczo-rozwojowymi. W 2013 r powstała Polska Platforma Technologiczna Fotoniki będąca wspólnym przedsięwzięciem przedsiębiorstw, stowarzyszeń, wyższych uczelni oraz instytutów badawczych działających w Polsce w obszarze fotoniki. Wspólnie z Instytutem Technicznym Wojsk Lotniczych opracowano zawansowany technologicznie produkt: Nahełmowy System Wyświetlania Parametrów Lotu – Cyklop.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

- Spółka prowadzi prace nad projektem "TYTAN – żołnierz przyszłości" realizowanym dla Ministerstwa Obrony Narodowej, oraz nad systemem przeciwlotniczym o nazwie Poprad, który jest częścią dużego projektu obrony powietrznej. Trwają również prace przy produkcji radarów średniego zasięgu finansowane ze środków pozyskanych z NCBiR.
- Przemysłowe Centrum Optyki S.A. realizuje projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.[33] [34]

PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. jest największym producentem i dostawcą energii elektrycznej w Polsce oraz jedną z największych firm z sektora elektroenergetycznego w Europie Środkowej i Wschodniej. Dzięki połączeniu własnych zasobów paliwa (węgla brunatnego), wytwarzaniu energii i finalnych sieci dystrybucyjnych, PGE gwarantuje bezpieczne i stabilne dostawy energii elektrycznej dla około 5 milionów domów, firm i instytucji. Działalność Grupy koncentruje się na następujących obszarach: energetyka konwencjonalna, odnawialna, jądrowa, obrót hurtowy, dystrybucja oraz sprzedaż detaliczna. Strategia spółki zakłada dążenie do wzrostu konkurencyjności sprzedaży detalicznej, zwiększenia efektywności operacyjnej oraz rozwój w dotychczasowych obszarach oraz na nowych rynkach.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN) (Roczne skonsol.): 30 481 076 (2012r.), 30 144 855 (2013r)

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 10 529 765 (2012r.), 12 407 774 (2013r.)

Zatrudnienie: 45 383 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Założycielem Spółki jest Skarb Państwa. Grupa PGE w obecnym kształcie powstała w 2007 roku, w efekcie realizacji rządowej strategii dla sektora elektroenergetycznego określonej w Programie dla elektroenergetyki. W ramach Grupy PGE Emitent stanowi spółkę holdingową dla 81 Spółek Zależnych, w tym 33 Istotnych Spółek Zależnych. Dzisiejsza struktura i organizacja Grupy PGE jest wynikiem realizacji czterech kluczowych etapów: (i) utworzenia Emitenta; (ii) utworzenia spółki PSE Operator, operatora systemu przesyłowego (OSP) jako spółki zależnej Emitenta oraz procesu, którego wynikiem było własnościowe wydzielenie OSP z Grupy Kapitałowej Emitenta; (iii) wniesienia 85%-procentowych pakietów akcji spółek PGE Energia oraz PGE GiE do Emitenta; oraz (iv) procesu, którego efektem było organizacyjno-prawne wydzielenie operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD) w ramach pionowo zintegrowanego przedsiębiorstwa – Grupy PGE. W skład akcjonariatu wielu z istotnych spółek z Grupy PGE, obok PGE wchodzą także Skarb Państwa oraz pracownicy lub ich następcy prawni. W szczególności, na dzień Prospektu Skarb Państwa posiada zarówno wszystkie akcje Emitenta, jak również pakiety akcji niektórych Istotnych Spółek Zależnych, w tym spółek z segmentów Wydobycie i Wytwarzanie, Sprzedaż Detaliczna i Dystrybucja.[35]

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: I miejsce w rankingu Perły Polskiej Gospodarki, Innowator 2012 dla PGE w kategorii energetyka, TOP MARKA 2012 – zwycięstwo PGE w kategorii marek energetycznych, „Złota Setka" – I miejsce dla PGE Obrót S.A., Filary Polskiej Gospodarki – I miejsce w województwie łódzkim dla

[33] http://evertiq.pl/news/12093
[34] http://www.pcosa.com.pl/
[35] http://www.gkpge.pl/media/pdf/Prospekt-PGE-caly.pdf

PGE GiEK S.A. oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów (2011).

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Projekty badawczo-rozwojowe prowadzone przez Grupę PGE: projekty w zakresie suszenia węgla brunatnego dla celów energetycznych, mające na celu poprawienie sprawności wytwarzania energii elektrycznej poprzez wykorzystanie ciepła odpadowego do suszenia węgla przed spalaniem oraz mające na celu zwiększenie wykorzystywania węgla brunatnego w elektrowniach i elektrociepłowniach poprzez zastąpienie części węgla kamiennego suszonym węglem brunatnym; międzynarodowy projekt badawczy mający na celu opracowanie i przetestowanie możliwości uzyskania paliwa w postaci gazu syntezowego i wodoru z trudno dostępnych złóż węgla kamiennego i brunatnego; projekt mający na celu oszacowanie korzyści wynikających z zastosowania transformatorów energooszczędnych oraz opracowanie propozycji strategii dla Komisji Europejskiej w celu obniżenia strat w transformatorach rozdzielczych; udział w projekcie CO_2 EuroPipe mającym na celu określenie możliwości rozwoju infrastruktury do transportu CO_2 na skalę przemysłową, prace badawczo-rozwojowe związane z przygotowaniem projektów zapewniających wzrost konwencjonalnych mocy produkcyjnych oraz w kwestii zapewnienia odpowiednim spółkom z Grupy PGE własnych tzw. zielonych certyfikatów i poprawy bilansu emisji CO_2 w Grupie.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Spółka współpracuje z ośrodkami naukowymi: Instytutem Ochrony Środowiska (sporządzanie raportów i prognoz dotyczących wielkości emisji gazów i innych substancji), Państwowym Instytutem Geologicznym, Instytutem Górnictwa, Instytutem Poltegor z Wrocławia.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Fundusze środowiskowe wykorzystywane są na inwestycje mające związek z ochroną środowiska, a dotacje ze środków europejskich na rozwój kompetencji pracowników Grupy PGE. Spółka otrzymała dotację ze środków wspólnotowych w ramach Europejskiego Planu Energetycznego na Rzecz Naprawy Gospodarczej na proekologiczny projekt polskiego rządu i nowatorski w skali światowej energetyki, niosący korzyści dla ochrony środowiska naturalnego „Budowa instalacji do wychwytywania, transportu i geologicznego składowania CO_2 (PGE Elektrownia Bełchatów).[36]

POLFA WARSZAWA S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Polfa Warszawa S.A. (Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne Polfa S.A.) to jedna z największych polskich firm farmaceutycznych produkująca m.in. leki OTC, preparaty dostępne na receptę oraz produkty przeznaczone na rynek szpitalny. Spółka produkuje około 170 produktów medycznych, w różnych postaciach i dawkach. Jest największym polskim producentem leków okulistycznych, kropli do nosa oraz preparatów iniekcyjnych. Produkty te są sprzedawane zarówno na rynku krajowym, jak też eksportowane do kilkudziesięciu państw na całym świecie tj. Rosja, Kazachstan, Azerbejdżan, Bułgaria czy Wietnam. Dodatkowo firma planuje pozyskanie nowych rynków zbytu w Afryce i Chinach. W skład grupy kapitałowej Polfy Warszawa S.A. wchodzą dwie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością: Sanfarm oraz Ipochem.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 364 388 (2010r.), 321 556,6 (2009r.)

Zatrudnienie: 1 307 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Historia Warszawskich Zakładów Farmaceutycznych Polfa rozpoczyna się od 1824 roku, wtedy założony został Instytut Wód Mineralnych Sztucznych. Następnie w latach 1924-1939 w stolicy

[36] http://www.gkpge.pl/

powstają, a następnie przekształcają się i konsolidują liczne przedsiębiorstwa farmaceutyczne. Po wojnie zlikwidowano własność prywatną i utworzono w 1951 Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne. W 1961 po raz pierwszy pojawia się nazwa Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne "Polfa". W 2003 roku warszawska Polfa została przekształcona w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, a od 2004 do 2012 roku weszła w skład Polskiego Holdingu Farmaceutycznego S.A. W 2012 roku, w efekcie prywatyzacji, jej nowym właścicielem została Polpharma S.A.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: nagroda dla kampanii "Ciśnienie na życie", Polfa Warszawa SA Europejskim Liderem Zdrowia 2006, Acard nagrodzony Kryształowym Godłem i Kryształową Statuetką European Trusted Brand 2013, Laremid - pierwsze miejsce w konkursie „Laur Konsumenta 2007", ACARD I LACRIMAL PRODUKTAMI ROKU 2008.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Firma znana jest z tego, że szczególny nacisk kładzie na wykorzystanie najnowszych technologii produkcyjnych, które gwarantują wysoką jakość i bezpieczeństwo wytwarzanych leków, a także spełniają wszelkie standardy obowiązujące w zakresie ochrony środowiska. Strategia spółki zakłada zakup gotowych dokumentacji rejestracyjnych oraz inwestycje w prowadzenie badań klinicznych wyrobów opracowanych przez własne zaplecze badawczo-wdrożeniowe.[37]

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Wejście Polfy Warszawa do Grupy Polpharma jest dla niej szansą rozwoju w ramach organizacji prowadzącej działalność w skali międzynarodowej. Współpraca z ośrodkami produkcyjnymi, badawczymi i sprzedażowymi Grupy Polpharma na całym świecie stworzy dla Polfy Warszawa unikalną platformę dostępu do nowej wiedzy oraz pozwoli na szeroką wymianę doświadczeń. Z kolei zakup Polfy Warszawa przez Grupę Polpharma wpłynie na wzrost jej udziału w wielu klasach terapeutycznych i umocni pozycję Polpharmy jako lidera polskiego rynku farmaceutycznego. Prywatyzacja ta przybliży Polpharmę do realizacji strategicznego celu, jakim jest zbudowanie pozycji lidera w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej. Polfa Warszawa współpracuje
z firmą innowacyjną świadczącą usługi badawczo-rozwojowe oraz bioinformatyczne - Laboratorium BioCentrum Selvita.[38]

[37] http://www.polfawar.com.pl/
[38] http://www.polpharma.pl/

POLIMEX-MOSTOSTAL S.A.

1. Dane ogólne i finansowe

Polimex-Mostostal S.A. to firma inżynieryjno-budowlana. Koncentruje ona swoją działalność generalnego wykonawcy w perspektywicznych sektorach, jakimi są: energetyka, chemia, petrochemia oraz przemysł. Jako generalny wykonawca, Polimex-Mostostal od wielu lat współpracuje ze spółkami własnej Grupy Kapitałowej oraz ze sprawdzonymi w wielu kontraktach podwykonawcami i partnerami technologicznymi. Polimex-Mostostal eksportuje znaczną część swoich produktów i usług. Grupa posiada własne zakłady produkcyjne w Rumunii, we Włoszech i na Ukrainie. Odbiorcami usług i wyrobów są klienci w wielu krajach Europy, Afryki czy obu Ameryk. W 2011 roku eksport wyniósł 27,7% sprzedaży ogółem. Działalność eksportowa wspierana jest przez międzynarodową sieć sprzedaży – przedstawicielstwa lub lokalnie zarejestrowane oddziały oraz zakłady produkcyjne za granicą.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 2 362 752 (2013r.), 4 110 417 (2012r.)

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): -32,82 (Q1 2013)

Zatrudnienie: 2 696 osób

2. Sposób założenia i historia firmy

Polimex-Mostostal S.A. jest kontynuatorem działalności rynkowej spółek o ponad sześćdziesięcioletniej tradycji (od 1945 roku). Od 1997 roku spółka notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Obecny kształt uzyskała w 2004 roku, w wyniku fuzji dwóch firm: Polimexu-Cekopu S.A. oraz Mostostalu Siedlce S.A. W 2006 następuje zmiana nazwy spółki na: Polimex-Mostostal S.A. W 2008 r spółka nabyła rumuńsko – włoską Grupę Coifer. W 2012 roku rozpoczął się proces restrukturyzacji Spółki.

3. Innowacyjne produkty/usługi i nagrody

Nagrody: Srebrna Karta Lidera Bezpiecznej Pracy 2014-2015, „Złota Kielnia" w kategorii Obiekty magazynowe i przemysłowe, I miejsce w konkursie „Buduj bezpiecznie" za budowę „Europejskiego Centrum Solidarności" w Gdańsku, Perła Polskiej Gospodarki w kategorii Perły Wielkie, Tytuł „Najciekawszych z najlepszych wdrożeń IT w przemyśle" roku 2011, Tytuł KONSTRUKCJI STALOWEJ - REALIZACJI ROKU 2011, I miejsce w Konkursie „Orły Polskiego Budownictwa", Diament do Złotej Statuetki Lidera Polskiego Biznesu, Laureat Konkursu Mister Eksportu za produkt Konstrukcje stalowe, Kryształowa Cegła dla Polimex-Mostostal S.A. w konkursie "Dom 2009" i wiele innych.

Grupa Polimex jest skierowana na rozwiązania proekologiczne oraz zmierzające do sukcesywnego ograniczania negatywnego oddziaływania Spółki na środowisko naturalne i środowisko pracy, a także uświadamiania pracowników w tym zakresie. Opracowując strategię dalszego rozwoju firmy uwzględnia m.in. implementację najnowszych technologii informatycznych wspierających zarządzenie, implementację najnowszych technologii w fazie projektowania, realizacji i dostarczania wyrobów i usług.

4. Działalność badawczo-rozwojowa, patenty

Spółka posiada Centrum Projektowe Polimex-Mostostal i spółki projektowe. Polimex-Mostostal angażuje się w rozwój nowoczesnych technologii wydobycia gazu łupkowego. Wysoką jakość wyrobów i usług Spółka uzyskuje dzięki zastosowaniu najnowszych technologii w fazie projektowania, realizacji oraz dostarczania wyrobów i usług do klientów. Firma zatrudnia najwyższej klasy specjalistów oraz wykorzystuje wysokiej jakości materiały, nowoczesne technologie i park maszynowy, efektywną organizację pracy i kompetentne zarządzanie procesami. Polimex-Mostostal w swych działaniach uwzględnia konieczność ochrony powietrza, wody i gleby, obowiązek zmniejszania ilości odpadów, stosowania technologii mało- i bezodpadowych, oszczędnego korzystania z zasobów, a także racjonalnego używania substancji chemicznych. Spółka

ma na uwadze potrzebę pozytywnego oddziaływania na środowisko naturalne, angażuje się również w budownictwo elektrowni wiatrowych.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Polimex-Mostostal współpracuje z Wojskową Akademią Techniczną, ich wspólne działania mają na celu rozwój polskiej myśli technologicznej i innowacyjności. Polimex-Mostostal przyczynia się do realizacji wielu projektów naukowych, sportowych, kulturalnych i społecznych. W 2011 roku Spółka była mecenasem licznych wydarzeń oraz organizacji non--profit. Udzielała wsparcia głównie społecznościom lokalnym, w których jest aktywna oraz spośród których rekrutowani są jej pracownicy. Polimex-Mostostal zaangażowany był – poprzez dotacje – w pomoc stowarzyszeniom i fundacjom opiekującym się dziećmi oraz osobami chorymi. Firma włączała się także w liczne inicjatywy związane z rozwojem kultury i sportu. Przy wsparciu Polimex-Mostostal odbywają się konferencje naukowe i kongresy. Współpraca z wieloma instytucjami i placówkami ma charakter wieloletni.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Polimex-Mostostal SA zawiązał z Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie Konsorcjum w celu pozyskania funduszy na rozwój technologii wydobycia gazu łupkowego. Program jest częścią wspólnego przedsięwzięcia Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. (ARP).[39]

POLSKI HOLDING OBRONNY SP. Z O. O. WCZEŚNIEJ GRUPA BUMAR

1. **Dane ogólne i finansowe**

Grupa Bumar, łącząca prawie 40 spółek działających na rynku zbrojeniowym, oficjalnie zmieniła nazwę na Polski Holding Obronny. Firmy wchodzące w skład PHO realizują połowę dostaw uzbrojenia pochodzącego z Polski dla Ministerstwa Obrony Narodowej, specjalizują się w kompleksowej ofercie produktów i rozwiązań obronnych (systemy obrony powietrznej i przeciwrakietowej, optoelektronika, ochrona balistyczna z hełmami, kamizelkami kuloodpornymi, maskami przeciwgazowymi, broń krótka, karabiny, broń wyborowa, sprzęt pancerny, amunicja i rakiety, innowacyjne rozwiązania służące wyszkoleniu żołnierzy, trenażery i symulatory).

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 3 546 875 (z czego ponad 600 mln PLN z eksportu)

Rentowność sprzedaży netto: 1,07%

EBIT: 82 023

Zatrudnienie: ok. 10 tysięcy osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Polski Holding Obronny jest największym producentem i dostawcą uzbrojenia w Polsce i jednym z największych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Pod marką PHO działa ponad 40 firm sektora obronnego w Polsce i za granicą. Większościowym udziałowcem PHO jest Skarb Państwa.

Początki Polskiego Holdingu Obronnego sięgają 20-lecia międzywojennego, kiedy to założono Centralny Okręg Przemysłowy (COP), z tego okresu pochodzą najstarsze zakłady Polskiego Holdingu Obronnego. Jednak najstarszą firmą należącą do Polskiego Holdingu Obronnego jest bydgoska Belma, która została założona w 1868 roku. Kolejne zakłady powstały w latach: Mesko i FB Radom w 1922 roku, PIT (obecnie BUMAR ELEKTRONIKA S.A.) w 1934, Dezamet w 1939, w roku

[39] http://www.polimex-mostostal.pl/

1954 powstaje RADWAR (obecnie BUMAR ELEKTRONIKA S.A.). W 2002 roku utworzono Grupy Bumar. W jej skład weszło wówczas osiem spółek, z roku na rok grupa powiększała swoją liczebność o kolejne firmy, stając się największą firmą branży obronnej w Polsce. Grupa Bumar istniała do maja 2013 roku, kiedy to przyjęła strukturę jednolitego koncernu, przyjmując nazwę Polskiego Holdingu Obronnego.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Najbardziej innowacyjne produkty zgłoszone w 2013 r. w badaniu Sieci Naukowej MSN koordynowanej przez INE PAN: most towarzyszący na podwoziu samochodowym MS-20 DAGLEZJA, miniaturowy monokular noktowzyjny MU-3M KOLIBER, radar artyleryjski RZRA LIWIEC.

Holding eksportuje systemy OPL za granicę. Holding posiada nowoczesne technologie w zakresie wykrywania i identyfikacji zagrożeń oraz systemów dowodzenia i przekazywania informacji. Podstawowym uzbrojeniem bardzo krótkiego zasięgu jest produkowana w Holdingu rakieta GROM, rozwijana jest rakieta krótkiego zasięgu.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

PHO patentuje najwięcej nowych technologii w Polsce, w 2013 drugie miejsce w rankingu Instytutu Nauk Ekonomicznych PAN. W roku 2012 na ten cel wydano ponad 200 mln zł, w roku 2013 ponad 300 mln, wydatki B+R stanowią 10 procent przychodów firmy. Potencjał badawczy tworzy grupa blisko 1000 konstruktorów i inżynierów, która prowadzi ponad 100 projektów badawczo-rozwojowych, w których współpracuje z kadrą renomowanych uczelni oraz instytutów badawczych i technicznych w Polsce. W roku 2014 Holding uruchamia własny fundusz rozwoju, który umożliwi finansowanie obiecujących technologii i dalszy rozwój kompetencji.

PHO prowadzi projekty badawczo-rozwojowe i wdrożeniowe o strategicznym znaczeniu dla pozyskania nowych zdolności przez polską armię. Najważniejszy z nich to program narodowego systemu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej współpracujący z systemem NATO i UE tzw. TARCZA POLSKI, a także program Żołnierz Przyszłości - system indywidualnego wyposażenia żołnierza i projekt amunicja programowalna oraz trójwarstwowy system obrony przeciwlotniczej ze zdolnością do zwalczania rakiet balistycznych. W trójwarstwowym systemie obrony ostatnim elementem uzbrojenia będzie rakieta średniego zasięgu, którą Holding zamierza tworzyć we współpracy z partnerem zagranicznym.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Holding współpracuje z wieloma partnerami międzynarodowymi i jest obecny na forum europejskim i euroatlantyckim (EDA, ESA, NATO). Działalność badawczo-rozwojowa Grupy Bumar jest prowadzona bezpośrednio w Spółkach, gdzie znajduje się zaplecze kompetencyjne (wysokiej klasy specjaliści) oraz infrastruktura i wyposażenie badawczo-rozwojowe. Większość projektów badawczo-rozwojowych Spółki realizują w większych konsorcjach lub partnerstwach wraz z wiodącymi szkołami wyższymi (Wojskowa Akademia Techniczna, Politechnika Warszawska, Politechnika Śląska) i instytutami naukowymi w Polsce (Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych – ITWL, Instytut Przemysłu Organicznego – IPO, Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia – WITU, Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej – WIML).

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Środki na badania w obszarze obronności są zapewnione przez Ministra Obrony Narodowej oraz przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Komitet Sterujący NCBiR, w skład którego wchodzą przedstawiciele MON, MSW i ABW oraz przedstawiciele przemysłu określa programy strategiczne realizowane w ramach tego priorytetu.

Spółki d. Grupy Bumar w ramach działalności badawczo-rozwojowej realizują priorytety wynikające z „Programu rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2009 - 2018”, w tym szczególnie z pakietu

stanowiącego 14 programów operacyjnych (5 programów głównych oraz 9 programów specjalistycznych). Środki na realizację projektów badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych (w różnych Spółkach Grupy): NCBiR, poprzednio z MNiSW, środki z dokapitalizowania Ministerstwa Skarbu Państwa, środki z Inspektoratu Uzbrojenia MON, środki własne, inne źródła finansowania, tj. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG), Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (ARP) itp.[40] [41]

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Grupa PKN Orlen S.A. jest dominującym producentem i dystrybutorem produktów naftowych i petrochemicznych w Polsce. Zajmuje się przerobem ropy naftowej na takie produkty jak: benzyny bezołowiowe, olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze, tworzywa sztuczne i wyroby petrochemiczne. Rafinerie należące do grupy PKN Orlen (w Płocku, Trzebini, Jedliczu) posiadają ok. 70% zdolności przerobowych polskich rafinerii. PKN Orlen sprzedaje hurtowo ok. 60% paliw silnikowych w Polsce, sprzedaż detaliczna sięga prawie 40%. Firma posiada największą w Europie Centralnej sieć stacji paliw zlokalizowanych w Polsce, Niemczech, Czechach i na Litwie. Grupę PKN Orlen tworzy ponad 80 spółek.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 88 349 000 (2012r.), 84 040 000 (2013r.)

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 1,61 (Q2 2013)

Zatrudnienie: 7 298 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Data założenia – 1999. Koncern utworzony został w wyniku fuzji Petrochemii Płock SA z Centralą Produktów Naftowych (CPN). W skład Orlenu wchodzą rafinerie w Płocku, Trzebini, Jedliczu, trzy w Czechach oraz rafineria w Możejkach na Litwie. Łączne moce przerobowe zakładów w trzech państwach wynoszą 31,7 milionów ton ropy naftowej rocznie. Orlen jest jedyną polską spółką, która znalazła się na liście największych przedsiębiorstw świata (398 miejsce w 2010 roku) magazynu Fortune. 27,52 procent akcji należy do Skarbu Państwa.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody i wyróżnienia: tytuł Gwiazda Jakości Obsługi 2014, „The Best of The Best" w konkursie The Best Annual Report 2012, „Best investor relations by a Polish company 2013", Pierwsze miejsce w rankingu głównym konkursu Złota Strona Emitenta, PKN ORLEN został uznany za najlepiej zarządzaną firmę w Europie Środkowo-Wschodniej w kategorii oil/gas/chemicals/petrochemical,
I miejsce w rankingu największych przedsiębiorstw Tygodnika Polityka Lista 500, "Giełdowa Spółka Roku 2012" II miejsce w kategorii Relacje Inwestorskie, certyfikat „Firma Bliska Środowisku", certyfikat Top Employers Polska 2012 i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

PKN ORLEN wykonał szereg prac badawczo-rozwojowych związanych z opracowywaniem technologii nowych produktów, poprawą jakości wytwarzanych wyrobów, doskonaleniem technologii produkcji oraz ograniczeniem negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Prace prowadzone były zarówno we własnym zakresie, jak i wspólnie z instytucjami i ośrodkami badawczymi, uczelniami wyższymi oraz jednostkami prowadzącymi działalność badawczo-rozwojową. W 2012 w PKN ORLEN zawarto 69 nowych umów oraz aneksowano 16 w zakresie

[40] http://www.pho.pl/
[41] http://www.obrum.gliwice.pl/UserFiles/SPG_01_Mielniczek.pdf

współpracy z instytutami i ośrodkami badawczymi oraz szkołami wyższymi. Najważniejsze opracowania z zakresu działalności badawczo-rozwojowej były związane z analizą oddziaływania pieców technologicznych instalacji PKN ORLEN w Płocku na środowisko w zakresie ochrony powietrza z uwzględnieniem optymalizacji rodzajów, proporcji i jakości stosowanych paliw. Kolejnymi projektami były przeprowadzone ekspertyzy w zakresie możliwości wykorzystania wyłączonych z ruchu instalacji HON II i III oraz unifikacja procesu bilansowania obrotu alkoholem etylowym w składach podatkowych. Zrealizowano również ocenę zgodności wyznaczenia energii elektrycznej w skojarzeniu z produkcją ciepła w Elektrociepłowni w świetle wymagań dyrektywy 2004/8/WE oraz ocenę pracy układów wytwarzania próżni na instalacji DRW II, III, IV i VI pod kątem optymalizacji uzysków frakcji próżniowych i stabilności pracy kolumn próżniowych. W 2012 roku zakończona została modernizacja instalacji Alkilacji HF (Alkylation Hydrofluoric Acid) co wpłynęło na zmniejszenie poziomów kwasu HF w instalacji i przełożyło się na poprawę bezpieczeństwa pracy oraz redukcję kosztów operacyjnych.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Współpraca badawcza z Instytutem Chemii Politechniki Warszawskiej w Płocku związana jest z profilem produkcji PKN ORLEN S.A., dotyczy ona problematyki polimerów i tworzyw sztucznych, asfaltów i materiałów bitumicznych, ochrony środowiska i zagospodarowania odpadów przemysłowych pochodzenia petrochemicznego i rafineryjnego. PKN Orlen współpracuje z Politechniką Warszawską w zakresie działalności naukowo – badawczej w ramach projektu tworzenia Płockiego Parku Przemysłowo Technologicznego w Płocku (PPP-T). Koncern współpracuje przy tworzeniu polskiej technologii wydobycia gazu z łupków (wsparcie Ministerstwa Nauki
i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Skarbu Państwa, Agencji Rozwoju Przemysłu wraz z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju).

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekt "Zwiększenie innowacyjności sektora MŚP" realizowany był na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt unijny w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka "Wprowadzenie automatyzacji procesów biznesowych pomiędzy wnioskodawcą a Partnerami Orlen Projekt S.A. i Skanska S.A. poprzez aplikację integrującą systemy informatyczne Partnerów DATCC".[42] [43]

POLSKIE GÓRNICTWO NAFTOWE I GAZOWNICTWO S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Działalność podstawowa spółki obejmuje poszukiwania i eksploatację złóż gazu ziemnego i ropy naftowej oraz import, magazynowanie, obrót i dystrybucję paliw gazowych i płynnych.

Przychody ze sprzedaży w 2012 roku wyniosły 28 730 mln PLN, a w 2013 roku 32 120 mln PLN

Zatrudnienie: 31 217 osób (2013r.), 32 326 osób (2012r.)

ROA: 2012: 4.7%, 2011: 4.5%, 2010: 7.2%, 2009: 4.0%, 2008: 2.9%[44]

2. **Sposób założenia i historia firmy**

W 1976 powstało Zjednoczenie Górnictwa Naftowego i Gazowniczego utworzone ze Zjednoczenia Przemysłu Gazowniczego oraz ze Zjednoczenia Przemysłu Naftowego. Na podstawie Ustawy o

[42] http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie
[43] http://www.orlenlaboratorium.pl/
[44] http://www.pgnig.pl/

Przedsiębiorstwach Państwowych, zarządzeniem z dnia 1 sierpnia 1982 r. nr 56 Ministra Górnictwa i Energetyki utworzono z dniem 1 września 1982 roku PP PGNiG. W dniu 30 października 1996 r. Przedsiębiorstwo Państwowe PGNiG zostało przekształcone w spółkę akcyjną ze 100% udziałem Skarbu Państwa. W 2005 PGNiG SA zadebiutowało na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Akcje spółki notowane są w ramach indeksu 20 największych polskich firm - WIG20. W 2013 nastąpiła konsolidacja 6 spółek dystrybucyjnych w jedną Polską Spółkę Gazownictwa.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: Kapituła Stowarzyszenia Unii Ubocznych Produktów Spalania uhonorowała PGNiG Termika Polską Nagrodą Popiołową FENIKS 2013 w kategorii Firma. Firma została również Liderem Czystych Technologii w Energetyce. Statuetkę Lidera otrzymała podczas konferencji Silesia Power Meeting, która odbyła się 12 kwietnia 2013 pod patronatem Ministerstwa Gospodarki, Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie, Polskiej Akademii Nauk, Politechniki Śląskiej. Odznaczenie tytułem "Perły Polskiej Gospodarki" w kategorii Perły Wielkie w listopadzie 2010 roku. Nagrodę przyznano Vattenfall Heat Poland za konsekwentną realizację strategii i pozycję lidera wśród najbardziej efektywnych przedsiębiorstw w Polsce.

Spółka wprowadziła innowacyjną usługę „Podaj stan licznika gazowego przez SMS".

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Działalność badawczo-rozwojowa dotyczy między innymi: badania własności fizykochemicznych, wytrzymałościowych i reologicznych soli kamiennych, badania właściwości ługowniczych soli kamiennych, szerokiego spektrum badań nad wpływem budowy i eksploatacji PMG na środowisko, badania konwergencji komór magazynowych, badania przemieszczeń powierzchni terenu, badania szczelności magazynów w trakcie eksploatacji, badania cementacji otworów udostępniających komory magazynowe i wielu innych.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Spólka organizuje konferencje naukowo-techniczne, m.in. konferencja pn.: "Innowacyjne technologie budowy gazociągów oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego" zorganizowana wspólnie przez PGNiG Technologie Sp. z o.o. oraz SITPNiG Oddział w Krośnie (2012).

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA realizuje dwa projekty rozbudowy podziemnych magazynów gazu PMG Wierzchowice, PMG Husów oraz jeden projekt budowy Podziemnego Magazynu Gazu KPMG Kosakowo, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. W 2012 roku PGNiG SA zakończyła projekt rozbudowy PMG Strachocina, który również był dofinansowany ze środków UE. Celem Projektów PMG jest zwiększenie bezpieczeństwa dostaw gazu w Polsce. Po zakończeniu inwestycji pojemność PMG wzrośnie o ok. 1,0 mld m^3 do poziomu 2,6 mld m^3.

Projekt szkoleniowy pt. „Rozwój Kapitału Ludzkiego PGNiG SA" współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki".

Projekt finansowany z Funduszu Norweskiego: Przebudowa Kotła K1 celem dostosowania do spalania biomasy w EC Siekierki w Warszawie.[45]

[45] http://termika.pgnig.pl/o-firmie/fundusz-norweski/

POLSKIE SIECI ELEKTROENERGETYCZNE S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. to jednoosobowa spółka Skarbu Państwa, związana z elektroenergetyką w Polsce. PSE S.A. to spółka-matka Grupy Kapitałowej PSE (GK PSE), jednej z największych grup w Polsce. PSE S.A. jest ważnym podmiotem w zakresie przesyłu energii elektrycznej w Europie Środkowej i Wschodniej. Spółka PSE SA z siedzibą w Konstancinie-Jeziorna, prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ogólne przychody przedsiębiorstwa w roku 2012 wyniosły blisko 7 100 mln PLN

Przychody ze sprzedaży wyniosły blisko 6 800 mln PLN

Zatrudnienie: 672 osoby (2011r.)

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Spółka została zawiązana 2 sierpnia 1990 i zarejestrowana w dniu 28 września 1990. Właściciel spółki jest reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, który posiada zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych wszelkie uprawnienia Walnego Zgromadzenia. Z dniem 1 lipca 2004 powstała spółka PSE-Operator S.A. dzierżawiąca majątek sieciowy od spółki PSE S.A., przez co nastąpiło oddzielenie krajowego obrotu energią elektryczną od działalności przesyłowej. W styczniu 2013 roku spółka PSE-Operator S.A. zmieniła nazwę na PSE S.A. Zakres relacji pomiędzy PSE S.A., a innymi spółkami Grupy Kapitałowej, określa umowa holdingowa dotycząca zasad ładu korporacyjnego.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

W 2012 r powstała Spółka PSE Innowacje Sp. z o.o. w wyniku połączenia spółek Centrum Zastosowań Zaawansowanych Technologii Sp. z o.o. oraz EPCON Sp. z o.o.. Założeniem spółki jest budowa nowych, a także rozwój i modernizacja istniejących systemów informatycznych, prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, prowadzenie bieżących analiz i badań, w tym analiz techniczno-ekonomicznych na potrzeby planowania rozwoju oraz organizacja szkoleń służb ruchowych OSP.

Nagrody i wyróżnienia: PSE Liderem Informatyki 2013, wyróżnienie za ideę i powołanie do istnienia Warsztatów Rynku Energetycznego przez Krajową Izbę Gospodarczą Elektroniki i Telekomunikacji, Laur Białego Tygrysa, nagroda Electric Power Research Institute (EPRI), "Product Championship Award 2006" (nagroda za aktywne poparcie dla wdrażania projektu Szybkiej Symulacji
i Modelowania Systemu (T-FSM) i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Od 2011 r. PSE jest uczestnikiem konsorcjum w skład którego wchodzą operatorzy systemów przesyłowych z Polski, Holandii, Niemiec, Szwajcarii, Czech, Słowacji, Słowenii oraz Austrii, a którego celem jest wypracowanie nowego podejścia do kwestii zapewnienia bezpiecznej i stabilnej pracy połączonych systemów elektroenergetycznych w regionie objętym obszarem działalności tych operatorów. Prace sześciu zespołów roboczych powołanych w ramach projektu Umbrella wspierają wybrane instytuty naukowo-badawcze z Holandii, Niemiec oraz Austrii będące również stronami umowy konsorcjalnej. Końcowym efektem połączonej działalności operatorów oraz instytucji naukowych będzie dedykowany zestaw narzędzi obliczeniowych, w których zaimplementowane zostaną innowacyjne, pod względem koncepcji i technologii, rozwiązania będące odpowiedzią na dynamicznie zmieniające się warunki pracy systemów przesyłowych wskutek m.in zwiększającej się obecności źródeł wiatrowych czy ogniw fotowoltaicznych, kształtujących nowe obszary niepewności i zagrożeń dla pracy połączonych systemów elektroenergetycznych w regionie. PSE-Operator S.A. współpracuje z krajowymi jednostkami

naukowo-badawczymi (Instytutem Energoelektryki Politechniki Wrocławskiej, Politechniką Śląską, Katedrą Elektroenergetyki Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, Akademią Górniczo-Hutniczą, Instytutem Elektroenergetyki Politechniki Warszawskiej oraz Instytutem Energetyki oddział Gdańsk).

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Polskie Sieci Elektroenergetyczne podpisały umowy o współpracy z polskimi wyższymi uczelniami technicznymi w zakresie realizacji Programu Promocji Młodych Talentów. Do programu przystąpiły Politechnika Warszawska, Politechnika Białostocka, Politechnika Poznańska oraz Politechnika Śląska.

TAURON Sprzedaż GZE, TAURON Dystrybucja oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne (PSE) podpisały trójstronne porozumienie, dzięki któremu rozpoczęły realizację wspólnego projektu pilotażowego badania wpływu innowacyjnych taryf na zachowania klientów w zakresie zużycia energii elektrycznej.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekt budowy mostu energetycznego Polska-Litwa jako istotny element w tworzeniu wspólnego europejskiego rynku energii poprzez zamknięcie tzw. pierścienia bałtyckiego. Unia Europejska nadała decyzją 1364/2006/WE projektowi status priorytetowy i partycypuje w jego kosztach. Środki na sfinansowanie inwestycji pochodzić będą z funduszu celowego PSE S.A. oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Priorytet X, Działanie 10. 1) oraz dla przygotowania V Fazy Projektu, z funduszu TEN-E (Trans-European Networks Energy). Dofinansowanie z funduszu TEN - E na Projekt "Studium wykonalności dla projektu LitPol Link". (Działanie składa się z zestawu 8 pakietów prac podzielonych na dwa podprojekty: „Budowa linii dwutorowej 400 kV Ełk - granica RP" i „Rozbudowa stacji 400/200/110 kV w Ełku - faza II". [46] [47]

[46] http://www.pse.pl/
[47] http://www.pse-innowacje.pl/

SANTE A. KOWALSKI SP. J.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Sante jest ekspertem żywności funkcjonalnej. Oferta firmy zawiera ponad 100 pozycji produktowych obejmujących produkty śniadaniowe, sojowe, otręby, kasze i ziarna, cukier trzcinowy, batony i ciastka owsiane, sól morską i niskosodową, masło orzechowe. Produkuje i sprzedaje produkty zaliczane do grupy zdrowej żywności na rynek krajowy i zagraniczny (Wielka Brytania, Litwa, Estonia, Szwecja, Austria, Islandia, Bliski Wschód). Sante cieszy się stałym i stabilnym rozwojem. Od wielu lat wzrost obrotów kształtuje się na średnim poziomie ok. 25 proc. rocznie i więcej. Poprawienie wyniku ma umożliwić inwestycja w rozbudowę zakładu w Sobolewie, która pozwoli podwoić obecne moce produkcyjne.

Przychody netto ze sprzedaży : 257 187 tys. PLN

Obroty: 259 mln PLN (2011)

Zatrudnienie: 550 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Firma Sante to firma rodzinna powstała w 1992 roku. W 2002 roku zakupiona została nieruchomość w Sobolewie, którą rozbudowano do 35 tys. mkw. powierzchni produkcyjnej i magazynowej. Firma zajmuje się sprzedażą parafarmaceutyków, ziół, produktów zbożowych oraz produktów zaliczanych do grupy zdrowej żywności (otręby pszenne, otręby owsiane, zarodki pszenne, kotlety sojowe, crunchy, musli). Oferta zawiera również naturalne i zdrowe produkty roślinne (napoje, desery), będące alternatywą do produktów zwierzęcych (mleko, jogurty) .

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody i wyróżnienia: tytuł „Gazeli Biznesu" przyznawany w rankingu dziennika „Puls Biznesu", wyróżnienie w plebiscycie „Złoty Paragon", „HIT HANDLU", „Laur Konsumenta", „Produkt na medal 2011 „Pani Domu", Superior Taste Award 2012, certyfikatu „Dobry Produkt – Wybór Ekspertów" 2012 w kategorii: „produkt innowacyjny", „Perły Rynku FMCG 2011" i wiele innych.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Sante próbowało współpracować z instytucjami naukowymi, jednak one nie były tym zainteresowane. Firma ma własne laboratorium, badania przeprowadza we własnym dziale rozwoju. Dodatkowo korzysta z zewnętrznych firm badawczych, stale modernizuje i unowocześnia linie produkcyjne, poprawia ich wydajność.[48]

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Wiele produktów Sante otrzymało certyfikaty za innowacyjność. Ważnym elementem działalności firmy Sante jest edukacja prozdrowotna, którą firma realizuje poprzez szereg działań autorskich oraz współpracę z partnerami zewnętrznymi, wspierając inicjatywy edukacyjne, sportowe i społeczne. Stanowią one część strategii dalszego rozwoju firmy.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekty w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 Działanie 1.4-4.1:

- „Prace badawczo-rozwojowe oraz wdrożenie nowych produktów ekspandowanych metodą puffingu"
- „Prace badawczo-rozwojowe oraz wdrożenie nowych płatkowanych produktów

[48] http://www.portalspozywczy.pl/

śniadaniowych”

- Działanie 4.2: „ Nowe wzory użytkowe i przemysłowe Sante granola i chrupki śniadaniowe”,
- „Opracowanie i wdrożenie nowych wzorów użytkowych i przemysłowych w Sante”
- Działanie 4.4: „Inwestycja w innowacyjną technologię produkcji filigranoli oraz zasadniczo zmienionych wyrobów”
- Działanie 2.2: „Inwestycja w innowacyjną linię technologiczną do produkcji batonów musli”, „Inwestycja w innowacyjną linię technologiczną do produkcji wypiekanych wyrobów śniadaniowych”.[49]

SYGNITY S. A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Spółka branży IT. Swoją działalność koncentruje w sześciu sektorach gospodarki: bankowo-finansowym, przemysłowym, telekomunikacyjnym, użyteczności publicznej, opieki zdrowotnej i administracji publicznej. Sygnity SA jest dostawcą rozwiązań informatycznych. Spółka oferuje pełen zakres usług informatycznych dla dużych i średnich przedsiębiorstw oraz instytucji administracji publicznej. Dostarcza nowoczesne rozwiązania własne oraz czołowych międzynarodowych firm informatycznych. Do podstawowych obszarów działalności firmy należą doradztwo informatyczne, produkcja i wdrażanie oprogramowania, integracja rozwiązań, audyt i testowanie oprogramowania, dostarczanie infrastruktury informatycznej, outsourcing IT. Sygnity jest drugą co do wielkości grupą firm informatycznych w Polsce, a tworzy ją kilkanaście spółek w kraju i za granicą. W październiku 2011 roku Sygnity rozpoczęło ekspansję na rynkach międzynarodowych. Firma podpisała strategiczne porozumienie ze światowym koncernem Huawei, dzięki któremu rozpoczęła m.in. sprzedaż własnych rozwiązań w 16 krajach Europy.

Przychody netto ze sprzedaży (w tys. PLN): 453 763 (2013r.), 781 446 (2012r.)

Wskaźnik Rentowności Aktywów (ROA) (ttm) (%): 0,73 (Q2 2013)

Rentowność sprzedaży: 19,8 %

Zatrudnienie: ponad 1 500 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Sygnity działa na polskim rynku od ponad 20 lat. W 2007 roku nastąpiła konsolidacja firm ComputerLand i Emax. Właśnie wtedy spółka zmieniła nazwę na Sygnity S.A. W wyniku tej fuzji powstała druga co do wielkości giełdowa spółka informatyczna w Polsce. W latach 2010-2011 połączyło się kilka najważniejszych spółek funkcjonujących w ramach Grupy Sygnity: ARAM, PB Polsoft, Sygnity Technology i Winuel. Od 1995 roku Spółka Sygnity S.A. notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW).

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Nagrody: tytuł Lidera Polskiego Biznesu, III miejsce w kategorii „Pozycja firm w sektorze publicznym”; Autoryzowany Partner IBM Polska.

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Prototyp systemu uszczelnienia obrotu paliwami płynnymi dla stacji paliw - Celem projektu jest wytworzenie prototypu Systemu uszczelnienia obrotu paliwami płynnymi dla stacji paliw, a następnie wdrożenie go do praktyki gospodarczej. System ten będzie miał za zadanie przede wszystkim wykrywanie, a tym samym ograniczenie ponadnormatywnych strat paliw w

[49] http://www.sante.pl/

przedsiębiorstwie zajmującym się sprzedażą paliw (w zakresie obrotu detalicznego). Realizacja projektu obejmuje fazę badań przemysłowych, prac rozwojowych oraz fazę wdrożeniową.[50]

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Celem projektu „Prototyp Platformy Usług e-Biznesowych (e-PUB)" jest wytworzenie platformy cyfrowej, pozwalającej na udostępnianie drogą elektroniczną (w modelu SaaS) mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie firmą. Projekt realizowany jest w ramach Przedsięwzięcia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „IniTech" przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wspólnie przez MAX Elektronik oraz jednostki naukowe.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Pozyskiwane fundusze unijne umożliwiają zakup nowoczesnych urządzeń badawczych, nowych technologii i przeprowadzanie badań przemysłowych we współpracy z uznanymi jednostkami naukowymi. Spółka opracowuje udogodnienia, dokonuje ich oceny oraz buduje prototypy dowolnych rozwiązań. Dzięki temu bez ograniczeń rozwija własne produkty. Dotychczas stworzono ich ponad 300. Zrealizowano wiele projektów o wysokim stopniu innowacyjności, finansowanych przez Komisję Europejską w ramach programów ramowych, przy współudziale środków z programu operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. W 2009 roku w ramach programu Innowacyjna Gospodarka oraz inicjatywy IniTech dofinansowane było 9 projektów. Środki unijne przeznaczane na rozwój polityki szkoleniowej służą do stałego podnoszenia kompetencji i umiejętności pracowników.

Projekty dofinansowane w ramach działania 1.4 Wsparcie projektów celowych osi priorytetowej 1 Badania i rozwój nowoczesnych technologii oraz działania 4.1 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R osi priorytetowej 4 Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:

- ENKI – System raportowania zarządczego dla Jednostek Samorządu Terytorialnego w oparciu o narzędzia Business Intelligence
- Prototyp systemu uszczelnienia obrotu paliwami płynnymi dla stacji paliw
- Prototyp systemu sprzedaży Retail.UE dla małych sieci na rynku sprzedaży detalicznej.[51]

TRAKCJA PRKII S.A., DAWNIEJ TRAKCJA S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Jedna z największych spółek działających w sektorze budownictwa infrastrukturalnego oraz energetyki w Polsce. Działalność grupy obejmuje m.in. kompleksowe projektowanie i wykonanie elementów infrastruktury drogowej i kolejowej, budowę i modernizację dróg i autostrad, budownictwo kubaturowe na potrzeby infrastruktury kolejowej oraz budownictwa ogólnego (mieszkaniowego i biurowego), czy produkcję urządzeń, osprzętu i materiałów budowlanych. Głównym odbiorcą spółki jest PKP Polskie Linie Kolejowe (90% zamówień). Pozostałe zlecenia obejmują sektor energetyczny oraz infrastrukturę miejskiego transportu szynowego w całej Polsce.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 1 674 984 (2013r.), 1 346 676 (2012r.)[52]

Rentowność sprzedaży: 6,47%

[50] http://innowacje.sygnity.pl/innowacje-grupy-sygnity/
[51] http://innowacje.sygnity.pl/innowacje-grupy-sygnity/
[52] http://www.stockwatch.pl/

Zatrudnienie: 1 038 osób

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Historia spółki sięga 1949 roku (przedsiębiorstwo państwowe). W 2008 r. Spółka Trakcja Polska S.A. zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych. Dzięki przeprowadzonym przejęciom (PRK-7 S.A. w 2009 roku i Tiltra Group w 2011 roku) Grupa TRAKCJA rozszerzyła zakres działalności. Umożliwiło to zwiększenie konkurencyjności spółki w zakresie modernizacji linii kolejowych w branży torowej i budownictwa infrastrukturalnego tj. dróg, mostów, tuneli, lotnisk oraz portów. W przyszłości Trakcja planuje być czołowym graczem na rynku Europy Środkowej i Środkowo – Wschodniej w ramach swojego zakresu działalności.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Spółka buduje Zaplecze Techniczne Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej - najnowocześniejsze centrum serwisowe dla pociągów podmiejskich w Polsce wyróżniające się innowacyjnością rozwiązań technologicznych.

Nagrody:

- Polskie Godło Promocyjne (2014),
- Dyplom w Konkursie Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej (2014),
- Złoty Medal MTP za Rozdzielnicę do zasilania trakcji miejskiej 660 V DC – typu MRT – 06

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Grupa Trakcja buduje systemy elektroenergetyczne oraz systemy sterowania zdalnego. Głównym odbiorcą usług Grupy jest PKP.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Mając na uwadze wysokie znaczenie jakości i innowacyjności produkowanych wyrobów spółka spełnia wymagane standardy jakościowe, co potwierdzają liczne certyfikaty, do których należą m.in.: „Świadectwa kwalifikacji systemów i wyrobów do stosowania w Przedsiębiorstwie PKP" oraz „Świadectwa Dopuszczenia do stosowania na PKP" wydane przez Centrum Naukowo-Techniczne Kolejnictwa („CNTK"), a także atesty Instytutu Elektrotechniki.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Większość z realizowanych przez Spółkę projektów jest finansowana m.in. z funduszy Unii Europejskiej i rządu Rzeczpospolitej Polskiej, w ramach realizacji, których wymagane jest ścisłe stosowanie się do procedur unijnych, co dodatkowo wpływa na poziom jakości wykonywanych przez Spółkę usług i produkowanych wyrobów.[53]

[53] http://www.grupatrakcja.com/

TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.

1. **Dane ogólne i finansowe**

Transition Technologies jest firmą o całkowicie polskim kapitale działającą w branży hi – tech, zajmuje się produkcją specjalistycznego oprogramowania. Specjalizuje się w zastosowaniu najnowszych rozwiązań technicznych i informatycznych. Klientami firmy są głównie przedsiębiorstwa przemysłowe oraz energetyczne i gazownicze z kraju i z zagranicy.

Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN): 67 856 (2012r.), 61 653 (2011r.)

Zysk (w tys. PLN): 3 742 (2012), 3 988 (2011)

Zatrudnienie: 379 osób (2012), 365 (2011)[54]

2. **Sposób założenia i historia firmy**

Transition Technologies S.A. rozpoczęła swoją działalność w 1991, jako Transition Technologies Sp. z o.o. Początkowo firma zajmowała się jedynie tłumaczeniem amerykańskiego oprogramowania przeznaczonego dla przemysłu. Wkrótce jednak rozpoczęła produkcję własnego oprogramowania, kierowanego głównie do branży energetycznej. W 1998 powstało biuro w Ostrowie Wielkopolskim, a w ofercie firmy pojawiły się aplikacje współpracujące z systemami sterowania procesami przemysłowymi. W 2001 przedsiębiorstwo zostało przekształcone w spółkę akcyjną. W 2002 w Ostrowie powstało Centrum Teleinformatyczne. W 2007 nastąpiło otwarcie filii w Stanach Zjednoczonych. Transition Technologies S.A. decyzją Ministra Gospodarki w dniu 10 sierpnia 2010 r. uzyskała status Centrum Badawczo-Rozwojowego.

3. **Innowacyjne produkty/usługi i nagrody**

Firma posiada referencje dotyczące 350 znaczących instalacji energetycznych i przemysłowych na świecie.

Nagrody:

- srebrny medal na Międzynarodowej Wystawie "Innowacje, Badania i Nowe Technologie" w Brukseli
- nagroda w konkursie "Polski Produkt Przyszłości" za "cyfrową platformę optymalizacji wytwarzania energii elektrycznej"
- spółka trzykrotnie umieszczona na liście "Gazeli Biznesu"

4. **Działalność badawczo-rozwojowa, patenty**

Działalność badawczo-rozwojowa Transition Technologies często prowadzona jest we współpracy z polskimi i zagranicznymi uczelniami technicznymi, czego rezultatem są patenty i liczne publikacje pracowników firmy, zawierające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie technologii informacyjnych.

Patenty:

- Predykcyjny regulator - z wewnętrznym modelem do ciągłej optymalizacji procesów przemysłowych-P.330664
- Układ modelowania - walidacji i odtwarzania pomiarów przy wykorzystaniu sieci Kohonena - P. 341181
- Sposób optymalizacji ekonomicznej - z wykorzystaniem metod ewolucyjnych optymalizacji

[54] http://www.computerworld.pl/

globalnej - P.341180

- Sposób walidacji pomiarów - Walidacja pomiarów - P. 351692
- Sposób grafikowania - z wykorzystaniem specjalizowanych metod optymalizacji - P.351691.

5. **Współpraca w procesie innowacyjnym**

Transition Technologies jest partnerem technologicznym światowych firm informatycznych, m.in.: Oracle, IBM, Microsoft, Hewlett Packard, SAP, Sparx Systems. Umowy partnerskie zawierane z globalnymi liderami i dostawcami technologii IT oraz ich potencjał i rozwiązania wspierają tworzenie produktów Transition Technologies oraz zapewniają rozwój firmy, gwarantując kompleksowość i najwyższą jakość oferty.

Od 2009 firma organizuje konkursy TT High Tech na napisanie najlepszej pracy dyplomowej na wydziałach Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej Politechniki Łódzkiej oraz na Wydziale Elektrycznym i Mechaniczno-Energetycznym Politechniki Wrocławskiej. Zgłaszane prace magisterskie mogły dotyczyć, nowoczesnych technologii ze szczególnym uwzględnieniem automatyki, sterowania, informatyki i optymalizacji.

6. **Wsparcie działalności innowacyjnej**

Projekty realizowane w ramach działania 1.4 POIG:

- „Opracowanie narzędzi informatycznych klasy Medical Intelligence wspomagających pracę placówki medycznej"
- „SeeingAssistant - aplikacja wspomagająca osoby niewidome"
- „Bioinformatyczny System Ekspercki w Onkologii"

Projekt realizowany w partnerstwie z Politechniką Łódzką w ramach działania 8.2.1 POKL:

- „EUREKA - system wspomagania współpracy biznesowo technologicznej"

Dofinansowanie w ramach działania POIG 4.3 Kredyt technologiczny:

- „Service Link - Udoskonalenie usług serwisowych i zarządzania procesów informatycznych w standardzie ITIL v3"
- „Wdrożenie immunologicznego optymalizatora procesów przemysłowych SILO II".[55]

[55] https://www.tt.com.pl/

3. Dokumenty źródłowe

Źródło danych	Opis źródła danych
Dokumenty	
Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza 2007-2015	Regionalna Strategia Innowacji (RIS – „Regional Innovation Strategy") dla Mazowsza jest dokumentem, który wskazuje w jaki sposób władze samorządowe województwa będą starały się rozwijać region poprzez wspieranie innowacji i innowacyjności.
Projekt Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza 2014-2020 wraz z inteligentną specjalizacją regionu	Projekt obejmuje aktualizację Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza na lata 2007 – 2015 wraz z określeniem inteligentnej specjalizacji regionu,
STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU Innowacyjne Mazowsze	Strategia stanowi koncepcję rozwoju Mazowsza m.in. w oparciu o działania zorientowane na strategiczne dziedziny decydujące o konkurencyjności województwa, w tym wykorzystanie istniejących potencjałów jednostek naukowych i badawczych (w szczególności w branży biotechnologii, biomedycyny, nanotechnologii, technologii informacyjnych i kosmicznych).
Strategia „Europa 2020" – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Dokument wyznaczający cele UE w zakresie zatrudnienia, innowacji, edukacji, włączenia społecznego oraz zmian klimatu/energii – które należy osiągnąć do 2020 r.
Innowacyjna Warszawa 2020 Program wspierania przedsiębiorczości (wersja robocza z 6 lutego 2012 r.)	Program „Innowacyjna Warszawa" ma za zadanie wdrożenie celu 4 Strategii rozwoju miasta stołecznego Warszawy do 2020 roku – „Rozwój nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy i badaniach naukowych".
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program zawiera instrumenty wsparcia prac B+R i innowacyjności przedsiębiorstw w okresie programowania funduszy strukturalnych 2007-2013
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	Program zawiera planowane instrumenty wsparcia prac B+R i innowacyjności przedsiębiorstw w kolejnym okresie programowania funduszy strukturalnych 2014-2020
RPO Województwa mazowieckiego na latach 2007-2013 i 2014-2020, mazowieckie inteligentne specjalizacje	Ocena stosowanych i planowanych instrumentów wsparcia prac B+R i innowacyjności pod względem wzmocnienia potencjału innowacyjnego dużych przedsiębiorstw,
Publikacje naukowe	
Raport o największych inwestorach w badania i rozwój w Polsce w 2012 roku, INE PAN, MSN, Warszawa, 2013	Publikacja przedstawia ranking największych inwestorów w badania i rozwój w Polsce.
Raporty z Mazowieckich Badań Regionalnych www.mbr.info.pl	Zawierają wyniki badań branż rozwojowych i znaczenia prac B+R we wzroście produktywności firm, a także analizę TFP w branżach mazowieckich. Ponadto obejmują analizę i prognozy stanu gospodarki województwa mazowieckiego.
„Model terytorialnego bieguna wzrostu jako systemu czynników rozwojowych. E. Wojnicka-Sycz, Sopot 2013,;	Publikacje zawierają: Przegląd teorii i badań empirycznych dotyczących znaczenia postępu technicznego, prac B+R, innowacji dla rozwoju; analiza znaczenia branż innowacyjnych opartych o B+R dla rozwoju; analizę roli dużych przedsiębiorstw w innowacyjności, przegląd instrumentów wsparcia innowacyjności
System innowacyjny Polski z perspektywy przedsiębiorstw, E. Wojnicka, 2004, Gdańsk	
OECD (2002) Podręcznik Frascati	Podręcznik systematyzujący terminologię związaną z działalnością B+R

OECD (2006) Podręcznik OSLO	Podręcznik systematyzujący terminologię związaną z innowacyjnością
Publikacje	
Innowacyjność 2010, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2010	Publikacja przedstawia stan innowacyjności polskich przedsiębiorstw w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji, a także ich pochodzenia i finansowania.
INNOWACYJNE MAZOWSZE stan innowacyjności po uchwaleniu RIS Mazovia 2007-2015	Raport z badań oraz przeprowadzonej aktualizacji raportu otwarcia pn. Innowacyjne Mazowsze – stan innowacyjności po uchwaleniu RIS Mazovia 2007-2015. W raporcie zawarto m.in. rozdział poświęcony innowacyjności mazowieckich przedsiębiorstw.
Analizy	
Płoszaj Adam: Potencjał instytucji naukowych i szkół wyższych w województwie mazowieckim na tle krajowym, Warszawa 2012	Analiza zawiera charakterystykę wybranych elementów wpływających na innowacyjność regionu mazowieckiego, w szczególności stanu tzw. sfery badawczo-rozwojowej (B+R) oraz szkolnictwa wyższego.
Łobejko S. „Praktyka wdrażania innowacji w firmach sukcesu Mazowsza", MSODI, Warszawa, 2013	Wskazanie uwarunkowań rozwoju innowacyjności w mazowieckim na firmy
Ekspertyzy	
Analiza działalności B+R w regionie Mazowsza – PSDB, Warszawa 2013	Wykonawca uwzględni wyniki i wnioski z poprzednich ekspertyz zrealizowanych z ramach projektu systemowego *„Budowa systemu monitoringu i podstaw ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza"*.
Analiza rynku nowych technologii w regionie Mazowsza, PSDB/EPRD, Warszawa 2013	
Dane statystyczne	
Bank Danych Lokalnych GUS	W analizie zostaną wykorzystane dane statyczne dla województwa mazowieckiego z zakresu m.in. działalności badawczo-rozwojowej i działalności innowacyjnej.
Obszar Metropolitarny Warszawy w 2011 r., Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2013	Dane statystyczne dotyczące OMW.
Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2012 r., GUS Urząd Statystyczny w Szczecinie, październik 2013	Opracowanie przedstawia syntetyczne zestawienie danych statystycznych z lat 2011 i 2012 na temat działalności B+R w Polsce, w tym m.in. przedsiębiorstw.
Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2011 r., GUS Urząd Statystyczny w Szczecinie, listopad 2012	
Nauka i technika w 2011 r., GUS Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012	Opracowanie zawierające dane statystyczne z zakresu nauki i techniki, w tym dane dla woj. mazowieckiego.
Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009-2011, GUS Urząd Statystyczny w Szczecinie, Warszawa 2012	Opracowanie zawierające dane statystyczne z zakresu działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, w tym dane dla woj. mazowieckiego.
Dane OECD i Eurostat dotyczące innowacyjności i działalności B+R	Dane na poziomie państw umożliwiające określenie standardów światowych w dziedzinie udziału dużych firm w B+R i innowacyjności państw
Projekty badawcze	
Badanie ewaluacyjne „Analiza wsparcia udzielonego przedsiębiorcom w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 w latach 2007-2011"	Przedmiotem niniejszego badania była ewaluacja wsparcia udzielonego przedsiębiorcom w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (RPO WM) w latach 2007-2011. Celem głównym badania było dokonanie oceny, czy zakres wsparcia udzielanego przedsiębiorcom w ramach RPO WM sprzyja realizacji jego celów m.in. tworzenia warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu. (Priorytet I

	RPO WM).
Konkurencyjność Mazowsza i jej uwarunkowania, raport z badań pod tym samym tytułem, wykonanych przez konsorcjum Geoprofit, WARR i Ecorys Polska w ramach projektu Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie pn. „Trendy rozwojowe Mazowsza" [w:] Seria Trendy Rozwojowe Mazowsza nr 5/2012, MBPR, Warszawa 2012	Badanie obejmuje m.in. analizę innowacyjności i sfery B+R przedsiębiorstw działających na Mazowszu.
Inne źródła informacji (strony www)	
www.innowacyjni.mazovia.pl	Informacje nt. inicjatyw, projektów z zakresu innowacyjności
www.ris.mazovia.pl	Informacje nt. działań zawartych w RIS Mazovia
www.msodi.mazovia.pl	Informacje o projekcie „Mazowiecka Sieć Ośrodków Doradczo – Informacyjnych w zakresie innowacji", którego celem strategicznym projektu jest podniesienie wiedzy i świadomości na temat znaczenia innowacji dla rozwoju gospodarczego województwa mazowieckiego
http://www.lista500.polityka.pl/	Mazowieckie przedsiębiorstwa wśród największych przedsiębiorstw Polski
www.mrr.gov.pl	Informacje o wsparciu działalności B+R i innowacji
www.mnisw.gov.pl	Dane o firmach, które uzyskały wsparcie na B+R
www.parp.gov.pl	Dane o firmach, który uzyskały dotacje na innowacje; Raporty PARP zawierające informacje o liczbie aktywnych dużych przedsiębiorstw
www.ncbir.gov.pl	Dane o firmach uczestniczących w projektach B+R
www.7PR.gov.pl	Zaangażowanie firm w projekty z 7 Programu Ramowego
http://www.izbainwestorow.pl/page.php?25	Dane o inwestorach zagranicznych w województwie mazowieckim
www.paiiz.gov.pl	Informacje o polityce wsparcia innowacyjności inwestorów zagranicznych i centrach B+R inwestorów zagranicznych
www.kig.pl	Krajowa Izba Gospodarcza, dane o dużych przedsiębiorstwach, reprezentacja organizacji członkowskich
www.arp.com.pl	Agencja Rozwoju Przemysłu – informacje o polityce restrukturyzacji i wsparcia innowacyjności dużych przedsiębiorstw przemysłowych
Strony www branżowych izb gospodarczych	Informacje o dużych przedsiębiorstwach mazowieckich będących ich członkami
Strony www przedsiębiorstw i instytutów naukowych/uczelni	Przegląd pod kątem informacji o współpracy nauka- duże firmy, zebranie danych źródłowych o przedsiębiorstwach

4. Narzędzia badawcze

Kwestionariusz wywiadu CATI dla przedstawicieli dużych przedsiębiorstw

Dzień dobry, nazywam się …… ..i jestem ankieterem, który na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie przeprowadza badanie pt. „Analiza wpływu potencjału dużych firm na innowacyjność Mazowsza". Badanie ma na celu zdobycie wiedzy nt. potencjału dużych firm prowadzących działalność w województwie mazowieckim, w szczególności ich wpływu na poziom innowacyjności regionu..
Chciałbym zadać kilka pytań dotyczących funkcjonowania firmy …... Czy w związku z tym mogę rozmawiać z osobą, która jest odpowiedzialna za rozwój firmy i/lub działalność innowacyjną w firmie?
Informacje uzyskane w trakcie wywiadu mają charakter poufny, gwarantujący anonimowość Pana/Pani wypowiedzi.
Ankieta powinna potrwać do 25 minut.

Metryczka (do wypełnienia przez ankietera na podstawie danych zastanych lub odczytania na końcu ankiety)

Nazwa przedsiębiorstwa	.....	
Lokalizacja	a) gmina	b) powiat
	.....	.....
Klasyfikacja działalności PKD (proszę zaznaczyć dwa główne rodzaje działalności)	□□□□□	
	□□□□□	
Zatrudnienie (liczba pracowników – na koniec 2013 roku.)	.....	
Zatrudnienie w województwie mazowieckim na koniec 2013 r.		
Przychody ze sprzedaży - na koniec 2013 r.	.....	
Forma prawna przedsiębiorstwa	Działalność osoby fizycznej	□
	Spółka cywilna	□
	Spółka osobowa (jawna, komandytowa, partnerska)	□
	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	□
	Spółka akcyjna	□
	Inna forma, jaka?	□
Rok powstania	.....	

Sekcja I Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstwa

1. Czy przedsiębiorstwo wchodzi w skład tzw. grupy kapitałowej?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
2. Czy przedsiębiorstwo posiada udział kapitału państwowego/komunalnego ?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
3. Czy przedsiębiorstwo posiada udział kapitału zagranicznego?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
4. Czy udział kapitału zagranicznego jest większościowy?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
5. Jeśli przedsiębiorstwo należy do korporacji międzynarodowej to proszę określić jaki udział w korporacyjnych nakładach na B+R posiadają prace prowadzone w Polsce w %?	%	Nie dotyczy
6. Czy przedsiębiorstwo posiada centrum B+R/ dział B+R w Polsce?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
7. Czy przedsiębiorstwo przewiduje utworzenie centrum B+R/działu B+R w Polsce w najbliższych 3 latach?		
1) Tak	□	
2) Nie	□	
3) Trudno powiedzieć	□	

8. Proszę dokonać oceny pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa względem bezpośrednich konkurentów w odniesieniu do: (proponowana skala ocen: 5-bardzo silna, 4-silna, 3-przeciętna, 2-słaba, 1-bardzo słaba – należy zakreślić właściwe np. (4)					
jakości obsługi klientów	5	4	3	2	1
ceny produktu	5	4	3	2	1
zaawansowania technologicznego produktu/usług	5	4	3	2	1
oddziaływania przez przedsiębiorstwo na środowisko naturalne (dbałość o środowisko naturalne)	5	4	3	2	1
jakości pracowników (posiadane wykształcenie, doświadczenie zawodowe itp.)	5	4	3	2	1
posiadanych zasobów finansowych i możliwości dostępu do finansowania zewnętrznego	5	4	3	2	1
organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem	5	4	3	2	1
konkurencyjności międzynarodowej	5	4	3	2	1
potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego	5	4	3	2	1

9. Proszę zaznaczyć jaka zmiana zaistniała w następujących obszarach działalności przedsiębiorstwa w ostatnich 3 latach?						
Pozycja	Znaczący spadek	Spadek	Bez zmian	Wzrost	Znaczący wzrost	Nie dotyczy
Udział w rynku regionalnym	□	□	□	□	□	□
Udział w rynku krajowym	□	□	□	□	□	□
Udział w rynku UE	□	□	□	□	□	□
Udział w rynku zagranicznym poza UE	□	□	□	□	□	□
Jakość produktów	□	□	□	□	□	□
Poziom technologiczny produktów	□	□	□	□	□	□
Rentowność firmy	□	□	□	□	□	□
Koszty działalności gospodarczej (ogólnozakładowe)	□	□	□	□	□	□
Przychody ze sprzedaży nowych i zmodernizowanych produktów	□	□	□	□	□	□
Popyt na produkty	□	□	□	□	□	□
Nakłady na działalność B+R	□	□	□	□	□	□
Zatrudnienie	□	□	□	□	□	□

10. Jak ocenia Pan/i perspektywy rozwojowe przedsiębiorstwa na najbliższe 3 lata biorąc pod uwagę następujące wskaźniki. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.			
	Spodziewamy się wzrostu	Spodziewamy się braku istotnych zmian	Spodziewamy się spadku
Przychody ogółem	□	□	□
Zysk	□	□	□
Zatrudnienie ogółem	□	□	□
Zatrudnienie w województwie mazowieckim	□	□	□
Nakłady na B+R ogółem	□	□	□
Nakłady na B+R w woj. mazowieckim	□	□	□
Liczba zatrudnionych w B+R w woj. mazowieckim	□	□	□
Przychody ze sprzedaży technologii/produktów/usług o charakterze innowacyjnym	□	□	□
Przychody z eksportu	□	□	□
Nakłady inwestycyjne ogółem	□	□	□
Nakłady inwestycyjne w woj. mazowieckim	□	□	□

11. Czy w ostatnich 3 latach przedsiębiorstwo wprowadziło:		
	TAK	**NIE**
1) Produkty/usługi nowe	□	□
Jeśli TAK:		
a) w skali świata	□	□
b) w skali rynku/ branży w kraju	□	□
c) nowe w skali przedsiębiorstwa	□	□
2) Ulepszone produkty lub usługi	□	□
3) Nowe procesy produkcji/dostarczania usług	□	□
Jeśli TAK:		
a) w skali świata	□	□
b) w skali rynku/branży w kraju	□	□
c) w skali przedsiębiorstwa	□	□
4) Ulepszone procesy produkcji/ dostarczania usług	□	□
5) Istotne zmiany organizacyjne np. nowe sposoby zarządzania dostawami i/lub nowe metody podziału zadań wśród pracowników i/lub nowe metody organizacyjne w zakresie relacji z otoczeniem (np. zlecanie na zewnątrz obsługi księgowej, kadrowej, informatycznej lub innej)	□	□
6) Istotne zmiany w strategii marketingowej firmy *np. poprzez zmiany w wyglądzie wyrobu, jego opakowaniu, sposobach promocji, dystrybucji, sposobach kształtowania cen.*	□	□

12. Czy w ostatnich latach zaobserwowano korzyści zewnętrzne (dla otoczenia społeczno-gospodarczego) z obecności przedsiębiorstwa w regionie. Proszę zaznaczyć 3 najbardziej widoczne.	
Pojawienie się przedsiębiorstw naśladowców w regionie	□
Wzrost dochodów publicznych z podatków z przedsiębiorstwa	□
Implementacja technologii wytworzonych w przedsiębiorstwie w innych przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w regionie,	□
Rozwój infrastruktury transportowej w regionie	□
Wzrost produktywności i innowacyjności dostawców i odbiorców przedsiębiorstwa,	□
Spadek bezrobocia w gminach lokalizacji przedsiębiorstwa	□
Inne jakie……	□
Nie zaobserwowano żadnych korzyści zewnętrznych	□

13. Jakie działania powinny być podjęte dla uzyskania silniejszego pozytywnego wpływu z obecności przedsiębiorstwa w regionie/subregionie? Proszę wskazać 3 najważniejsze.	
Lepsza komunikacja z władzami lokalnymi/regionalnym	□
Poprawa współpracy z przedsiębiorstwami poprzez organizacje gospodarcze	□

Poprawa kwalifikacji potencjalnych pracowników z regionu	□
Poprawa infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej	□
Silniejsze wsparcie działalności B+R i innowacyjnej przedsiębiorstwa, większa dostępność dotacji na szczeblu regionalnym i centralnym	□
Promocja współpracy w B+R i innowacjach z uczelniami i innymi instytucjami sfery B+R przez władze regionalne i centralne	□
Lepsza działalność instytucji proinnowacyjnych w regionie	□
Inne jakie?……	□

14. Proszę zaznaczyć relatywne znaczenie rynków w ujęciu poszczególnych kategorii w skali 1 – najważniejszy rynek, 2 – drugi co do ważności rynek, 3 trzeci co do ważności rynek, 4 – czwarty co do ważności rynek, 5 – najmniej ważny rynek. Jeśli dana kategoria Państwa nie dotyczy proszę wpisać „0"

Pozycja	**a) Subregion lokalizacji firmy w mazowieckim**	**b) Region Mazowiecki**	**c) Kraj**	**d) Rynek Unii Europejskiej**	**e) Rynek zagraniczny poza UE**
1) Sprzedaż					
2) Zakup materiałów i surowców					
3) Zakup nowych technologii (maszyny, licencje, know-how)					
4) Zatrudnienie					
5) Inwestycje					

15. Jeśli Państwa przedsiębiorstwo współpracuje z innymi przedsiębiorstwami to proszę zaznaczyć czego dotyczy ta współpraca.

Wyszczególnienie	Mikro, Małe i średnie firmy		Duże firmy		Nie współpracuje
	Swojej branży	Spoza branży	Swojej branży	Spoza branży	
1) Badania i Rozwój (technika i technologia)	□	□	□	□	□
2) Badanie rynków	□	□	□	□	□
3) Udział w targach	□	□	□	□	□
4) Usługi serwisowe dla klientów	□	□	□	□	□
5) Szkolenia pracowników	□	□	□	□	□
6) Zaopatrzenie w materiały i surowce	□	□	□	□	□
7) Dystrybucja i sprzedaż	□	□	□	□	□
8) Jakość produktów (standardy i certyfikaty)	□	□	□	□	□
9) Udzielanie gwarancji kredytowych	□	□	□	□	□
10) Realizacja zamówień publicznych	□	□	□	□	□

11) Reklama	□	□	□	□	□
12) Inne.....	□	□	□	□	□

16. Proszę określić 3 najważniejsze czynniki wzrostu produktywności dla firmy.	
Wzrost nasycenia kapitałem trwałym i finansowym	□
Wzrost liczby pracowników	□
Wzrost kwalifikacji pracowników i lepsza ich dostępność	□
Lepsze zdolności menadżerskie	□
Zwiększone nakłady na działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna, transfer technologii	□
Pojawienie się lub silniejsza współpraca z uczelniami	□
Lepsza współpraca z dostawcami i odbiorcami	□
Silniejsza współpraca z konkurentami i ich bliskość	□
Niższe niż u konkurencji koszty pracy, energii, ogólnozakładowe	□
Inne jakie?.....	□

17. Jakie czynniki są ważne dla rozwoju Państwa firmy. Proszę wymienić 3 najważniejsze czynniki	
Popyt, odbiorcy	□
Infrastruktura transportowa, telekomunikacyjna	□
Kwalifikacje pracowników	□
Aktywność właściciela / zarządu	□
Innowacyjność, transfer technologii, badania i rozwój	□
Inwestycje	□
Współpraca z konkurentami	□
Współpraca z dostawcami I odbiorcami	□
Współpraca z uczelniami	□
Sprzyjająca polityka i regulacje prawne	□
Działalność eksportowa	□
Stabilny poziom inflacji	□
Niski kurs walutowy PLN	□
Inne: jakie?.....	□
Brak barier	□

18. Jakie są bariery rozwoju Państwa firmy. Proszę wymienić 3 najważniejsze bariery.	
Malejący popyt	□
Słabość technologiczna / przestarzałość oferty przedsiębiorstwa	□
Zbyt wysokie podatki centralne i lokalne	□
Konkurencja taniego importu	□
Wysoka konkurencja w branży w kraju	□
Niesprzyjające regulacje prawne	□
Niedostatek środków na działalność badawczo-rozwojową I innowacyjną	□
Pojawienie się substytutów dla oferty firmy	□
Brak odpowiednich partnerów biznesowych w województwie mazowieckim	□
Wysokie koszty działania (pracy, nieruchomości) w woj. mazowieckim	□
Trudny dostęp do wykwalifikowanych pracowników w woj. mazowieckim	□

Inne: jakie?.....	□

Sekcja II Potencjał innowacyjny

19. Proszę określić udział poszczególnych typów technologii w ogóle stosowanych przez przedsiębiorstwo	
	Udział w %
Technologie własne opracowane w Polsce	
Technologie własne opracowane poza Polską (w ramach grupy kapitałowej)	
Technologie zewnętrzne opracowane za granicą	
Technologie zewnętrzne opracowane w Polsce	
Technologie opracowane wspólnie z partnerami międzynarodowymi	
Technologie opracowane wspólnie z partnerami z woj. mazowieckiego	
Technologie opracowane w ciągu ostatnich 3 lat	

20. Jaka była orientacyjna wysokość nakładów na badania i rozwój oraz innowacje poniesione przez przedsiębiorstwo (na terenie województwa mazowieckiego) w okresie 2011-2013. Proszę zaznaczyć właściwą opcję.	
Poniżej 1 mln zł	□
1 mln zł- 10 mln zł	□
10,1 mln zł – 50 mln zł	□
Powyżej 50 mln zł	□
Nie poniesiono nakładów na B+R i innowacje	□

21. **Jaka była zmiana nakładów na B+R i innowacje prowadzonych w przedsiębiorstwie w okresie 2011-2013 w porównaniu z okresem 2007-2009 (Proszę zaznaczyć właściwe)**	
	2007-2009
Wzrost o ponad 100%	□
Wzrost o 50-100%	□
Wzrost o 20-49%	□
Wzrost o 10-19%	□
Wzrost o 1-9%	□
Brak zmiany	□
Spadek o około 10%	□
Spadek o 11-30%	□
Spadek o 31-50%	□
Spadek o ponad 50%	□
Nie poniesiono nakładów na B+R i innowacje	□

Jeśli w pytaniu 20 i 21 respondent zaznaczył „Nie poniesiono nakładów na B+R i innowacje" proszę przejść do pytania 36

22. Proszę określić z jakich źródeł informacji dla innowacji Państwo korzystają. Proszę wskazać 3 najważniejsze źródła informacji.	
Klienci i odbiorcy	□
Dostawcy	□
Konkurenci w Państwa sektorze	□
Państwowe i inne publiczne instytuty badawcze	□
Uniwersytety i inne instytucje szkolnictwa wyższego	□
Zewnętrzne laboratoria komercyjne / firmy prowadzące	□

prace badawczo-rozwojowe(BiR)	
Źródła wewnętrzne (know-how, dział BiR w Państwa firmie)	□
Targi handlowe, konferencje i wystawy	□
Pisma naukowe lub inne publikacje handlowe, bądź techniczne (w tym także opisy patentowe)	□
Wyspecjalizowane portale internetowe	□
Inne (proszę sprecyzować)……	□

23. Jaki charakter miały prace B+R prowadzone w przedsiębiorstwie w ostatnich 3 latach. Proszę określić strukturę:	
	Udział (%)
1) badania podstawowe *Prace teoretyczne i eksperymantalne, podejmowane w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy*	
2) badania stosowane *Prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowanie praktyczne*	
3) prace rozwojowe w szczególności: projektowanie produktu , budowa prototypu, testowanie produktu	
	100%

24. Jaki jest średni horyzont czasowy projektów B+R i innowacyjnych realizowanych w przedsiębiorstwie w miesiącach?	
25. Jaki jest udział projektów o charakterze ewolucyjnym (ulepszania istniejących technologii, produktów, usług) w %?	
26. Jaka jest udział projektów o charakterze rewolucyjnym (opracowywania nowych technologii, produktów, usług) w %?	

27. Jakie czynniki warunkują podejmowanie prac B+R i innowacyjnych przez przedsiębiorstwo. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.	
Obserwacja zmieniających się potrzeb nabywców/odbiorców	□
Inspiracja przez dostawców	□
Pomysły zarządu, obiecujące pomysły pracowników	□
Posiadanie wolnych środków finansowych	□
Obawa przed utratą pozycji konkurencyjnej względem konkurentów	□
Perspektywa większej dostępności środków publicznych na B+R/innowacje	□
Zlecenie z centrali przedsiębiorstwa za granicą	□
Potrzeba ulepszenia produktu/usługi	□
Konieczność spełnienia standardów międzynarodowych	□
Dostępność zewnętrznego komercyjnego finansowania (kredyty, leasing etc.)	□

Inne jakie……	□

28. Jakie są czynniki sukcesu prowadzenia prac B+R i innowacyjnych. Proszę zaznaczyć 3 najważniejsze.	
Bariery wejścia do branży	□
Genialny pomysł	□
Współpraca z zewnętrznymi partnerami biznesowymi	□
Posiadanie wsparcia ze środków publicznych	□
Umiejętność zarządzania projektami B+R i innowacyjnymi	□
Wcześniejsze zbadanie potrzeb użytkowników	□
Współpraca z jednostkami naukowymi/naukowcami	□
Posiadanie odpowiednich maszyn i aparatury	□
Szybkość wejścia na rynek z innowacją	□
Silne zaangażowanie zarządu w projekt B+R/innowacyjny	□
Posiadanie utalentowanych pracowników	□
Zamówienia publiczne na produkty/usługi innowacyjne	□
Inne jakie?.....	□

29. Jakie są bariery hamujące prowadzenie działalności B+R i innowacyjnej w przedsiębiorstwie. Proszę zaznaczyć właściwe.	
Wysoki koszt prac B+R i innowacyjnych	□
Wysokie ryzyko projektów B+R	□
Niedostatek personelu o odpowiednich kwalifikacjach	□
Braki w ujęciu aparatury i maszyn do prowadzenia prac B+R	□
Brak poparcia kierownictwa dla podejmowania prac B+R i innowacji	□
Prowadzenie prac B+R w oddziałach przedsiębiorstwa poza granicami Polski	□
Zbyt niskie wsparcie działalności innowacyjnej z funduszy publicznych w Polsce	□
Słabość ochrony praw własności intelektualnej	□
Brak odpowiednich partnerów	□
Brak umiejętności i doświadczenia w prowadzeniu projektów B+R i innowacyjnych	□
Inne jakie……	□
brak barier	□

30. Ile osób było zatrudnionych i współpracujących w działalności B+R, niezależnie od czasu zaangażowania, w 2013 roku?	

Jeśli w pytaniu 30 zostanie wpisane „0", proszę przejść do pytania 32.

31. Ile było osób pracujących i współpracujących w B+R w przedsiębiorstwie w 2013 roku według poniższych kategorii:	
	Liczba osób
Osoby z tytułem naukowym (dr , dr hab. i prof)	
Osoby z tytułem mgr/mgr inż./ licencjata/inżyniera	
Studenci	
Technicy i wykształcenie policealne	
Pozostałe wykształcenie – zawodowe, ogólnokształcące	
Kobiety	
Cudzoziemcy	

32. W jakiej formie przedsiębiorstwo prowadziło prace B+R. Proszę zaznaczyć wszystkie adekwatne opcje.	
Centrum B+R powiązane własnościowo (wyodrębniony podmiot)	□
Własna komórka B+R – rozwój własny, w oparciu o personel firmy	□
Kooperacja partnerska: współpraca z innymi przedsiębiorstwami: dostawcami, odbiorcami, konkurentami	□
Kooperacja partnerska: współpraca z uczelniami/instytutami naukowymi	□
Zlecanie prac B+R naukowcom, uczelniom, firmom konsultingowym (outsourcing)	□
Uczestnictwo w konsorcjach /sieciach B+R z przedsiębiorstwami i centrami naukowymi	□
Współpraca z centrami/parkami technologicznymi	□
Inne, jakie?.....	□

33. Komercjalizacja	
1) Jaki odsetek projektów B+R realizowanych w ostatnich trzech latach zakończył się wdrożeniem nowych produktów/usług (%)	
2) **Jakie były przyczyny problemów z komercjalizacją wyników prac B+R. Proszę zaznaczyć właściwą opcję:**	
Zbyt duże wymagania kapitałowe	□
Nie uzyskanie dofinansowania/kredytu	□
Brak zainteresowania potencjalnych podmiotów, które mogłyby skomercjalizować technologię/produkt	□
Niewłaściwe oszacowanie popytu/brak badań marketingowych na początku prac B+R	□
Szybsze wdrożenie technologii/produktu przez konkurentów	□
Inne, jakie?.....	□
Nie wystąpiły problemy	□

Patenty	Liczba
34. Ile patentów uzyskało przedsiębiorstwo w Polsce latach 2011-2013	

Jeśli w pytaniu 34 zostanie wpisane „0", proszę przejść do pytania 37.

35. Ile z tych patentów została opracowana wspólnie z innymi przedsiębiorstwami, osobami fizycznymi i/lub instytucjami naukowymi z woj. mazowieckiego?	

PYTANIE TYLKO DO RESPONDENTÓW KTÓRZY W PYTANIU 20 i 21 ODPOWIEDZIELI: Nie poniesiono nakładów na B+R i innowacje

36. Dlaczego przedsiębiorstwo nie prowadziło działalności w zakresie prac B+R i innowacji?	
Brak środków na finansowanie tego typu działalności	□
Brak partnerów do współpracy	□
Brak odpowiednio wykwalifikowanego personelu	□
Brak odpowiedniego zaplecza technicznego	□
Nie jest to zgodne ze strategią przedsiębiorstwa	□
Brak potrzeby prowadzenia tego typu działalności	□
1) Inne.	□
Jakie? ……	

Następnie proszę przejść do pytań 47-50 w sekcji III i pytania 52 w sekcji IV, a następnie zakończyć ankietę.

Sekcja III Współpraca w procesie B+R i innowacyjnym

37. Proszę określić z jakimi przedsiębiorstwami współpracują Państwo w procesie badawczo-rozwojowym i innowacyjnym.

Wyszczególnienie	Z regionu		Z kraju (poza regionem)		Z zagranicy	
	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE
dostawcy	□	□	□	□	□	□
odbiorcy	□	□	□	□	□	□
Konkurenci (MŚP)	□	□	□	□	□	□
Konkurenci (duże przedsiębiorstwa)	□	□	□	□	□	□
Przedsiębiorstwa z innej branży	□	□	□	□	□	□
Przedsiębiorstwa z grupy kapitałowej	□	□	□	□	□	□

Jeśli w pytaniu 37 zaznaczono tylko „NIE" proszę przejść do pytania 39

38. Proszę zaznaczyć czy i jakie najważniejsze korzyści osiągnęło przedsiębiorstwo w wyniku współpracy z innymi firmami	
Lepszy dostęp do informacji o rynku, technologii	□
Uzyskanie dofinansowania na prace B+R	□
Zmniejszenie ryzyka prac B+R	□
Szybszy rozwój firmy	□
Nowe kontakty biznesowe	□
Tańszy kredyt	□
Dostęp do wyspecjalizowanych pracowników	□
Obniżenie ogólnych kosztów działalności	□
Komercjalizacja wyników B+R	□
Inne:	□
Brak korzyści	□

39. Proszę zaznaczyć jakie Państwa zdaniem są główne przeszkody dla szerszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami w procesie badawczo-rozwojowym i innowacyjnym . Proszę zaznaczyć właściwe opcje.	
brak własnych pieniędzy na finansowanie takiej współpracy	□
słaby dostęp do środków publicznych (finansowych)	□
brak odpowiedniego partnera (innego przedsiębiorstwa)	□
dominacja filozofii konkurencji (walki)w relacjach między przedsiębiorstwami	□
obawa o utratę „know-how" i wykwalifikowanej kadry	□
brak informacji z kim można by współpracować	□
niedostosowanie celów	□
obawa o utratę niezależności/ autonomii	□
inne	□
Jakie?……..	
brak przeszkód	□

40. **Proszę zaznaczyć z jakimi instytucjami z sektora badawczo-rozwojowego (B+R) przedsiębiorstwo współpracuje. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.**			
	Z regionu	Z kraju (spoza regionu)	Z zagranicy
Jednostki badawczo-rozwojowe / ośrodki badawczo-rozwojowe	□	□	□
Uczelnie o charakterze technicznym	□	□	□
Uniwersytety	□	□	□
Centra innowacji i transferu technologii, inkubatory, parki technologiczne itp.	□	□	□
prywatne firmy doradztwa inżynierskiego, inne firmy konsultingowe	□	□	□
indywidualni naukowcy	□	□	□
inne	□	□	□
Jakie?			

Nie współpracujemy	□	□	□

Jeśli w pytaniu 37 i 40 przedsiębiorstwo zaznaczyło, że nie współpracuje ze sferą B+R i przedsiębiorstwami przejdź do pytania 44

41. Proszę zaznaczyć jakie główne formy przyjmuje współpraca przedsiębiorstwa z innymi podmiotami w procesie innowacyjnym?		
	a) Z przedsiębiorstwami	b) Z jednostkami naukowymi
Wspólne prace badawczo-rozwojowe	□	□
Wspólny rozwój nowego produktu/usługi	□	□
Wspólne ulepszanie istniejących produktów/usług	□	□
Spotkania/wymiana doświadczeń	□	□
Wspólne aplikowanie i realizacja projektów współfinansowanych ze środków publicznych	□	□
Współpraca w procesie komercjalizacji technologii	□	□
Uczestnictwo w trwałych sieciach B+R i/lub innowacyjnych jak platformy technologiczne, klastry	□	□
Wspólne laboratorium i korzystanie z maszyn i przyrządów badawczych	□	□
Wspólne uzyskiwanie standardów jakościowych/ certyfikacja	□	□
Kształcenie pracowników	□	□
Zlecanie prac badawczo-rozwojowych	□	□
Inne,	□	□
Jakie?.....		
Trudno określić	□	□

Jeśli w pytaniu 41, w kolumnie B (jednostki naukowe), zaznaczono formy współpracy, proszę przejść do pytania 42. Jeśli w pytaniu 41, w kolumnie B (jednostki naukowe), nie zaznaczono form współpracy proszę przejść do pytania 44.

42. **Jakie korzyści osiągnęło przedsiębiorstwo w wyniku współpracy jednostkami naukowymi. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.**	
Dostęp do wiedzy niezbędnej dla wprowadzania nowych produktów i usług	□
Dostęp do informacji o technologii i trendach światowych w ich zakresie	□
Dostęp do infrastruktury/maszyn/aparatury badawczej	□
Szybszy rozwój firmy	□
Szybsza i bardziej efektywna praca nad projektami	□
Szybszy i bardziej zyskowny proces innowacyjny	□
Uzyskanie wsparcia publicznego na B+R	□
Inne	□
Jakie?	

43. Proszę określić główne przeszkody we współpracy z jednostkami naukowymi:	
trudno powiedzieć	□

problem z finansowaniem takiej współpracy	□
słabość merytoryczna partnerów	□
tańszy „import" gotowych rozwiązań z zagranicy	□
niechęć sektora B+R do współpracy	□
nadmierne zbiurokratyzowanie sektora B+R, powolność działania	□
brak przeszkód	□
inne, jakie?	□

44. Jeśli przedsiębiorstwo współpracowało przy pracach B+R lub innowacyjnych z infrastrukturą proinnowacyjną (centra transferu technologii, innowacji, parki technologiczne) to proszę zaznaczyć jaka była rola i znaczenie tej instytucji. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.	
Nie współpracowaliśmy z centrami/parkami technologicznymi	□
Instytucja proinnowacyjna była bezpośrednim partnerem w projekcie B+R	□
Instytucja pośredniczyła w nawiązaniu kontaktu z partnerami biznesowymi dla prac B+R z kraju i regionu	□
Instytucja pośredniczyła w nawiązaniu kontaktu z partnerami biznesowymi dla prac B+R z zagranicy	□
Instytucja pośredniczyła w nawiązaniu kontaktu z jednostkami naukowymi z kraju i regionu	□
Instytucja pośredniczyła w nawiązaniu kontaktu z jednostkami naukowymi / naukowcami z zagranicy	□
Instytucja zapewniała wsparcie merytoryczne przy aplikowaniu o wsparcie publiczne dla prac B+R	□
Instytucja pomogła w uzyskaniu patentu/ochronie własności intelektualnej	□
Instytucja pośredniczyła w nawiązaniu kontaktu z dostawcami technologii/maszyn/przyrządów koniecznych w pracach B+R	□
Instytucja zapewniła laboratorium dla prowadzenia prac B+R	□
Inne jakie?.....	□

45. Jeśli przedsiębiorstwo współpracowało w pracach B+R / procesie innowacyjnym z partnerami zagranicznymi to jaka była ich rola i znaczenie? Proszę zaznaczyć właściwe opcje.	
Nie współpracowaliśmy z partnerami zagranicznymi w B+R/procesie innowacyjnym	□
Partner zagraniczny był inspiratorem współpracy z przedsiębiorstwem	□
Wspólnie aplikowaliśmy o międzynarodowe środki publiczne na badania	□
Realizowaliśmy zlecenia badawcze na rzecz podmiotu zagranicznego	□
Zlecaliśmy prace badawcze podmiotowi zagranicznemu	□
Współpraca w procesie B+R zachodziła wewnątrz grupy kapitałowej	□
Partner zagraniczny dysponował odpowiednim sprzętem i laboratorium	□
Partner zagraniczny odpowiadał za komercjalizację technologii za granicą	□
Wspólnie opracowaliśmy produkt nowy w skali świata	□
1) Inne, jakie?.....	□

Jeśli w pyt. 45 zostanie oznaczona odpowiedź 1 „Nie współpracowaliśmy z partnerami zagranicznymi w B+R/procesie innowacyjnym", proszę przejść do pytania 47

46. **Jak przedsiębiorstwo ocenia znaczenie współpracy międzynarodowej dla efektywności procesu B+R/ innowacyjnego w kontekście opracowania innowacyjnych technologii, produktów i ich komercjalizacji? Proszę zaznaczyć właściwe opcje.**	
Bardzo duże	□

Duże	□
Przeciętne	□
Małe	□
Żadne	□

47. Czy przedsiębiorstwo należy do klastra branżowego (forma współpracy firm z branży i instytucji powiązanych głównie z danego terytorium) w woj. mazowieckim	
1) Tak	□
2) Nie	□

Jeśli w pytaniu 47 zaznaczono NIE, proszę przejść do pytania 48.
Jeśli w pytaniu 47 zaznaczono TAK, proszę przejść do pytania 49.

48. Czy przedsiębiorstwo planuje uczestnictwo w klastrze branżowym istniejącym lub gdyby taki powstał w najbliższych latach.	
Tak	□
Nie	□
Trudno powiedzieć	□

49. Jeśli przedsiębiorstwo należy do klastra to jak ocenia jego przydatność dla procesów innowacyjnych w firmie?	
Bardzo duże znaczenie	□
Duże znaczenie	□
Przeciętne znaczenie	□
Małe znaczenie	□
Brak wpływu	□

50. Czy zauważyli Państwo pojawianie się w województwie mazowieckim inwestycji Państwa partnerów z rynków zagranicznych	
Tak, wielu	□
Tak, w umiarkowanym stopniu	□
W niewielkim stopniu	□
Nie	□

Sekcja IV Wsparcie działalności B+R i innowacyjnej

51. Jakie były źródła finansowania działalności B+R w przedsiębiorstwie w latach 2011-2013. Proszę zaznaczyć odpowiednie:	
Środki własne	□
Kredyty i pożyczki	□
Dotacje z RPO Województwa Mazowieckiego	□
Dotacje z PO Innowacyjna Gospodarka	□
Dotacje z PO Kapitał Ludzki	□
Granty Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	□
Granty Narodowego Centrum Nauki	□
Dotacje z Komisji Europejskiej (VII Programu Ramowego)	□
Leasing	□
Kapitał właścicielski (aniołowie biznesu, venture capital)	□

Wsparcie samorządów lokalnych	□
Inne, jakie?	□

52. Jeśli przedsiębiorstwo aplikowało o wsparcie na B+R i innowacje w Polsce to jakie są wady takiego aplikowania. Proszę zaznaczyć właściwe opcje	
Zbyt skomplikowane procedury	□
Zbyt mała wysokość możliwego do uzyskania wsparcia	□
Zbyt wysokie wymagania odnośnie zatrudnienia pracowników	□
Niewiele dotacji dostępnych dla dużych przedsiębiorstw	□
Brak odpowiednich partnerów	□
Brak informacji o możliwym wsparciu	□
Inne	□
Jakie?.....	
Nie dotyczy, nie aplikowaliśmy	□

53. Czy prowadzą Państwo prace B+R oraz innowacyjne poza Polską?	
Tak	□
Nie	□

Jeśli w pytaniu. 53 zaznaczono odpowiedź TAK, proszę przejść do pytania 54
Jeśli w pytaniu 53 zaznaczono odpowiedź NIE, proszę przejść do pytania 55.

54. Jak oceniają Państwo dostępność wsparcia na B+R i innowacje w poszczególnych krajach w porównaniu z Polską?				
	Lepsza	Zbliżona	Mniejsza	Trudno powiedzieć
Niemcy	□	□	□	□
Francja	□	□	□	□
Wielka Brytania	□	□	□	□
Pozostałe kraje UE	□	□	□	□
Pozostałe kraje europejskie poza UE				
Stany Zjednoczone	□	□	□	□
Kanada				
Rosja	□	□	□	□
Chiny	□	□	□	□
Korea Południowa	□	□	□	□
Japonia	□	□	□	□
Australia	□	□	□	□

55. Proszę określić preferencje przedsiębiorstwa odnośnie poszczególnych instrumentów wsparcia prac B+R oraz wpływ na generowanie przez przedsiębiorstwo dodatkowych środków własnych na B+R. Proszę wskazać 3 najważniejsze.		
Instrument wsparcia B+R	a)Ocena przydatności dla prac B+R i innowacyjnych	b)Ocena intensywności generowania dodatkowych

	prowadzonych w przedsiębiorstwie	prywatnych nakładów B+R i na innowacje
Dotacje z funduszy strukturalnych UE	□	□
Dotacje z Programów Ramowych UE	□	□
Dotacje z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	□	□
Niskooprocentowane pożyczki	□	□
Gwarancje kredytowe	□	□
Infrastruktura proinnowacyjna (centra innowacji, parki technologiczne, inkubatory technologiczne)	□	□
Ochrona własności intelektualnej	□	□
Fundusze wysokiego ryzyka, aniołowie biznesu	□	□
Inicjatywy podejmowane w ramach Regionalnych Strategii Innowacyjnych	□	□
Inne jakie?.....	□	□

Uwagi ankietera
……

Kwestionariusz wywiadu CATI dla przedstawicieli MŚP (grupa kontrolna)

Nazwa przedsiębiorstwa	.....	
Lokalizacja	a) gmina	b) powiat
	.....	.....
Klasyfikacja działalności (PKD – 6 cyfr)		
Zatrudnienie (liczba pracowników – na koniec 2013 roku.)	0-9 pracowników	
	10-49 pracowników	
	50-249 pracowników	
	250 i więcej pracowników	
Przychody ze sprzedaży - na koniec 2013 r.	Do 2 mln zł	
	2,1-10 mln zł	
	10, 1 mln zł – 50 mln zł	
	51-200 mln zł	
	Powyżej 200 mln zł	
Forma prawna przedsiębiorstwa	Działalność osoby fizycznej	
	Spółka cywilna	
	Spółka osobowa (jawna, komandytowa, partnerska)	
	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	
	Spółka akcyjna	
	Inna forma, jaka?	
Rok powstania	.....	

Sekcja I Konkurencyjność i innowacyjność

1. Proszę dokonać oceny pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa względem bezpośrednich konkurentów w odniesieniu do: (proponowana skala ocen: 5-bardzo silna, 4-silna, 3-przeciętna, 2-słaba, 1-bardzo słaba – należy zakreślić właściwe np. 4					
1) jakości obsługi klientów	5	4	3	2	1
2) ceny produktu	5	4	3	2	1
3) zaawansowania technologicznego produktu/usług	5	4	3	2	1
4) oddziaływania przez przedsiębiorstwo na środowisko naturalne (dbałość o środowisko naturalne)	5	4	3	2	1

5) jakości pracowników (posiadane wykształcenie, doświadczenie zawodowe itp.)	5	4	3	2	1
6) posiadanych zasobów finansowych i możliwości dostępu do finansowania zewnętrznego	5	4	3	2	1
7) organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem	5	4	3	2	1
8) konkurencyjności międzynarodowej	5	4	3	2	1
9) potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego	5	4	3	2	1

2. Proszę zaznaczyć jaka zmiana zaistniała w następujących obszarach działalności przedsiębiorstwa w ostatnich 3 latach?

Pozycja	Znaczący spadek	Spadek	Bez zmian	Wzrost	Znaczący wzrost	Nie dotyczy
1) Udział w rynku regionalnym	□	□	□	□	□	□
2) Udział w rynku krajowym	□	□	□	□	□	□
3) Udział w rynku UE	□	□	□	□	□	□
4) Udział w rynku zagranicznym poza UE	□	□	□	□	□	□
5) Jakość produktów	□	□	□	□	□	□
6) Poziom technologiczny produktów	□	□	□	□	□	□
7) Rentowność firmy	□	□	□	□	□	□
8) Koszty działalności gospodarczej (ogólnozakładowe)	□	□	□	□	□	□
9) Przychody ze sprzedaży nowych i zmodernizowanych produktów	□	□	□	□	□	□
10) Popyt na produkty	□	□	□	□	□	□
11) Nakłady na działalność B+R	□	□	□	□	□	□
12) Zatrudnienie	□	□	□	□	□	□

3. Jak ocenia Pan/i perspektywy rozwojowe przedsiębiorstwa na najbliższe 3 lata biorąc pod uwagę następujące wskaźniki. Proszę zaznaczyć właściwe opcje.

	Spodziewamy się wzrostu	Spodziewamy się braku istotnych zmian	Spodziewamy się spadku
1) Przychody ogółem	□	□	□
2) Zysk	□	□	□
3) Zatrudnienie ogółem	□	□	□
4) Nakłady na B+R ogółem	□	□	□
5) Przychody ze sprzedaży technologii/produktów/usług o charakterze	□	□	□

innowacyjnym			
6) Przychody z eksportu	□	□	□
7) Nakłady na inwestycje ogółem	□	□	□

4. Czy w ostatnich 3 latach przedsiębiorstwo wprowadziło:		
	TAK	**NIE**
1) Produkty/usługi nowe	□	□
Jeśli TAK:		
a) w skali świata	□	□
b) w skali rynku/ branży w kraju	□	□
c) nowe w skali przedsiębiorstwa	□	□
2) Ulepszone produkty lub usługi	□	□
3) Nowe procesy produkcji/dostarczania usług	□	□
Jeśli TAK:		
a) w skali świata	□	□
b) w skali rynku/branży w kraju	□	□
c) w skali przedsiębiorstwa	□	□
4) Ulepszone procesy produkcji/ dostarczania usług	□	□
5) Istotne zmiany organizacyjne np. nowe sposoby zarządzania dostawami i/lub nowe metody podziału zadań wśród pracowników i/lub nowe metody organizacyjne w zakresie relacji z otoczeniem (np. zlecanie na zewnątrz obsługi księgowej, kadrowej, informatycznej lub innej)	□	□
6) Istotne zmiany w strategii marketingowej firmy *np. poprzez zmiany w wyglądzie wyrobu, jego opakowaniu, sposobach promocji, dystrybucji, sposobach kształtowania cen.*	□	□
7) Prowadziło prace badawczo-rozwojowe	□	□

Sekcja II Współpraca z dużymi przedsiębiorstwami

5. Czy przedsiębiorstwo współpracuje z dużymi przedsiębiorstwami (zatrudniającymi od 250 pracowników i/ lub o przychodach powyżej 200 mln zł lub zatrudniającymi mniej osób i o mniejszych przychodach, ale zależnymi od dużych przedsiębiorstw)? Proszę zaznaczyć właściwe opcje.		
	TAK	NIE
1) Jesteśmy dostawcą/ świadczymy usługi dla dużej firmy	□	□
Jeśli TAK, proszę zaznaczyć właściwą opcję (a-f):		
a) z naszej branży z województwa mazowieckiego	□	□
b) z naszej branży spoza woj. mazowieckiego	□	□
c) z powiązanej branży z województwa mazowieckiego	□	□
d) z powiązanej branży spoza woj. mazowieckiego	□	□
e) z naszej branży z zagranicy	□	□
f) z powiązanej branży z zagranicy	□	□
2) Kupujemy materiały i surowce od dużych przedsiębiorstw lub ich oddziałów	□	□
3) Kupujemy maszyny i urządzenia od dużych przedsiębiorstw lub ich oddziałów	□	□
4) Należymy do klastra branżowego z woj. mazowieckiego do którego należą też duże przedsiębiorstwa	□	□
5) Należymy do organizacji gospodarczych, do których należą też duże	□	□

przedsiębiorstwa		
6) Przedsiębiorstwo zostało założone przez dawnych pracowników dużego/dużych przedsiębiorstw	□	□
7) Przedsiębiorstwo powstało z wydzielenia z dużego przedsiębiorstwa	□	□
8) Nie współpracujemy z dużymi przedsiębiorstwami	□	□

Jeśli w pytaniu 5 została oznaczona odpowiedź „Jesteśmy dostawcą/ świadczymy usługi dla dużej firmy" (5.1), proszę przejść do pytania 6.
Jeśli w pytaniu 5 została oznaczona odpowiedź „Nie współpracujemy z dużymi przedsiębiorstwami" (5.8) proszę przejść do pytania 7.

6. Jeśli przedsiębiorstwo jest dostawcą/ świadczy usługi dla dużych przedsiębiorstw to jaki jest ich udział w przychodach przedsiębiorstwa?	
1) Do 10%	□
2) 11-50%	□
3) 51-70%	□
4) 71-100%	□

Zadać pytanie 7 jeśli w pytaniu 4 przynajmniej raz została oznaczona odpowiedź TAK.

7. Jeśli przedsiębiorstwo wdrożyło innowacje (nowe i udoskonalone produkty, usługi, procesy, marketing, zarządzanie) to proszę wskazać prawdziwe twierdzenia	
1) Rozpoczęliśmy proces innowacyjny by spełnić wymagania dużego odbiorcy z woj. mazowieckiego	□
2) Rozpoczęliśmy proces innowacyjny by spełnić wymagania dużego odbiorcy z Polski spoza woj. mazowieckiego	□
3) Rozpoczęliśmy proces innowacyjny by spełnić wymagania dużego odbiorcy z zagranicy	□
4) Zakupiliśmy nowoczesne maszyny, urządzenia, oprogramowanie wyprodukowane przez duże przedsiębiorstwo	□
5) Uczestniczyliśmy w projekcie badawczo-rozwojowym razem z dużym przedsiębiorstwem z woj. mazowieckiego	□
6) Uczestniczyliśmy w projekcie badawczo-rozwojowym razem z dużym przedsiębiorstwem z Polski spoza woj. mazowieckiego	□
7) Uczestniczyliśmy w projekcie badawczo-rozwojowym razem z dużym przedsiębiorstwem z zagranicy	□
8) Jesteśmy firmą technologiczną, którą chcemy sprzedać dużemu przedsiębiorstwu z woj. mazowieckiego/Polski	□
9) Jesteśmy firmą technologiczną, którą chcemy sprzedać dużemu przedsiębiorstwu z zagranicy	□
10) Sprzedaliśmy swoją technologię (w formie patentów, licencji) dużemu przedsiębiorstwu z woj. mazowieckiego	□
11) Sprzedaliśmy swoją technologię (w formie patentów, licencji) dużemu przedsiębiorstwu z kraju spoza woj. mazowieckiego	□
12) Sprzedaliśmy swoją technologię (w formie patentów, licencji) dużemu przedsiębiorstwu z zagranicy	□
13) Podglądamy sposób działania dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego i stosujemy u siebie	□
14) Wiedza uzyskana podczas pracy w dużym przedsiębiorstwie stała się przyczyną	□

założenia naszego przedsiębiorstwa	
15) Chcielibyśmy nawiązać kontakt z dużymi przedsiębiorstwami z woj mazowieckiego poprzez uczestnictwo we wspólnym klastrze branżowym	□
16) Bez zaangażowania dużych przedsiębiorstw działanie branżowych klastrów jest nieskuteczne	□
17) Duże przedsiębiorstwo w inny sposób wpłynęło na naszą innowacyjność……..	□
18) Nie wdrożyliśmy innowacji	□

Pytania 8 i 9 dotyczy tylko respondentów, którzy w pytaniu 5 oznaczyli odpowiedź „Nie współpracujemy z dużymi przedsiębiorstwami" (5.8)

8. Jeśli przedsiębiorstwo nie współpracuje z dużym przedsiębiorstwem to jakie są tego przyczyny i wady obecności dużych firm na rynku regionalnym	
1) Próbowaliśmy nawiązać kontakt, ale napotkaliśmy na brak zainteresowania ze strony dużego przedsiębiorstwa	□
2) Duże przedsiębiorstwo stawia zbyt duże wymagania jakościowe odnośnie produktów, usług, procedur np. w ujęciu posiadanych certyfikatów	□
3) Współpraca z dużym przedsiębiorstwem okazała się mało opłacalna	□
4) Mamy zbyt niski poziom technologiczny by współpracować z dużym przedsiębiorstwem	□
5) Korporacje międzynarodowe w woj. mazowieckim preferują współpracę ze swoimi partnerami z rynków zagranicznych i w ramach grupy kapitałowej	□
6) Duże przedsiębiorstwa z naszej branży powodują upadek małych podmiotów	□
7) Duże przedsiębiorstwa z naszej branży uniemożliwiają komercjalizację innowacyjnych technologii opracowanych w mniejszych podmiotach	□
8) Duże przedsiębiorstwa z naszej branży wygrywają większość przetargów publicznych	□
9) Duże przedsiębiorstwa z naszej branży tworzą wysokie bariery wejścia i spychają małe firmy do działań w niszach rynkowych	□
10) Inne, jakie?.....	□

9. Czy pomimo braku współpracy z dużymi firmami dostrzegają Państwo korzyści z ich obecności w regionie?	
1) Duże firmy powodują rozwój mniejszych firmy (dostawców, usługodawców) z województwa	□
2) Duże firmy inicjują prace badawczo-rozwojowe	□
3) Duże firmy przyczyniają się do rozwoju infrastruktury	□
4) Duże firmy zagraniczne transferują nowoczesną technologię z zagranicy	
5) Tworzą miejsca pracy	□
6) Duże firmy przyciągają kolejne inwestycje zagraniczne ze świata do województwa	□
7) Inne, jakie? ……	□
8) Brak korzyści	□

10. Czy dostrzegają Państwo wady obecności dużych firm na rynku regionalnym?	
1) Wypierają z rynku mniejsze firmy powodując ich upadek	□
2) Duże firmy z naszej branży wygrywają większość przetargów publicznych	□
3) Duże firmy uniemożliwiają komercjalizację wymyślonych technologii i produktów	□

mniejszym innowacyjnym podmiotom, by wykorzystać swoje technologie	
4) Utrudniają dostęp mniejszym firmom do wykwalifikowanych pracowników	□
5) Brak wad	
6) Inne, jakie?..... …….	□

Pytanie 11 nie dotyczy respondentów, którzy w pytaniu 5 zaznaczyli odpowiedź „Nie współpracujemy z dużymi przedsiębiorstwami" (5.8)

11. Proszę zaznaczyć czy i jakie najważniejsze korzyści osiągnęło przedsiębiorstwo w wyniku współpracy z dużymi firmami	
1) Lepszy dostęp do informacji o rynku, technologii	□
2) Uzyskanie dofinansowania na prace B+R/innowacje	□
3) Zmniejszenie ryzyka prac B+R i innowacyjnych	□
4) Szybszy rozwój firmy	□
5) Nowe kontakty biznesowe	□
6) Tańszy kredyt	□
7) Dostęp do wyspecjalizowanych pracowników	□
8) Obniżenie ogólnych kosztów działalności	□
9) Komercjalizacja wyników B+R	□
10) Inne:	□
11) Brak korzyści	□

Sekcja III Specyfika i efekty działalności innowacyjnej

Pytania 12-13 należy zadać respondentom, którzy w pytaniu 4 przynajmniej raz zaznaczyli TAK.

12. W jakiej formie przedsiębiorstwo prowadziło prace B+R i innowacyjne w latach 2011-2013. Proszę zaznaczyć wszystkie adekwatne opcje.	
1) Niezależny podmiot B+R (centrum B+R powiązane własnościowo)	□
2) Własna komórka B+R – rozwój własny, w oparciu o siły wewnętrzne	□
3) Wspólny rozwój: współpraca z innymi przedsiębiorstwami: dostawcami, odbiorcami, konkurentami	□
4) Wspólny rozwój: współpraca z uczelniami/instytutami naukowymi	□
5) Zlecanie prac B+R naukowcom, uczelniom, firmom konsultingowym	□
6) Uczestnictwo w konsorcjach /sieciach B+R z przedsiębiorstwami i centrami naukowymi	□
7) Współpraca z centrami/parkami technologicznymi	□
8) Inne, jakie?.....	□

13. Jakie są korzyści z prowadzenia prac B+R i innowacyjnych w przedsiębiorstwie. Proszę wskazać 3 najważniejsze korzyści	
1) Wzrost zyskowności	□
2) Wejście na rynki międzynarodowe	□
3) Wdrożenie produktów/usług nowych w skali świata	□
4) Wdrożenie produktów/usług nowych w skali branży/rynku w kraju	□
5) Szybszy rozwój przedsiębiorstwa	□
6) Promocja przedsiębiorstwa jako lidera technologicznego	□

7) Wzrost wartości przedsiębiorstwa	□
8) Korzyści społeczne z prac B+R w firmie – opracowanych technologii	□
9) Poprawa sprawności działania przedsiębiorstwa	□
10) Zmniejszenie kosztów działania	□
11) Pozyskanie partnerów biznesowych - dużych firm	□
12) Inne jakie?.....	□

Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań w zakresie polityki innowacyjnej województwa mazowieckiego

Określenie wpływu dużych firm na gospodarki lokalne i regionalną

1. Czy zaobserwowali Państwo zaangażowanie dużych przedsiębiorstw w rozwój gospodarek lokalnych i województwa poprzez np. finansowanie inicjatyw społecznych, inwestycje w drogi, wzrost dochodów lokalnych i spadek bezrobocia w gminach gdzie zlokalizowane są przedsiębiorstwa, współpraca z lokalnym/regionalnym sektorem MSP?
2. Czy stosowane są specjalne instrumenty dostosowane do potrzeb dużych firm, tak by były zainteresowane lokalizacją w gminie/regionie?
3. Czy w jakiś sposób duże przedsiębiorstwa angażują się w działania w ramach Regionalnej Strategii Innowacji, jakie to przedsiębiorstwa?

Perspektywy lokalizacji dużych firm w województwie mazowieckim, szczególnie w ujęciu zwiększania zatrudnienia i działalności innowacyjnej, zagrożenie delokalizacją (rozpoczęcie działalności w innych regionach i państwach)

4. Czy wystąpiło zjawisko zmniejszania potencjału dużych przedsiębiorstw w gminie/regionie ze względu na przenoszenie działalności do innych państw/regionów Polski? Jeśli tak, jakie były jego przyczyny?
5. Czy w najbliższym czasie należy się spodziewać raczej wzrostu, czy spadku zaangażowania dużych przedsiębiorstw w gospodarkę regionalną/ lokalną?

Charakterystyka działalności badawczo-rozwojowej dużych firm na Mazowszu

6. Czy są przykłady dużych przedsiębiorstw, które w sposób trwały prowadzą działalność B+R w regionie?
7. Czy duże przedsiębiorstwa angażują się w konsorcja B+R z jednostkami naukowymi, innymi przedsiębiorstwami (dużymi, MSP), czy uczestniczą w projektach NCBiR. Jeśli tak, jakie – polskie, zagraniczne?
8. Czy prace te mają głównie charakter rewolucyjny – prowadzą do opracowania nowych technologii produktów, usług w skali świata, czy raczej są to udoskonalenia ich istniejących produktów, usług, technologii (ewolucyjny)?
9. W jakim stopniu prace B+R dużych firm prowadzą do opracowania nowych sposobów zarządzania, marketingu i sprzedaży? Czy raczej duże firmy kopiują w zakresie zarządzania i marketingu innowacje światowych liderów?
10. Czy produkty/usługi oferowane przez duże podmioty z Mazowsza stanowią przynajmniej innowacje w skali branży w Polsce, czy ten poziom innowacyjności uzyskiwany jest dzięki transferowi rozwiązań zagranicznych, czy prac B+R realizowanych w woj. mazowieckim?

Transfer technologii

11. Czy duże przedsiębiorstwa inwestują w laboratoria w województwie mazowieckim?
12. W jakim stopniu duże przedsiębiorstwa transferują do Polski najnowsze technologie światowe, czy stosują je w tak szybko jak w bardziej rozwiniętych krajach, czy raczej z opóźnieniem?

Źródła finansowania innowacji

13. W jaki sposób duże przedsiębiorstwa finansują proces innowacyjny, czy są to głównie środki własne, czy zewnętrzne, czy sięgają po dotacje i inne rodzaje wsparcia innowacyjności z funduszy publicznych, czy posiłkują się kredytami komercyjnymi?

Ocena współpracy dużych firm z terenu Mazowsza w zakresie innowacji na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

14. Dla jakiego typu dużych przedsiębiorstw (branża lub konkretne przykłady) z woj. mazowieckiego widoczne są najsilniejsze powiązania w procesie innowacyjnym w województwie, a dla jakich dużych firm (np. korporacje międzynarodowe, czy firmy o kapitale polskim/ państwowym, branża, konkretne przykłady)dominuje współpraca międzynarodowa/ z jednostkami z innych województw Polski?

Ocena konkurencyjności i innowacyjności dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim, Obszarze Metropolitarnym Warszawy oraz poszczególnych subregionach województwa i ich perspektywy

15. Jakie duże przedsiębiorstwa z regionu/gospodarki lokalnej wydają się być najbardziej konkurencyjne i zaangażowane w procesy innowacyjne w regionie?
16. Czy widać przewagę dużych firm nad małymi, czy duże firmy stanowią raczej barierę, czy stymulują rozwój sektora MSP w województwie/gminie?
17. Czy któreś z dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego o kapitale polskim ma szansę stać się jednym ze światowych liderów, szczególnie technologicznych w swojej branży?
18. Czy w najbliższych latach przewidują Państwo raczej pozytywny rozwój, czy problemy dużych firm w regionie/gospodarce lokalnej? Jakie firmy mogą tracić konkurencyjność?

Czynniki sukcesu i bariery w procesie innowacyjnym

19. Jakie czynniki warunkują sukces i prowadzenie prac B+R dużych firm?
20. Jakie przeszkody zgłaszają duże podmioty w realizacji projektów innowacyjnych i B+R w woj. mazowieckim?

Uwarunkowania prowadzenia prac B+R i innowacyjnych

21. Jakie jest zainteresowanie dużych przedsiębiorstw instrumentami wsparcia B+R oferowanymi na szczeblu regionalnym/centralnym planowanymi na okres programowania 2014-2020. Czy przedsiębiorstwa są angażowane do ich opracowania (konsultacje społeczne programów wsparcia)?
22. Jakie było zainteresowanie dużych przedsiębiorstw dotychczasowymi dotacjami związanymi z procesem innowacyjnym, czy projekty były realizowane w konsorcjach, przy współpracy z jednostkami naukowymi, jakie były problemy z realizacją projektów po stronie przedsiębiorstw?
23. Jakie są planowane nowe instrumenty stymulujące działalność B+R dużych przedsiębiorstw? Czy będą one promować współpracę z nauką? Na czym będzie polegać mechanizm stymulowania wzrostu nakładów prywatnych na projekty B+R przez te instrumenty, czy będą zachęcać do tworzenia centrów B+R w województwie przez inwestorów zagranicznych?

24. Jakie duże przedsiębiorstwa mazowieckie głównie angażują się w prowadzenie prac B+R przez pryzmat aktywności na polu aplikowania o wsparcie – przedsiębiorstwa o kapitale polskim prywatnym, zagranicznym, państwowe?

Wykorzystanie nowych modeli innowacyjności przez przedsiębiorstwa

25. Czy stosowane instrumenty wsparcia przewidują/planują promocję nowych metod realizacji projektów innowacyjnych?
26. W jakim stopniu instrumenty te promują sieci innowacyjne?

Zaangażowanie w klastry

27. Czy duże przedsiębiorstwa uczestniczą w klastrach branżowych w woj. mazowieckim, czy były inicjatorem powstania jakiegoś klastra, czy w działalność klastrów angażują się korporacje międzynarodowe?
28. Czy uczestnictwo dużego uczestnictwo w klastrach zwiększa ich trwałość, jakie cele mają duże podmioty uczestnicząc w klastrach, czy poszukują w ten sposób partnerów do projektów innowacyjnych spośród małych i średnich firm?
29. Czy można zaobserwować inwestycje partnerów korporacji międzynarodowych w woj. mazowieckim, przyciąganych tutaj przykładem tych korporacji?

Scenariusz IDI do przedstawicieli władz lokalnych

Określenie wpływu dużych firm na gospodarki lokalne i regionalną

1. Czy Gmina posiada określoną strategię pozyskiwania inwestorów? Jakie działania podejmuje Gmina na rzecz pozyskiwania inwestorów, w tym dużych firm?
2. Czy stosowane są specjalne instrumenty dostosowane do potrzeb dużych firm, tak by były zainteresowane lokalizacją w gminie/regionie?
3. Czy duże przedsiębiorstwo / przedsiębiorstwa w gminie stanowią istotnych pracodawców? Czy intensywność ich działalności w gminie determinuje jej sytuację rozwojową?
4. Czy zaobserwowali Państwo zaangażowanie dużych przedsiębiorstw w rozwój gospodarek lokalnych i województwa poprzez np. finansowanie inicjatyw społecznych, inwestycje w drogi, wzrost dochodów lokalnych i spadek bezrobocia w gminach gdzie zlokalizowane są przedsiębiorstwa, współpraca z lokalnym/regionalnym sektorem MSP?

Ocena konkurencyjności i innowacyjności dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim, Obszarze Metropolitarnym Warszawy oraz poszczególnych subregionach województwa i ich perspektywy

5. Jakie duże przedsiębiorstwa z regionu/gospodarki lokalnej wydają się być najbardziej konkurencyjne i zaangażowane w procesy innowacyjne w regionie?
6. Czy widać przewagę dużych firm nad małymi, czy duże firmy stanowią raczej barierę, czy stymulują rozwój sektora MSP w województwie/gminie?

Perspektywy lokalizacji dużych firm w województwie mazowieckim, szczególnie w ujęciu zwiększania zatrudnienia i działalności innowacyjnej, zagrożenie delokalizacją (rozpoczęcie działalności w innych regionach i państwach)

7. Czy duże przedsiębiorstwa z regionu/gminy w ostatnim czasie raczej zwiększały, czy zmniejszały swoje inwestycje?
8. Czy duże przedsiębiorstwa tworzą centra B+R, mają działy B+R w regionie/gminie?
9. Czy starają się być innowacyjne, czy raczej wdrażają produkty/usługi o pewnym stopniu opóźnienia technologicznego w stosunku do rynków zagranicznych?
10. Czy wystąpiło zjawisko zmniejszania potencjału dużych przedsiębiorstw w gminie/regionie ze względu na przenoszenie działalności do innych państw/regionów Polski? Jeśli tak, jakie były jego przyczyny?
11. Czy w najbliższym czasie należy się spodziewać raczej wzrostu, czy spadku zaangażowania dużych przedsiębiorstw w gospodarkę regionalną/ lokalną?

Scenariusz IDI do przedstawicieli MNiSW, NCBR

Uwarunkowania prowadzenia prac B+R i innowacyjnych

1. Jakie było zainteresowanie dużych przedsiębiorstw dotychczasowymi dotacjami związanymi z procesem innowacyjnym? Czy były to firmy polskie czy z udziałem kapitału zagranicznego? Czy projekty były realizowane w konsorcjach, przy współpracy z jednostkami naukowymi? Jakie były problemy z realizacją projektów po stronie przedsiębiorstw?
2. Jakie są planowane nowe instrumenty stymulujące działalność B+R dużych przedsiębiorstw? Czy będą one promować współpracę z nauką? Na czym będzie polegać mechanizm stymulowania wzrostu nakładów prywatnych na projekty B+R przez te instrumenty, czy będą zachęcać do tworzenia centrów B+R w województwie przez inwestorów zagranicznych?
3. Jakie jest zainteresowanie dużych przedsiębiorstw instrumentami wsparcia B+R oferowanymi na szczeblu regionalnym/centralnym planowanymi na okres programowania 2014-2020. Czy przedsiębiorstwa są angażowane do ich opracowania (konsultacje społeczne programów wsparcia)?
4. Jakie są główne problemy i bariery uczestnictwa dużych przedsiębiorstw w projektach B+R współfinansowanych na szczeblu centralnym?
5. Jakie duże przedsiębiorstwa mazowieckie głównie angażują się w prowadzenie prac B+R przez pryzmat aktywności na polu aplikowania o wsparcie – przedsiębiorstwa o kapitale polskim prywatnym, zagranicznym, państwowe?

Współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki

6. Czy w ostatnich latach zaobserwowali Państwo wzrost współpracy z dużymi przedsiębiorstwami na polu projektów B+R i innowacyjnych? Jakie są przykłady współpracy?
7. Na czym głównie polega ta współpraca (tworzenie konsorcjów dla potrzeb aplikowania, zlecanie prac jednostkom naukowym/poszczególnym pracownikom, wykorzystanie laboratoriów uczelni przez przedsiębiorstwa, współpraca poprzez centra transferu technologii, uzyskiwanie opinii o innowacyjności etc…)
8. Jakie są efekty współpracy z dużymi przedsiębiorstwami (wspólne patenty, publikacje, uczestnictwo w trwałych sieciach współpracy jak platformy technologiczne/klastry)
9. Jakie są główne problemy i bariery współpracy jednostek naukowych z dużymi przedsiębiorstwami, szczególnie w dziedzinie innowacyjności?
10. Czy zaobserwowano wykorzystanie przez duże przedsiębiorstwa instytucji proinnowacyjnych jak centra transfer technologii, istniejących przy uczelniach?
11. Czy współpraca z sektorem nauki warunkuje/zwiększa skuteczność prac B+R prowadzonych przez duże przedsiębiorstwa? Czy korporacje międzynarodowe utrzymują silniejsze więzi z zagraniczną nauką niż polską (regionalną)? Czy zdarzyły się sytuacje nawiązania współpracy z zagranicznymi jednostkami naukowymi poprzez duże przedsiębiorstwo lub nawiązanie współpracy z dużym przedsiębiorstwem poprzez współpracę z zagraniczną jednostką naukową?

Wykorzystanie nowych modeli innowacyjności przez przedsiębiorstwa

12. Czy stosowane instrumenty wsparcia przewidują/planują promocję nowych metod realizacji projektów innowacyjnych?
13. W jakim stopniu instrumenty te promują sieci innowacyjne?

Scenariusz IDI skierowany do przedstawicieli uczelni

Charakterystyka działalności badawczo-rozwojowej dużych firm na Mazowszu (ogólnie)

1. Czy duże przedsiębiorstwa angażują się w konsorcja B+R z jednostkami naukowymi, innymi przedsiębiorstwami (dużymi, MSP)? Jeśli tak, jakie – polskie, zagraniczne?
2. Czy duże przedsiębiorstwa zagraniczne zlecają prace jednostkom naukowym z woj. mazowieckiego, naukowcom, doktorantom, firmom konsultingowym?
3. Czy prace te mają głównie charakter rewolucyjny – prowadzą do opracowania nowych technologii produktów, usług w skali świata, czy raczej są to udoskonalenia ich istniejących produktów, usług, technologii (ewolucyjny)?

Współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki

4. Czy w ostatnich latach zaobserwowali Państwo wzrost współpracy z dużymi przedsiębiorstwami na polu projektów B+R i innowacyjnych? Jakie są przykłady współpracy?
5. Na czym głównie polega ta współpraca (tworzenie konsorcjów dla potrzeb aplikowania, zlecanie prac jednostkom naukowym/poszczególnym pracownikom, wykorzystanie laboratoriów uczelni przez przedsiębiorstwa, współpraca poprzez centra transferu technologii, uzyskiwanie opinii o innowacyjności etc…)
6. Jakie są efekty współpracy z dużymi przedsiębiorstwami (wspólne patenty, publikacje, uczestnictwo w trwałych sieciach współpracy jak platformy technologiczne/klastry)
7. Czy współpraca na polu B+R i innowacji z dużymi przedsiębiorstwami jest trwała, czy sporadyczna, czy istnieje jednostka w instytucji naukowej koordynująca tę współpracę?
8. Czy duże przedsiębiorstwa mają bezpośredni wpływ na proces kształcenia, czy współpracują Państwo z dużymi przedsiębiorstwami dla potrzeb np. praktyk studentów? Proszę podać przykłady współpracy?
9. Czy uczelnia/instytut współpracuje głównie z małymi/średnimi czy dużymi przedsiębiorstwami?
10. Jakie są główne korzyści ze współpracy z MŚP/dużymi firmami?
11. Jakie są główne problemy i bariery współpracy jednostek naukowych z dużymi przedsiębiorstwami, szczególnie w dziedzinie innowacyjności?
12. Czy zaobserwowano wykorzystanie przez duże przedsiębiorstwa instytucji proinnowacyjnych jak centra transfer technologii, istniejących przy uczelniach?
13. Jakie działania podejmuje jednostka naukowa by zwiększyć współpracę z dużymi przedsiębiorstwami?

Uwarunkowania prowadzenia prac B+R i innowacyjnych

14. Czy współpraca z sektorem nauki warunkuje/zwiększa skuteczność prac B+R prowadzonych przez duże przedsiębiorstwa? Czy korporacje międzynarodowe utrzymują silniejsze więzi z zagraniczną nauką niż polską (regionalną)? Czy zdarzyły się sytuacje nawiązania współpracy z zagranicznymi jednostkami naukowymi poprzez duże przedsiębiorstwo lub nawiązanie współpracy z dużym przedsiębiorstwem poprzez współpracę z zagraniczną jednostką naukową?

Wykorzystanie nowych modeli innowacyjności przez przedsiębiorstwa

15. Czy duże przedsiębiorstwa mazowieckie wykorzystują w procesie innowacyjnym interpretatorów tj. naukowców, użytkowników, kooperantów, artystów, czy stosują metody charakterystyczne dla wzornictwa (design thinking)?
16. Czy duże podmioty zatrudniają specjalistów od zarządzania projektami innowacyjnymi, czy zatrudniają naukowców (osoby z tytułem przynajmniej doktora)?
17. W jakim stopniu projekty innowacyjne firm mazowieckich są inspirowane przez użytkowników? Czy jednostki naukowe mogą współpracować/ współpracują z przedsiębiorstwami na polu zwiększenia zaangażowania użytkowników zarówno w proces zgłaszania pomysłów na innowacje jak i wyrażania opinii na ich temat??

Ochrona własności intelektualnej

18. Czy duże przedsiębiorstwa zgłaszają patenty w Polsce, czy dotyczą one technologii chronionych na innych rynkach, czy opracowanych w Polsce?
19. Czy duże przedsiębiorstwa zgłaszają jakieś postulaty odnośnie usprawnienia ochrony własności intelektualnej w Polsce, czy znane są przykłady procesów związanych z łamaniem praw własności intelektualnej dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego?

Scenariusz IDI skierowany do przedstawicieli INE PAN

Ocena konkurencyjności i innowacyjności dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim, Obszarze Metropolitarnym Warszawy oraz poszczególnych subregionach województwa i ich perspektywy

1. Jakie duże przedsiębiorstwa z regionu/gospodarki lokalnej wydają się być najbardziej konkurencyjne i zaangażowane w procesy innowacyjne w regionie?
2. Czy widać przewagę dużych firm nad małymi, czy duże firmy stanowią raczej barierę, czy stymulują rozwój sektora MSP w województwie/gminie?

Charakterystyka działalności badawczo-rozwojowej dużych firm na Mazowszu

3. Czy duże przedsiębiorstwa angażują się w konsorcja B+R z jednostkami naukowymi, innymi przedsiębiorstwami(dużymi, MSP)?
4. Czy duże przedsiębiorstwa zagraniczne zlecają prace jednostkom naukowym z woj. mazowieckiego, naukowcom, doktorantom, firmom konsultingowym?
5. Czy prace te mają głównie charakter rewolucyjny – prowadzą do opracowania nowych technologii produktów, usług w skali świata, czy raczej są to udoskonalenia ich istniejących produktów, usług, technologii (ewolucyjny)?
6. W jakim stopniu prace B+R dużych firm prowadzą do opracowania nowych sposobów zarządzania, marketingu i sprzedaży? Czy raczej duże firmy kopiują w zakresie zarządzania i marketingu innowacje światowych liderów?
7. Czy produkty/usługi oferowane przez duże podmioty z Mazowsza stanowią przynajmniej innowacje w skali branży w Polsce, czy ten poziom innowacyjności uzyskiwany jest dzięki transferowi rozwiązań zagranicznych, czy prac B+R realizowanych w woj. mazowieckim?

Transfer technologii

8. Jaki jest poziom technologiczny parku maszynowego, aparatury, oprogramowania dużych firm?
9. Czy duże przedsiębiorstwa zgłaszają w Polsce nowe patenty, czy raczej te opatentowane wcześniej w innych krajach?
10. Czy duże przedsiębiorstwa inwestują w laboratoria w województwie mazowieckim?
11. W jakim stopniu duże przedsiębiorstwa transferują do Polski najnowsze technologie światowe, czy stosują je w tak szybko jak w bardziej rozwiniętych krajach, czy raczej z opóźnieniem?

Ocena współpracy dużych firm z terenu Mazowsza w zakresie innowacji na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

12. Dla jakiego typu dużych przedsiębiorstw (branża lub konkretne przykłady) z woj. mazowieckiego widoczne są najsilniejsze powiązania w procesie innowacyjnym w województwie, a dla jakich dużych firm (np. korporacje międzynarodowe, czy firmy o kapitale polskim/ państwowym, branża, konkretne przykłady)dominuje współpraca międzynarodowa/ z jednostkami z innych województw Polski?

Współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki

13. Czy w ostatnich latach zaobserwowali Państwo wzrost współpracy z dużymi przedsiębiorstwami na polu projektów B+R i innowacyjnych? Jakie są przykłady współpracy? Czy Państwo współpracujecie z dużymi przedsiębiorstwami?
14. Na czym głównie polega ta współpraca (tworzenie konsorcjów dla potrzeb aplikowania, zlecanie prac jednostkom naukowym/poszczególnym pracownikom, wykorzystanie laboratoriów uczelni przez przedsiębiorstwa, współpraca poprzez centra transferu technologii, uzyskiwanie opinii o innowacyjności etc…)?
15. Jakie są efekty współpracy z dużymi przedsiębiorstwami (wspólne patenty, publikacje, uczestnictwo w trwałych sieciach współpracy jak platformy technologiczne/klastry)?
16. Czy uczelnia/instytut współpracuje z małymi/średnimi czy dużymi przedsiębiorstwami w zakresie prac B+R?
17. Czy współpraca na polu B+R i innowacji z dużymi przedsiębiorstwami jest trwała, czy sporadyczna? Czy istnieje jednostka w instytucji naukowej koordynująca tę współpracę?
18. Jakie są główne korzyści ze współpracy z MŚP/dużymi firmami?
19. Jakie są główne problemy i bariery współpracy jednostek naukowych z dużymi przedsiębiorstwami, szczególnie w dziedzinie innowacyjności?
20. Czy zaobserwowano wykorzystanie przez duże przedsiębiorstwa instytucji proinnowacyjnych jak centra transfer technologii, istniejących przy uczelniach?
21. Jakie działania podejmuje jednostka naukowa by zwiększyć współpracę z dużymi przedsiębiorstwami?

Współpraca w procesie innowacyjnym z pozostałymi partnerami

22. Jakie znaczenie ma współpraca w ramach grupy kapitałowej w Polsce i na świecie dla realizacji procesów innowacyjnych i prac badawczych przez duże firmy? Czy polega ona na transferze zagranicznej technologii na Mazowsze, czy część prac B+R I innowacyjnych jest prowadzona w Polsce? Czy znane są przykłady opracowania przez korporacje międzynarodowe nowych technologii, produktów w Polsce i transferowania ich za granicę?
23. Czy duże firmy korzystają z usług firm konsultingowych z woj. mazowieckiego, czy preferują w tym względzie korporacje międzynarodowe, czy polskie firmy konsultingowe?
24. Czy duże firmy współpracują /korzystają z usług centrów transferu technologii I innej infrastruktury proinnowacyjnej w województwie?
25. Czy duże polskie firmy z Mazowsza korzystają z usług zagranicznych partnerów jednostek naukowych/instytucji proinnowacyjnych w realizacji projektów innowacyjnych, czy angażują do tych projektów też polskich partnerów, szczególnie z sektora nauki?

Czynniki sukcesu i bariery w procesie innowacyjnym

26. Jakie czynniki warunkują sukces i prowadzenie prac B+R dużych firm?
27. Jakie przeszkody zgłaszają duże podmioty w realizacji projektów innowacyjnych i B+R w woj. mazowieckim?

Uwarunkowania prowadzenia prac B+R i innowacyjnych

28. Czy współpraca z sektorem nauki warunkuje/zwiększa skuteczność prac B+R prowadzonych przez duże przedsiębiorstwa? Czy korporacje międzynarodowe utrzymują silniejsze więzi z zagraniczną nauką niż polską (regionalną)? Czy zdarzyły się sytuacje nawiązania współpracy z

zagranicznymi jednostkami naukowymi poprzez duże przedsiębiorstwo lub nawiązanie współpracy z dużym przedsiębiorstwem poprzez współpracę z zagraniczną jednostką naukową?

Wykorzystanie nowych modeli innowacyjności przez przedsiębiorstwa

29. Czy duże przedsiębiorstwa mazowieckie wykorzystują w procesie innowacyjnym interpretatorów tj. naukowców, użytkowników, kooperantów, artystów, czy stosują metody charakterystyczne dla wzornictwa (design thinking)?

Scenariusz IDI skierowany do przedstawicieli izb gospodarczych

Ocena konkurencyjności i innowacyjności dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim, Obszarze Metropolitarnym Warszawy oraz poszczególnych subregionach województwa i ich perspektywy

1. Jakie duże przedsiębiorstwa z regionu/gospodarki lokalnej wydają się być najbardziej konkurencyjne i zaangażowane w procesy innowacyjne w regionie?
2. Czy widać przewagę dużych firm nad małymi, czy duże firmy stanowią raczej barierę, czy stymulują rozwój sektora MSP w województwie/gminie?
3. Czy któreś z dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego o kapitale polskim ma szansę stać się jednym ze światowych liderów, szczególnie technologicznych w swojej branży?
4. Czy w najbliższych latach przewidują Państwo raczej pozytywny rozwój, czy problemy dużych firm w regionie/gospodarce lokalnej? Jakie firmy mogą tracić konkurencyjność?

Współpraca izby gospodarczej z dużymi firmami w zakresie innowacyjności/B+R

1. Na czym polega współpraca z dużymi firmami w zakresie innowacji i prac B+R? (wsparcie w zakresie pozyskiwania partnerów gospodarczych, transferu technologii, szkoleń związanych z innowacyjnością, informowanie o dostępnym wsparciu, pomoc w uzyskiwaniu patentów, dofinansowania działań innowacyjnych itp.?)
2. Czy izba monitoruje działalność innowacyjną i B+R dużych przedsiębiorstw? Jakie problemy i bariery zgłaszają w tym względzie przedsiębiorstwa?
3. Czy izba lobbuje za lepszymi warunkami i zakresem uzyskiwania wsparcia przez duże firmy na innowacyjność, proszę o jakieś konkretne przykłady i postulaty odnośnie właściwej konstrukcji wsparcia dla dużych firm w woj. mazowieckim ze środków centralnych (państwowych i funduszy europejskich) oraz regionalnych?
4. Czy izba uczestniczyła jako partner w projektach badawczo-rozwojowych i/lub innowacyjnych dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego. Proszę o podanie przykładów.
5. Czy produkty/usługi oferowane przez duże podmioty z Mazowsza stanowią przynajmniej innowacje w skali branży w Polsce, czy ten poziom innowacyjności uzyskiwany jest dzięki transferowi rozwiązań zagranicznych, czy prac B+R realizowanych w woj.mazowieckim?

Perspektywy lokalizacji dużych firm w województwie mazowieckim, szczególnie w ujęciu zwiększania zatrudnienia i działalności innowacyjnej, zagrożenie delokalizacją (rozpoczęcie działalności w innych regionach i państwach)

5. Czy duże przedsiębiorstwa z regionu w ostatnim czasie raczej zwiększały, czy zmniejszały swoje inwestycje?
6. Czy duże przedsiębiorstwa tworzą centra B+R, mają działy B+R w regionie. Proszę o podanie przykładów?
7. Czy starają się być innowacyjne, czy raczej wdrażają produkty/usługi o pewnym stopniu opóźnienia technologicznego w stosunku do rynków zagranicznych?
8. Czy wystąpiło zjawisko zmniejszania potencjału dużych przedsiębiorstw w regionie ze względu na przenoszenie działalności do innych państw/regionów Polski? Jeśli tak, jakie były jego przyczyny?

9. Czy w najbliższym czasie należy się spodziewać raczej wzrostu, czy spadku zaangażowania dużych przedsiębiorstw w gospodarkę regionalną/ lokalną?

Źródła finansowania innowacji

10. W jaki sposób duże przedsiębiorstwa finansują proces innowacyjny, czy są to głównie środki własne, czy zewnętrzne, czy sięgają po dotacje i inne rodzaje wsparcia innowacyjności z funduszy publicznych, czy posiłkują się kredytami komercyjnymi?

Ocena współpracy dużych firm z terenu Mazowsza w zakresie innowacji na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

11. Dla jakiego typu dużych przedsiębiorstw (branża lub konkretne przykłady) z woj. mazowieckiego widoczne są najsilniejsze powiązania w procesie innowacyjnym w województwie, a dla jakich dużych firm (np. korporacje międzynarodowe, czy firmy o kapitale polskim/ państwowym, branża, konkretne przykłady)dominuje współpraca międzynarodowa/ z jednostkami z innych województw Polski?

Współpraca w procesie innowacyjnym z pozostałymi partnerami

12. Czy duże przedsiębiorstwa z woj. mazowieckiego współpracują z regionalnymi dostawcami z sektora MŚP, czy raczej kupują u swoich kooperantów ze świata, którzy posiadają oddziały w Polsce?
13. Czy duże przedsiębiorstwa podejmują jakieś formy kształcenia swoich kooperantów małych I średnich firm z Mazowsza, czy tworzą z nimi sieci innowacyjne, czy inne platform wymiany wiedzy (spotkania, konferencje)?
14. Jakie znaczenie ma współpraca w ramach grupy kapitałowej w Polsce i na świecie dla realizacji procesów innowacyjnych i prac badawczych przez duże firmy? Czy polega ona na transferze zagranicznej technologii na Mazowsze, czy część prac B+R I innowacyjnych jest prowadzona w Polsce? Czy znane są przykłady opracowania przez korporacje międzynarodowe nowych technologii, produktów w Polsce i transferowania ich za granicę?
15. Czy duże firmy korzystają z usług firm konsultingowych z woj. mazowieckiego, czy preferują w tym względzie korporacje międzynarodowe, czy polskie firmy konsultingowe?
16. Czy duże firmy współpracują /korzystają z usług centrów transferu technologii I innej infrastruktury proinnowacyjnej w województwie?
17. Czy duże polskie firmy z Mazowsza korzystają z usług zagranicznych partnerów jednostek naukowych/instytucji proinnowacyjnych w realizacji projektów innowacyjnych, czy angażują do tych projektów też polskich partnerów, szczególnie z sektora nauki?
18. Czy duże przedsiębiorstwa współpracują z jednostkami naukowymi z Mazowsza, czego dotyczy ta współpraca, czy izba stanowi pośrednika w takiej współpracy?

Czynniki sukcesu i bariery w procesie innowacyjnym

19. Jakie czynniki warunkują sukces i prowadzenie prac B+R dużych firm?
20. Jakie przeszkody zgłaszają duże podmioty w realizacji projektów innowacyjnych i B+R w woj. mazowieckim?

Ochrona własności intelektualnej

21. Czy duże przedsiębiorstwa zgłaszają patenty w Polsce, czy dotyczą one technologii chronionych na innych rynkach, czy opracowanych w Polsce?
22. Czy duże przedsiębiorstwa zgłaszają jakieś postulaty odnośnie usprawnienia ochrony własności intelektualnej w Polsce, czy znane są przykłady procesów związanych z łamaniem praw własności intelektualnej dużych przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego?

Zaangażowanie w klastry

23. Czy duże przedsiębiorstwa uczestniczą w klastrach branżowych w woj. mazowieckim, czy były inicjatorem powstania jakiegoś klastra, czy w działalność klastrów angażują się korporacje międzynarodowe?
24. Czy uczestnictwo dużego uczestnictwo w klastrach zwiększa ich trwałość, jakie cele mają duże podmioty uczestnicząc w klastrach, czy poszukują w ten sposób partnerów do projektów innowacyjnych spośród małych i średnich firm?
25. Czy można zaobserwować inwestycje partnerów korporacji międzynarodowych w woj. mazowieckim, przyciąganych tutaj przykładem tych korporacji?

Struktura studium przypadku dla dużych przedsiębiorstw

1. Krótki opis przedsiębiorstwa

W ramach charakterystyki przedsiębiorstwa należy opisać: lokalizację w woj. mazowieckim, udział zatrudnienia/przychodów przypadających na woj. mazowieckie, siedzibę centrali, przynależność do grupy kapitałowej i jej charakterystyka, status prawny, formę własności, udział kapitału zagranicznego / państwowego, strukturę działalności, branżę/ branże działalności, sposób powstania, szczególnie w przypadku firm o kapitale prywatnym polskim, przyczyny lokalizacji w woj. mazowieckim.

2. Otoczenie gospodarcze, wpływ na gospodarkę lokalną i regionalną

Należy przedstawić powiązania z otoczeniem gospodarczym oraz wpływ działalności firmy na gospodarkę lokalną i regionalną.

Jakie jest pochodzenie dostawców, odbiorców, banków, firm konsultingowych, organizacji gospodarczych, z których korzysta przedsiębiorstwo? (w ujęciu geograficznym z naciskiem na udział powiązań na poziomie subregionu i regionu)

Jakie jest znaczenie działalności przedsiębiorstwa dla gospodarki lokalnej i regionalnej w ujęciu wpływu na rynek pracy, dochody publiczne, zaangażowanie w procesy innowacyjne?

3. Zakres prowadzonych prac badawczo-rozwojowych i innowacyjnych oraz tematyka prac B+R i innowacyjnych (B+R+I).

Należy przedstawić zakres i tematykę prowadzonych prac B+R i innowacyjnych w woj. mazowieckim.

Jaki jest rodzaj i cel działalności B+R+I? Jakie są formy i zakres działalności B+R+I w przedsiębiorstwie?

Jaki jest rodzaj i charakterystyka wdrażanych produktów / usług powstałych w związku z prowadzoną w firmie działalnością B+R+I? Jakie są zalety użytkowe opracowanych technologii/produktów/usług?

Jaki jest poziom prac B+R+I : światowy, krajowy? Jaki jest udział prac poszczególnego typu? Do jakiej dziedziny technologicznej prace B+R+I się odnoszą? Czy firma w zakresie B+R+I uzyskała nagrody/wyróżnienia?

Jakie są sztandarowe sukcesy przedsiębiorstwa na polu prac B+R + I, w szczególności te będące efektem prac prowadzonych w woj. mazowieckim?

Proszę określić dynamikę rozwoju działalności B+R w przedsiębiorstwie w ostatnich 7 latach (w ujęciu wzrostu przychodów, zysku, liczby zatrudnionych, eksportu po wprowadzeniu poszczególnych innowacji w oparciu o prace B+R).

Jaki jest poziom zainteresowania mediów, inwestorów w wyniku wprowadzenia innowacji?

Czy odczuwalne są korzyści zewnętrzne (dla społeczeństwa) z prac B+R i innowacji przedsiębiorstwa?

4. Specyfika prac B+R i innowacyjnych

Proszę określić główne źródła finansowania (wewnętrzne/zewnętrzne – jakie?) oraz poziomu i nakładów na działalność B+R i innowacyjną?

Jaka jest rola i znaczenie działalności B+R prowadzonej w woj. mazowieckim w przedsiębiorstwie? Należy scharakteryzować strategię prowadzenia prac B+R i innowacyjnych przez firmy, perspektywę czasową projektów B+R i innowacyjnych. Należy scharakteryzować skomercjalizowane technologie, produkty/usługi będące efektem prac B+R prowadzonych w woj. mazowieckim przez przedsiębiorstwo.

Czy przedsiębiorstwo uzyskało patenty na podstawie prac B+R prowadzonych w mazowieckim? Czy firma sprzedaje/ rozpowszechnia technologie będące efektem prac B+R prowadzonych w mazowieckim za granicą, czy raczej w Polsce upowszechnia technologie opracowane przez oddziały firmy za granicą (jeśli dotyczy)?

5. Sposób organizacji działalności B+R i innowacyjnej w woj. mazowieckim

Jaka jest liczba osób zajmująca się pracami B+R w firmie oraz ich dynamika w ostatnich 7 latach w woj. mazowieckim?

Jaki jest potencjał technologiczny firmy do prowadzenia prac B+R – jego poziom na tle światowym / na tle grupy kapitałowej? Jakie są przyczyny zwiększenia/zmniejszenia potencjału w woj. mazowieckim w ciągu ostatnich 7 lat?

Jakie są źródła pomysłów na prace B+R i innowacje? Czy pomysły są/ były sprawdzane pod kątem możliwości komercjalizacji? Czym kieruje się firma przy wyborze projektów B+R podejmowanych przez firmę? Czy firma stosuje modele biznesowe w celu zmniejszenia ryzyka prac B+R i innowacyjnych?

Jaki jest sposób zarządzania działalnością B+R i innowacyjną w woj. mazowieckim? Czy jest to trwała struktura organizacyjna? Czy firma zatrudnia specjalistów spoza struktury administracyjnej (kierowników funkcjonalnych) do kierowania projektami B+R i wdrażania innowacji?

Jakie są wewnętrzne i zewnętrzne czynniki sukcesu projektów B+R?

Proszę wskazać odsetek zrealizowanych projektów B+R, które nie przyniosły efektów, szczególnie w zakresie komercjalizacji. Jakie były przyczyny tego stanu?

Proszę wskazać dobre praktyki w dziedzinie zarządzania pracami B+R i innowacyjnymi jakimi wyróżnia się przedsiębiorstwo oraz na jakich dobrych praktykach się wzoruje. Czy przedsiębiorstwo stosuje nowe metody zarządzania procesem innowacyjnym popytowe podejście do innowacji, design thinking, otwarte innowacje, inne metody? W jakim stopniu sukces projektów B+R w ujęciu komercjalizacji i wdrożenia innowacji zależy od pomysłu i potencjału technicznego, a w jakim od zarządzania i marketingu?

Czy przedsiębiorstwo sprzedaje swoje technologie? Czy prace B+R służą jedynie wdrażaniu innowacji wewnątrz przedsiębiorstwa? Czy zagraniczne oddziały firmy, jeśli dotyczy, wdrożyły efekty prac B+R prowadzonych w woj. mazowieckim? Czy przedsiębiorstwo przejmuje małe firmy technologiczne by zwiększyć swoją innowacyjność, czy zdarzyło się to w odniesieniu do przedsiębiorstw z woj. mazowieckiego?

6. Współpraca przedsiębiorstw w procesie innowacyjnym

Należy scharakteryzować współpracę przedsiębiorstw z instytucjami i/lub podmiotami gospodarczymi w zakresie prowadzonych prac B+R i w procesie innowacyjnym w szczególności z partnerami z woj. mazowieckiego (współpraca z sektorem nauki i/lub biznesu, sektorem MSP).

- *Jednostki naukowe*

Z jakimi jednostkami naukowymi z regionu przedsiębiorstwo współpracuje i na czym polega ta współpraca?

W jakim stopniu współpraca dotyczy prac B+R i innowacji, a w jakim np. kształcenia pracowników, czy kierunków kształcenia na uczelniach?

Jakie są efekty współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi (wspólne patenty, publikacje, uczestnictwo w trwałych sieciach współpracy jak platformy technologiczne/klastry)?

Czy współpraca na polu B+R i innowacji z jednostkami naukowymi jest trwała, czy sporadyczna? Czy istnieje jednostka w instytucji naukowej koordynująca tę współpracę?

Czy przedsiębiorstwo zleciło w ostatnim czasie prace B+R jednostkom naukowym/indywidualnym naukowcom z województwa mazowieckiego?

Bariery i problemy współpracy występujące w tym zakresie.

- *Biznes*

Czy przedsiębiorstwo współpracuje z regionalnymi dostawcami z sektora MŚP, czy raczej kupuje u swoich kooperantów ze świata, którzy posiadają oddziały w Polsce?
Czy przedsiębiorstwo podejmuje jakieś formy kształcenia swoich kooperantów małych i średnich firm z Mazowsza? Czy tworzy z nimi sieci innowacyjne, czy inne platformy wymiany wiedzy (spotkania, konferencje)?
Jakie znaczenie ma współpraca w ramach grupy kapitałowej w Polsce i na świecie dla realizacji procesów innowacyjnych i prac badawczych przez duże firmy? Czy polega ona na transferze zagranicznej technologii na Mazowsze, czy część prac B+R i innowacyjnych jest prowadzona w Polsce, a szczególnie w woj. mazowieckim?
Jeśli przedsiębiorstwo uczestniczy w klastrze branżowym to jakiego rodzaju jest to klaster? Jaką rolę w klastrze pełni firma? Jakie korzyści odnosi przedsiębiorstwo z uczestnictwa w klastrze i jak ocenia jego działalność?

- *Współpraca międzynarodowa*

Czy przedsiębiorstwo opracowało jakieś nowe technologie, produkty w Polsce, które następnie transferowało za granicę?

Czy przedsiębiorstwo korzysta z usług firm konsultingowych z woj. mazowieckiego, czy preferuje w tym względzie korporacje międzynarodowe, czy polskie firmy konsultingowe? Czy przedsiębiorstwo współpracuje /korzysta z usług centrów transferu technologii i innej infrastruktury proinnowacyjnej w województwie/ jest zaangażowane w jej tworzenie (woj. parki technologiczne)?

Czy przedsiębiorstwo korzysta z usług zagranicznych partnerów jednostek naukowych/instytucji proinnowacyjnych w realizacji projektów innowacyjnych, czy angażuje do tych projektów też polskich partnerów, szczególnie z sektora nauki woj. mazowieckiego?

7. Uwarunkowania rozwoju działalności innowacyjnej dużych podmiotów w woj. mazowieckim

Należy przedstawić czynniki i warunki zachęcające przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności B+R i działalności innowacyjnej w woj. mazowieckim oraz bariery i ograniczenia w prowadzeniu działalności B+R w woj. mazowieckim w przedsiębiorstwie, a także perspektywy przenoszenia do lub z woj. mazowieckiego prac B+R i innowacyjnych firmy.

W jakim stopniu wsparcie publiczne determinuje prowadzenie prac B+R +I w firmie?

Czy, jeśli przedsiębiorstwo uzyskało dotację, spowodowało to wygenerowanie własnych środków na badania i w jakiej wysokości (w ujęciu udziału w całkowitej wartości projektów)?

Jakie są bariery korzystania przez duże przedsiębiorstwa ze wsparcia publicznego na B+R+I?

Czy w innych krajach, w których przedsiębiorstwo działa, uwarunkowania dla prowadzenia prac B+R+I są korzystniejsze? Czym się to przejawia?

Jak usprawnić politykę wsparcia działalności B+R +I przedsiębiorstw w regionie i w Polsce tak by zwiększyć aktywność badawczo-rozwojową dużych firm w ujęciu sumy nakładów przeznaczonych na B+R?

Jakie czynniki warunkują sukces i prowadzenie prac B+R+I dużych firm?

Jakie przeszkody zgłaszają duże podmioty w realizacji projektów innowacyjnych i B+R w woj. mazowieckim?

8. Analiza PEST i perspektywy rozwoju dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim

Należy określić wpływ otoczenia politycznego, ekonomicznego, społecznego i technologicznego na efektywność przedsiębiorstwa, a szczególnie jego działalność innowacyjną (znaczenie poszczególnych typów czynników odzwierciedlających te typy otoczenia i ich wpływ na przedsiębiorstwo). Należy też przedstawić prognozy odnośnie kształtowania się inwestycji, zatrudnienia, działalności innowacyjnej i B+R przedsiębiorstwa w woj. mazowieckim.

Panel Ekspertów – zagadnienia badawcze

Panel ekspertów zostanie przeprowadzony w oparciu o analizę następujących obszarów badawczych:

1. Określenie wpływu dużych firm na gospodarki lokalne i regionalną.
2. Określenie potencjału innowacyjnego dużych firm na Mazowsze w zakresie wspierania innowacyjności regionu.
3. Ocena współpracy dużych firm z terenu Mazowsza w zakresie innowacji na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
4. Ocena konkurencyjności i innowacyjności dużych przedsiębiorstw w województwie mazowieckim, Obszarze Metropolitarnym Warszawy oraz poszczególnych subregionach województwa i ich perspektywy
5. Czynniki sukcesu i bariery w zakresie działalności innowacyjne dużych firm

Panel ekspertów zostanie przeprowadzony zgodnie z następującym porządkiem:

1. Opis wyników badania przez moderatora panelu w zakresie obszarów badawczych określonych w pkt. 1-5
2. Dyskusja na temat wniosków w zakresie obszarów badawczych określonych w pkt. 1-5
3. Opracowanie rekomendacji w zakresie obszarów badawczych określonych w pkt. 1-5
4. Podsumowanie panelu

Czas trwania panelu ekspertów: 2 godziny

Badanie i przygotowanie raportu współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Dotyczy projektu nr POKL 08.02.02-14-001/09-01 „Budowa systemu monitoringu i podstaw ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza”